

ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย
เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

FACTORS AFFECTING READINESS OF ACCOUNTING PROFESSIONAL IN
THAILAND FOR ASEAN ECONOMIC COMMUNITY

กิตติยาภรณ์ อินธิปัก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
ปีการศึกษา 2557

ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย
เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

FACTORS AFFECTING READINESS OF ACCOUNTING PROFESSIONAL IN
THAILAND FOR ASEAN ECONOMIC COMMUNITY

กิตติยาภรณ์ อินธิปัก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
ปีการศึกษา 2557

© 2557

กิตติยาภรณ์ อินธิปัก

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อ
รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ผู้วิจัย กิตติยาภรณ์ อินธิปัก

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(รศ.ดร.พนารัตน์ ปานมณี)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร.ชมพูนุช จิตติถาวร)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.จิราณัฐ ไสภา)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ดร.รัชชา ภักดิ์จิตต์)

(ดร.อภิเทพ แซ่ไคว้)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

พฤษภาคม 2557

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผู้วิจัย : กิตติภรณ์ อินธิปัก **รหัสนักศึกษา :** 013141002

หลักสูตร : บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ชมพูนุช จิตติถาวร **อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม :** ดร.จิรานุช โสกา

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมและระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย และเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย

ตัวแปรในการศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน หน่วยงานที่ปฏิบัติงาน ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ความรู้ความสามารถทางกฎหมาย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี และตัวแปรตาม ได้แก่ ความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย ด้านวิชาชีพบัญชี ด้านภาษา ด้านกฎหมาย ด้านความรู้ (ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก) และ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประชากรและการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ 400 คนจากวิธีการสุ่มแบบวิธีการสุ่มแบบง่ายตามสะดวก โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, T-Test, One-Way Anova และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 35 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 45 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และส่วนใหญ่ทำงานหน่วยงานเอกชน 2. ทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียนมีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากที่สุด 3. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยมีความพร้อมด้านวิชาชีพบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากที่สุด 4. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 5. ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ : การเตรียมความพร้อม ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

Research Title: Factors Affecting Readiness of Accounting Professional in Thailand for Asean Economic Community

Researcher : Kitiyaporn Intipeek **Student ID :** 013141002

Degree : Master of Business Administration

Advisor : Dr. Chompunuch Jittithavorn **Co-Advisor :** Dr. Chiranut Sopha

Academic year : 2014

Abstract

In this study, the factors affecting the preparation of the accounting profession in Thailand for the ASEAN Economic Community, to study the individual factors of the accounting profession in Thailand, the factors affecting the availability of the accounting profession in the Thailand for the ASEAN Economic Community, the level of readiness to support ASEAN's accounting profession in Thailand, the relationship of the individual factors of the accounting profession in the availability of supporting ASEAN's accounting profession in Thailand and the relationship of the factors affecting the availability of the accounting profession in Thailand.

The variables in the study consist of; the independent variables are personal factors such as gender, age, education, work experience, social work, the factors that affecting the availability of the accounting profession in Thailand include knowledge about the accounting profession, ethics of the accounting profession in Thailand and other ASEAN countries, knowledge of the law knowledge about the AEC and the ability to use accounting information systems and the dependent variables, including the availability of supporting ASEAN consists of professional accounting, English legal knowledge (information in the Member States) and the information technology. The population and sampling used in this study, 400 people from the random sampling is convenience. The sample is the accounting profession in Thailand. A questionnaire is a research tool. The data were statistically analyzed using percentage, mean, standard deviation, T-Test, One-Way Anova and Pearson correlation coefficients.

The results showed that: 1. the most of sampling are women ,aged 35 years or more but less than 45 years , undergraduate study, under 5 years of work experience, and most of the private sector 2. English language skills and other languages in the ASEAN affecting the availability of the accounting professional in Thailand to support the AEC 3. Accounting profession in Accounting professional in Thailand is ready to support the AEC 4. The personal factors of the accounting profession in a different effect on readiness to support the AEC of the accounting profession in the Thailand vary widely are statistically significant at 0.05 5. The factors affecting the preparation of the accounting professional in Thailand were correlation as positive to the availability of supporting ASEAN's accounting profession in a significant at 0.05

Keywords: Factors affecting readiness of accounting professional, Thailand, Asean Economic Community

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.จิรานุช โสภา, อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.จิรานุช โสภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.เอก ชูณหัชชราชัย รองคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแสดมฟอร์ด ดร.ชมพูนุช จิตติถาวร อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยนานาชาติแสดมฟอร์ด ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเนื้อหา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือด้านสถิติ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ อาจารย์เจ้าของงานวิชาการต่างๆ ที่ผู้ศึกษาได้อ้างถึง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอมอบความดีใจให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

กิตติยาภรณ์ อินธิปัก

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช

บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	8
1.4 ขอบเขตการวิจัย	8
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
1.6 นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	10
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 แนวคิดทฤษฎีความพร้อม และการเตรียมความพร้อม.....	12
2.2 แนวคิดทฤษฎีความรู้ และความเข้าใจ.....	15
2.3 แนวคิดทฤษฎีความรู้ และความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี.....	24
2.4 สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547.....	29
2.5 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	37
2.6 การเคลื่อนย้ายแรงงานสู่การเป็นประชาคมอาเซียน.....	44
2.7 การเปิดเสรีการค้าบริการด้านบัญชี.....	45
2.8 การเตรียมความพร้อมของนักบัญชีไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	47
2.9 การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน.....	49
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	68
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	68
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	69
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	73
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	76
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อม.....	78
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน..	79
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน.....	85
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	89
5.2 อภิปรายผล.....	93
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก.....	103
ภาคผนวก ก. จดหมายขอความอนุเคราะห์.....	103
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	105
ภาคผนวก ค. แบบทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	111
ประวัติผู้วิจัย.....	115

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	76
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	76
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ระดับการศึกษา.....	76
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ประสบการณ์ทำงาน.....	77
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง หน่วยงานที่ปฏิบัติงาน.....	77
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีผลต่อ การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี.....	78
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพร้อม ในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	79
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพร้อม ในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านวิชาชีพบัญชี.....	79
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพร้อม ในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านภาษา.....	81
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพร้อม ในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านกฎหมาย.....	82
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพร้อม ในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ (ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก).....	83
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับ ความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	84
ตารางที่ 4.13 แสดงผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศมีผลต่อ ความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	85
ตารางที่ 4.14 แสดงผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุมีผลต่อ ความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	85
ตารางที่ 4.15 แสดงผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชี มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	86
ตารางที่ 4.17 แสดงผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านหน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงาน บัญชีมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	87
ตารางที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของ ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย.....	88

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	9
ภาพที่ 2.1 แสดงโครงสร้างองค์กรตาม พ.ร.บ. วิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547.....	31
ภาพที่ 2.2 แผนที่แสดงประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียน.....	39

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) พัฒนามาจากสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of South East Asian Nations : ASEAN) ซึ่งก่อตั้งตามปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยมีประเทศผู้เริ่มก่อตั้ง จำนวน 5 ประเทศ คือ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และราชอาณาจักรไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงปลอดภัยทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจากเจตจำนงที่สอดคล้องกันนี้นำไปสู่การขยายสมาชิกภาพ โดยได้รับ บรูไนดารุสซาลาม เข้ามาเป็นสมาชิกลำดับที่ 6 เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2527 ได้รับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เข้ามาเป็นสมาชิกลำดับที่ 7 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2738 ได้รับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสหภาพพม่า เข้ามาเป็นสมาชิกพร้อมกัน เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 และเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2542 ได้รับประเทศกัมพูชา เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 10 รวมเป็น 10 ประเทศ หากนำประชากรมารวมกันประมาณ 500 ล้านคน (องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, 2557:ออนไลน์)

จากการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 9 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 7 – 8 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ที่เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord) เห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปีพ.ศ. 2563 โดยมีองค์ประกอบ 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political - Security Community – APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio – Cultural Community – ASCC) ดำเนินการภายในปี 2563 (กรมอาเซียน, กระทรวงการต่างประเทศ, 2552: 42)

การจัดตั้งประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยความร่วมมือ 3 ด้าน ซึ่งเปรียบเสมือนเสาหลักสามเสาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งเสาหลักแต่ละด้านมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

เสาหลักที่ 1 ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political – Security Community – APSC) อาเซียนมุ่งส่งเสริมความร่วมมือในการการเมืองและความมั่นคง เพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งโดยสันติวิธี เพื่อรองรับการเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประเทศสมาชิกได้ร่วมจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียน โดยเน้น 3 ประการ คือ

1. การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกันครอบคลุมถึงกิจกรรมต่างๆ ที่จะร่วมกันทำเพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคม วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การต่อต้านการทุจริต การส่งเสริมหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล เป็นต้น

2. ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิชอบร่วมกัน ในการรักษาความมั่นคงสำหรับประชาชน ที่ครอบคลุมในทุกด้าน ครอบคลุมความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบเดิม ซึ่งหมายถึง มาตรการสร้างความไว้วางใจและการระงับข้อพิพาทโดยสันติเพื่อป้องกันสงครามและให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ด้วยกันโดยสงบสุขและไม่มีความหวาดระแวง นอกจากนี้ ยังขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและจัดการภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ และ

3. การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกกำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น กรอบ ASEAN+3 กับจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ

เสาหลักที่ 2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) อาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี 2558 โดยมีเป้าหมายอาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งเป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4 ด้าน คือ

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี รวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น ตลอดจนการส่งเสริมการ

รวมกลุ่มสาขาสำคัญ ของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม โดยได้กำหนดเป้าหมายเวลาที่จะค่อยๆ ลดหรือยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภายใน สำหรับประเทศสมาชิกเก่า 6 ประเทศภายในปี 2553 เปิดตลาดภาคบริการและเปิดเสรีการลงทุนภายในปี 2558 และเปิดเสรีการลงทุนในปี 2553

2. การเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงาน)

3. การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมกัน ให้มีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ เช่น ขั้วริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration – IAI) เป็นต้น เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก และ

4. การเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประมาณนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิตหรือจำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

เสาหลักที่ 3 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio – Cultural Community – ASCC) อาเซียนมุ่งหวังประโยชน์จากการรวมตัวกันเพื่อทำให้ประชาชนมีการอยู่ดีกินดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียว โดยมีความร่วมมือเฉพาะด้าน (functional cooperation) ภายใต้ประเด็นเชิงสังคมและวัฒนธรรมที่ครอบคลุมในหลายด้าน ได้แก่ เยาวชน การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สิทธิมนุษยชน สาธารณสุข วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม สตรี แรงงาน การจัดการความยากจน สวัสดิการสังคมและการพัฒนา วัฒนธรรมและสารสนเทศ กิจกรรมพลเรือน การตรวจคนเข้าเมืองและกงสุล ยาเสพติด และการจัดการภัยพิบัติ โดยมีคณะทำงานอาเซียนรับผิดชอบการดำเนินงานเกี่ยวกับความร่วมมือในแต่ละด้าน อาเซียนได้ตั้งเป้าการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในปี 2558 โดยมุ่งหวังในการเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนรวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน (ASEAN Identity) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio – Cultural Community Blueprint) ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development)
2. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection)
3. สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights)
4. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)
5. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity)
6. การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the development Gap)

(กรมอาเซียน,กระทรวงการต่างประเทศ, 2552: 28-30)

จากเสาหลักที่ 2 ข้างต้นนั้น การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีเป้าหมายหลักที่สำคัญที่สุดคือ การนำประเทศสมาชิกอาเซียนไปสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (Single Market and Production Base) โดยให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุนและแรงงานตั้งแต่ระดับที่มีทักษะฝีมือ (Skilled) อย่างเสรี โดยได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) ซึ่งมีการกำหนดแผนงาน ทิศทาง และกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น การกำหนดสาขาของสินค้าและบริการสำคัญ 11 สาขาที่จะเร่งรัดดำเนินการ (Priority Sectors) คือ สาขาผลิตภัณฑ์เกษตร สาขาประมง สาขาผลิตภัณฑ์ยาง สาขาสัตว์และเครื่องนุ่งห่ม สาขายานยนต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ สาขาอิเล็กทรอนิกส์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาสุภาพ สาขาการท่องเที่ยว สาขาการบิน และสาขาโลจิสติกส์ เพื่อเป็นการนำร่องการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ โดยการเปิดตลาดการค้าบริการสาขาการบิน สุขภาพ การท่องเที่ยว และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีกำหนดให้แล้วเสร็จในปี 2553 นั้น ให้ผู้ให้บริการมีส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 และให้ยกเลิกข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด ส่วนสาขาโลจิสติกส์ให้ลดหรือยกเลิกข้อจำกัดภายในปี 2556 สำหรับสาขาอื่นๆ ที่เหลือ (Non – Priority Services Sectors) ให้ลดหรือยกเลิกข้อจำกัดในปี 2558 ซึ่งเป็นปีเป้าหมายในการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านการลงทุน ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ASEAN Comprehensive Investment Agreement : ACIA) ซึ่งนอกจากการเปิดเสรีการลงทุนในธุรกิจ 5 สาขาหลัก คือ การผลิต การเกษตร การประมง การป่าไม้ เหมืองแร่และเหมืองหิน การบริการที่เกี่ยวข้องกับ 5 สาขานั้น และสาขาอื่นๆ ตามที่ทุกรัฐสมาชิกอาจตกลงกันแล้ว ยังครอบคลุมถึงการให้ความคุ้มครองการลงทุน การส่งเสริมการลงทุน และการอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน

สำหรับการส่งเสริมเคลื่อนย้ายด้านแรงงานฝีมือเสรีระหว่างประเทศสมาชิกรวมกัน ส่วนหนึ่งอยู่ในมาตรการของการเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกด้านการค้าและบริการ ภายใต้กรอบความตกลงระดับภูมิภาค ที่เรียกว่า (ASEAN Framework Agreement on Service : AFAS) ด้วยในลักษณะที่มีการขยายขอบเขตและความลึกของการเปิดเสรีให้มากกว่าที่กลุ่มประเทศอาเซียนได้

ตกลงกันไว้ภายใต้ความตกลงทั่วไปทางการค้าด้านบริการ (General Agreement on Trade in Service : GATS) ขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) เพื่อให้การเปิดเสรีการค้าด้านบริการเกิดขึ้นได้จริง โดยเน้นที่การลดขจัดข้อกีดกันต่อการเข้าถึงตลาด สำหรับการบริการทุกรูปแบบ (Mode of Supply) ดังนี้

- รูปแบบที่ 1 : การบริการข้ามพรมแดน (Cross border Supply) หรือเรียกว่า Mode 1 เป็นการให้บริการจากพรมแดนของประเทศผู้ให้บริการไปยังพรมแดนของประเทศที่เป็นลูกค้า โดยผู้ให้บริการยังคงอยู่ในประเทศตน ไม่ต้องไปลงทุนหรือร่วมลงทุนจัดตั้งธุรกิจให้บริการในประเทศลูกค้า

- รูปแบบที่ 2 : การบริโภคในประเทศ (Consumption Abroad) หรือเรียกว่า Mode 2 เป็นการให้บริการที่เกิดขึ้นในพรมแดนของประเทศผู้ให้บริการ โดยผู้เป็นลูกค้าเดินทางจากประเทศตนเข้ามาขอรับบริการในประเทศผู้ให้บริการ

- รูปแบบที่ 3 : การจัดตั้งธุรกิจเพื่อให้บริการ (Commercial Presence) หรือเรียกว่า Mode 3 เป็นการที่ผู้ให้บริการเข้าไปลงทุนหรือร่วมลงทุนจัดตั้งธุรกิจ (นิติบุคคล) เพื่อให้บริการในประเทศลูกค้า การจัดตั้งธุรกิจอาจทำในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดตั้งบริษัท การจัดตั้งสาขา การจัดตั้งสำนักงานตัวแทน เป็นต้น

- รูปแบบที่ 4 : การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Presence of Natural Person) หรือเรียกว่า Mode 4 เป็นลักษณะของการที่บุคคลธรรมดาเดินทางเข้าไปทำงานประกอบวิชาชีพในสาขาบริการต่างๆ ในประเทศลูกค้า

ทั้งนี้ การเคลื่อนย้ายของแรงงานฝีมือจากประเทศสมาชิกหนึ่งไปยังตลาดแรงงานของอีกประเทศสมาชิกหนึ่งจัดอยู่ในรูปแบบที่ 4 หรือ Mode 4 ของการค้าด้านบริการภายใต้กรอบ AFAS ส่งผลให้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements : MRAS) ในเรื่องคุณสมบัติของสาขาบริการวิชาชีพที่สำคัญ เพื่อเอื้ออำนวยต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานเชี่ยวชาญ นักวิชาชีพ หรือผู้มีความสามารถพิเศษในอาเซียนได้อย่างเสรี ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีการลงนามในข้อตกลงยอมรับร่วมกันทางวิชาชีพไปแล้ว 5 สาขา ได้แก่ สาขาการบริการทางวิศวกรรม (Engineering Services) เมื่อปี 2548 ด้านการบริการทางสถาปัตยกรรม (Architectural Services) การบริการทางพยาบาล (Nursing Services) เมื่อปี 2549 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ (Medical Practitioners) และผู้ประกอบวิชาชีพด้านทันตแพทย์ (Dental Practitioners) เมื่อปี 2551 โดยมี 2 สาขาวิชาชีพได้บรรลุความตกลงระดับเตรียมการคู่ข้อตกลงยอมรับร่วมกันต่อไป ได้แก่ วิชาชีพด้านการสำรวจ (Surveying Qualifications) ซึ่งมีการลงนามใน ASEAN Framework Arrangement for the Mutual Recognition of Surveying

Qualifications) เมื่อปี 2549 และวิชาชีพด้านการบัญชี (Accountancy Services) ซึ่งมีการลงนามใน ASEAN Mutual Recognition Arrangement Framework on Accountancy Services เมื่อปี 2551 ซึ่งยังไม่เป็นข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาบัญชี แต่เป็นการวางกรอบแนวทางเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าไปทำงานในวิชาชีพนี้ในอนาคต (อภิญา เลื่อนฉวี, 2552: 306-307)

การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีใน 7 สาขาวิชาชีพนี้ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อประเทศไทย คือ การมีตลาดแรงงานที่ใหญ่ขึ้น ทำให้มีโอกาสได้งานทำมากขึ้น โดยภาพรวมแล้วสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยมีศักยภาพในด้านการผลิตบุคลากรในสาขาวิชาชีพทั้ง 7 สาขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ผู้ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาชีพทั้ง 7 สาขานี้ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอกมีตลาดงานที่เปิดกว้างมากยิ่งขึ้น จากเดิมที่ตลาดมีการให้บริการประชาชนเพียง 66 ล้านคน กลายเป็นตลาดการให้บริการของประชาชนรวม 600 ล้านคนใน 10 ประเทศอาเซียน ส่วนผลกระทบเชิงลบ คือ การมีแรงงานฝีมือต่างชาติเข้ามาแข่งขันในประเทศไทยมากขึ้น อาจเกิดปัญหาการเข้ามาแย่งงานของบุคลากรในประเทศไทย ควรมีการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาทักษะฝีมือของกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพทั้ง 7 สาขาวิชาชีพในประเทศไทยเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วิชาชีพบัญชีเป็น 1 ใน 7 วิชาชีพที่อยู่ในข้อตกลงร่วมกันว่าด้วยเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี นั้นหมายความว่าเมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจากประเทศใดประเทศหนึ่งในกลุ่มอาเซียน จะสามารถเข้ามาประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศกลุ่มอาเซียนได้อย่างเสรีเช่นกัน ดังนั้นการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยในเรื่องความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านกฎหมาย ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก และความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยสามารถหลีกเลี่ยงหรือบรรเทาผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ยังสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มีอยู่ สร้างแนวทางและวางแผน เพื่อนำผลกระทบที่ได้รับ มาเป็นโอกาสทำให้เกิดผลเชิงบวกได้ในอนาคต ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าวจึงได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตามผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อวิชาชีพบัญชีขึ้นเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเผยแพร่แก่สมาชิกให้ทราบอย่างทั่วถึงรวมทั้งเสนอแนะต่อหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่ในการเจรจา อีกทั้งเสนอผลการศึกษาคือสภาวิชาชีพบัญชีเพื่อออกกฎระเบียบเพื่อเป็นการรองรับการเปิดเสรีที่จะมีขึ้น

ดังนั้น หากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยมีความสนใจที่จะเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศใดประเทศหนึ่งในอาเซียนภายหลังการเปิดเสรีอย่างเป็นทางการแล้ว การเตรียมความ

พร้อมและพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีจึงถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยเพิ่มโอกาสให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยได้ทำงานในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งปัจจัยต่างๆ ที่จะส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนประกอบไปด้วยหลายปัจจัย อาทิเช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมาย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และทักษะการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจ และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ให้มีความพร้อมสำหรับการที่ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย
- 1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 1.2.3 เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย
- 1.2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย
- 1.2.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน หน่วยงานที่ปฏิบัติงาน มีความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

1.3.2 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้านความรู้ความสามารถทางกฎหมาย ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และด้านความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึง ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.4.2 ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย

1.4.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย จำนวน 400 ราย แบ่งออกเป็น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยที่ปฏิบัติงานหน่วยงานเอกชนจำนวน 200 ราย ราชการจำนวน 100 ราย และรัฐวิสาหกิจจำนวน 100 ราย

1.4.4 การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sample)

1.4.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา พฤษภาคม 2557 – พฤศจิกายน 2557 จำนวน 7 เดือน

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หมายถึง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ (อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และ กัมพูชา)

แรงงานฝีมือ หมายถึง ผู้ที่มีความชำนาญในงานอาชีพทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานด้วยตัวเองได้

วิชาชีพบัญชี หมายถึง วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และวิชาชีพที่เกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่น เช่น การตรวจสอบภายใน เป็นต้น

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่น เช่น การตรวจสอบภายใน เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ต่อไปนี้ที่ส่งผลให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกิดความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ความรู้ความสามารถทางกฎหมาย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี

ความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หมายถึง ความพร้อมด้านวิชาชีพบัญชี ด้านภาษา ด้านกฎหมาย ด้านความรู้(ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก) และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ด้านผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาทักษะต่างๆ ที่ตนเองไม่พร้อม หรือเสริมสร้างคุณสมบัติของตนเองให้สามารถเป็นนักวิชาชีพบัญชีอาเซียนเพื่อรับกับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้

1.7.2 หน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.7.2.1 หน่วยงานภาครัฐสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปวางแผนการจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อบรมและสัมมนาให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.7.2.2 หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานเอกชนที่มีการลงทุนในประเทศสมาชิกในอาเซียน สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.7.3 ด้านการศึกษา

เพื่อเป็นประโยชน์แก่สถาบันการศึกษาต่างๆ ที่มีการเรียนการสอนในสาขาวิชาการบัญชี สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการกำหนดโปรแกรมทางการศึกษา เพื่อให้บุคลากรทางบัญชีที่สำเร็จการศึกษามีความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวม แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

- 2.1 แนวความคิดทฤษฎีความพร้อม และการเตรียมความพร้อม
- 2.2 แนวความคิดทฤษฎีความรู้ และความเข้าใจ
- 2.3 แนวความคิดทฤษฎีความรู้ และความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
- 2.4 สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
- 2.5 ความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 2.6 การเคลื่อนย้ายแรงงานสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
- 2.7 การเปิดเสรีการค้าบริการด้านบัญชี
- 2.8 การเตรียมความพร้อมของนักบัญชีไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 2.9 การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน
- 2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิดทฤษฎีความพร้อม และการเตรียมความพร้อม

คำว่า “พร้อม” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นคำวิเศษณ์ที่มีความหมายว่า ครบถ้วน ส่วนคำว่า “ความพร้อม” เป็นคำนามซึ่งจะมีความหมายว่าครบครัน หรือมีทุกอย่างครบแล้ว, “ความพร้อม” เป็นคำแสดงกิริยาพร้อม หรือในเวลาเดียวกัน หรือในทำนองนั้น เช่น ไปพร้อมกัน ถึงพร้อมกันโดยปริยายหมายความว่า ครบครัน(ครบครัน) หมายถึงพร้อมเพรียง ไม่ขาดเหลือ บริบูรณ์เช่น งานพร้อม ดีพร้อม เตรียมพร้อมเสร็จ เช่น พร้อมแล้ว

2.1.1 ความหมายของความพร้อม

ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

กฤษดา ทองสังวร, 2540 (อ้างถึงใน เบญจมาศ วัชรโรภาส, 2545: 8) ได้สรุปว่า ความพร้อม หมายถึงคุณสมบัติหรือสถานะของบุคคลที่พร้อมจะทำงาน หรือทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างมีแนวโน้มที่จะประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับ การเตรียมตัวสำหรับการทำ

กิจกรรมนั้นๆ อย่างพร้อมมูล ทั้งความสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจ ความสนใจหรือแรงจูงใจ ประสบการณ์ และการได้รับการฝึกอบรม

อัญชลี มุละดา, 2541 (อ้างถึงใน เบญจมาศ วัชรโรภาส, 2545: 9) ได้สรุปว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพบุคคลที่พร้อมหรือมีความกระตือรือร้น มีความตั้งใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลมาจากการเตรียมตัวทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

พัลลภ วิชากรกุล, 2541 (อ้างถึงใน เบญจมาศ วัชรโรภาส, 2545: 9) ได้ให้ความหมายของความพร้อมไว้ว่า ความพร้อม หมายถึง การพัฒนาที่สมบูรณ์ขึ้น ในสภาพที่เตรียมพร้อมเพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลมาจากการเตรียมการไว้ก่อนแล้วอย่างพร้อมมูลสำหรับกิจกรรมนั้นๆ

สมเกียรติ ยุติธรรม, 2541 (อ้างถึงใน เบญจมาศ วัชรโรภาส, 2545: 10) ได้สรุปว่า ความพร้อมเป็นสภาพหรือสมรรถภาพของบุคคลที่เต็มใจปฏิบัติหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความพร้อมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการทำนายผลที่จะเกิดจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้ว่าจะสามารถปฏิบัติหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือสำเร็จผลตามที่มุ่งหวังเพียงใด

สมคิด ทาศิริ, 2541 (อ้างถึงใน มนูญ บุญมณี, 2555: 8) กล่าวว่า ความพร้อมเป็นสภาพหรือคุณภาพของการเตรียมการอันเนื่องมาจากการเตรียมความรู้ความสามารถความพอใจ ความกระตือรือร้น ตลอดจนถึงอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการที่จะกระทำสิ่งใด สิ่งหนึ่ง ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บรรจบ จันทร์เจริญ, 2542 (อ้างถึงใน เบญจมาศ วัชรโรภาส, 2545: 9) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความพร้อม หมายถึง สภาวะหรือลักษณะของบุคคลที่กระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดยมีสภาพการเตรียมการ ความถนัด ความพอใจ หรือความกระตือรือร้น เพื่อตอบสนองต่อกิจกรรมนั้นๆ ให้บรรลุผลสำเร็จซึ่งเกิดจาก วุฒิภาวะ ประสบการณ์ และอารมณ์

สุภาวดี นัตรจรัสกุล, 2552 (อ้างถึงใน มนูญ บุญมณี, 2555: 8) ได้ให้ความหมายว่า ความพร้อมหมายถึง สภาพบุคคลหรือองค์กรที่มีภาวะสมบูรณ์ทั้งทางกายภาพและกระบวนการที่มีความสามารถที่จะรู้จักทำและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

มนูญ บุญมณี (2555 :8) ได้สรุปไว้ว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจของบุคคลที่มีอยู่ และมีความเป็นไปได้ที่จะปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยเกิดจากวุฒิภาวะ แรงจูงใจ และประสบการณ์เดิมสูงพอที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยสะดวก โดยความพร้อมอาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือจากการกระตุ้น

2.1.2 องค์ประกอบของความพร้อม

นฤตพงษ์ ไชยวงศ์, 2540 (อ้างถึงใน เบญจมาศ วัชรโรภาส, 2545: 12) ได้แบ่งองค์ประกอบความพร้อมไว้ 4 ด้าน คือ

1. ด้านร่างกาย เช่น วุฒิภาวะการเจริญเติบโตของอวัยวะในร่างกาย
2. ด้านสติปัญญา เช่น การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียนหรือปฏิบัติ
3. ด้านอารมณ์และสังคม เช่น ความพึงพอใจต่อสิ่งที่มากระตุ้นหรือสิ่งที่จะเรียนรู้
4. ด้านจิตวิทยาและสิ่งแวดล้อม เช่น ประสบการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียนรู้หรือปฏิบัติ

ดาวนิง และ แทคเครย์, 1971 (อ้างถึงใน เบญจมาศ วัชรโรภาส, 2545: 11-12) ได้แบ่งองค์ประกอบความพร้อมไว้ 4 กลุ่ม คือ

1. ทางกาย (Physiological factors) ได้แก่ การบรรลุวุฒิภาวะทางด้านร่างกายทั่วไป
2. ทางสติปัญญา (Intellectual factors) ได้แก่ ความพร้อมด้านสติปัญญาโดยทั่วไป ความสามารถในการรับรู้และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล
3. ทางอารมณ์ แรงจูงใจและบุคลิกภาพ (Emotional factors) ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์และความต้องการที่จะเรียนรู้
4. ทางสิ่งแวดล้อม (Environmental factors) ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

ทฤษฎีความพร้อมของเฮอร์เชย์ และบลันชาร์ด (Hersey and Blanchard) ซึ่งมีองค์ประกอบหลักอยู่สองด้าน คือ ด้านความสามารถ (Ability) ประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ ส่วนอีกด้าน คือ ความเต็มใจ (Willingness) ประกอบด้วย การให้คำมั่นสัญญา หรือความผูกพัน แรงจูงใจในการทำงาน และความมั่นคง

ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Edward L Thorndike) เข้าของทฤษฎีพื้นฐานระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง (Connectionism Theory) หรือ ทฤษฎีสัมพันธเชื่อมโยง เป็นการเรียนรู้ที่เน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (S) กับการตอบสนอง (R) พบว่า กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) หมายถึง สภาพความพร้อมหรือวุฒิภาวะของผู้เรียนทั้งทางร่างกายอวัยวะต่างๆ ในการเรียนรู้และจิตใจ รวมทั้งพื้นฐานและประสบการณ์เดิม สภาพความพร้อมของหู ตา ประสาทสมอง กล้ามเนื้อ ประสบการณ์เดิมที่จะเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่หรือสิ่งใหม่ ตลอดจนความสนใจ ความเข้าใจต่อสิ่งที่เห็น

จึงสรุปความหมายของความพร้อมได้ดังนี้

ความพร้อม หมายถึง สภาพความพร้อมของร่างกายและจิตใจของบุคคล ที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด

การเตรียมความพร้อม หมายถึง การกระทำบางสิ่งบางอย่างไว้ล่วงหน้าก่อนการปฏิบัติกิจกรรมจริง เช่น การศึกษา และทำความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และเกิดประสิทธิภาพสูงที่สุด

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หมายถึง สภาพที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเตรียมพร้อมในการปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น การพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพบัญชี ด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้านกฎหมาย ด้านความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประเทศอาเซียน และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนปี 2558 ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยสามารถไปทำงานในประเทศใดประเทศหนึ่งในกลุ่มอาเซียน และผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจากประเทศอื่นๆ สามารถเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้

2.2 แนวความคิดทฤษฎีความรู้ และความเข้าใจ

คำว่า “ความรู้” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรู้ (Knowledge) คือ สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติ และทักษะความเข้าใจ หรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับการจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติองค์วิชาในแต่ละสาขา

2.2.1 ความหมายของความรู้

โสภณ ชูพิกุลชัย และอรทัย ชื่นมณูญย์, 2516 (อ้างถึงใน สิลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 10) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า เป็นการรับรู้ จำ และเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ เกิดจากประสบการณ์และทัศนคติ ประกอบขึ้นจากความรู้ต่างๆ ที่เคยได้เรียนมา เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งนั้นๆ บวกกับการตีค่าของสิ่งนั้นกับความรู้ที่มีอยู่

วิเชียร เกตุสิงห์, 2520 (อ้างถึงใน สิลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 10) ให้ความหมายของความรู้ ความจำ คือ ความสามารถในการระลึกได้ถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เคยมีประสบการณ์ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น จากการเรียนเนื้อหาวิชาต่างๆ จากการฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ การเล่าต่อๆ กันมา เป็นต้น ความเข้าใจ คือ ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความได้

อนันต์ ศรีโสภณ, 2522 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 11) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความจำในสิ่งที่มีประสบการณ์มาก่อน เป็นข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และรายละเอียดต่างๆ ที่ได้รับการศึกษา ค้นคว้า สังเกตรวบรวมเป็นความจำเก็บไว้ และแสดงออกมาโดยการจำได้ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ โดยแบ่งความรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเฉพาะเป็นความรู้เกี่ยวกับความหมายของเนื้อหา และความรู้เกี่ยวกับความจริง เช่น เวลา เหตุการณ์ บุคคล สถานที่ แหล่งกำเนิด เป็นต้น

ด้านที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับวิธี และการดำเนินงาน ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ ประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับลักษณะแบบแผนต่างๆ 2) ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและการจัดลำดับ 3) ความรู้เกี่ยวกับการจำแนก และแบ่งประเภทของสิ่งต่างๆ 4) ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการดำเนินงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ด้านที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวความคิด และโครงสร้างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับกฎ และการใช้กฎในการบรรยายคุณค่าหรือพยากรณ์ หรือตีความของสิ่งที่เราสังเกตเห็น 2) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง

วิชัย วงษ์ใหญ่, 2523 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 11) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมเบื้องต้นที่ผู้เรียนสามารถจำได้หรือระลึกได้โดยการมองเห็น ได้ยิน ความรู้ในที่นี้ คือ ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ คำจำกัดความ เป็นต้น

อุทุมพร ทองอุทัย, 2523 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 11) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรู้ คือ พฤติกรรมและสภาพการต่างๆ ซึ่งเน้นการจำไม่ว่าจะเป็นการระลึกถึงหรือการระลึกได้ก็ตามเป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น สืบเนื่องมาจากการเรียนรู้โดยเริ่มต้นจากการรวมสาระต่างๆ เหล่านั้นจนกระทั่งพัฒนาไปสู่ขั้นที่มีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้นไป ความเข้าใจ หมายถึง ขั้นตอนสำคัญของการสื่อความหมายโดยอาศัยความสามารถทางสมองและทักษะ ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือสัญลักษณ์ต่างๆ โดยทำความเข้าใจ ซึ่งประกอบด้วยการแปล การตีความหมาย และการสรุปอ้างอิง

กิริติ บุญเจือ, 2525 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 11) ได้ให้ความหมายทางปรัชญาของความรู้ไว้ว่า ความรู้ หมายถึง ความรู้ทางตา หรือด้วยตาเพียงอย่างเดียว

ไพศาล หวังวานิช, 2526 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 11-12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรู้ หมายถึง บรรยายข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดของเรื่องราว อันเป็นปรากฏการณ์ของบุคคลซึ่งสะสมและถ่ายทอดสืบต่อกันมา ส่วน ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถนำความรู้ความจำไปคัดแปลงปรับปรุง เพื่อให้สามารถจับใจความอธิบายหรือเปรียบเทียบ ย่นย่อเรื่องราวความคิด ข้อเท็จจริงต่างๆ ได้

สุนันท์ สกลโกสุม, ม.ป.ป. (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 12) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า ความรู้ หมายถึง ความสามารถในการคงไว้ รักษาไว้ซึ่งข้อเท็จจริงเรื่องราวรายละเอียดต่างๆ ตลอดจนประสบการณ์ทั้งมวลของผู้เรียน และในด้านความเข้าใจ ได้ให้ความหมายว่า คือความสามารถในการเก็บรวบรวมความรู้และขยายความรู้ ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล

ธนพล สมักรการ, 2550 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 12) ได้สรุปความหมายของความรู้ไว้ว่า ความรู้ หมายถึง ความสามารถรักษาไว้ซึ่งข้อเท็จจริง เรื่องราว กฎเกณฑ์ สถานที่ สิ่งของหรือบุคคล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์เกี่ยวข้อง ซึ่งเกิดจากการสังเกต จากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ม.ป.ป. (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 12) ได้ให้คำอธิบายว่าความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีแก้ปัญหาคำถาม ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน “การแปล” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้นๆ โดยใช้คำพูดของตนเองและ “การให้ความหมาย” ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ “คาดคะเน” หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น

Bloom, 1971 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 12) ได้ให้ความหมายของ ความรู้ ว่า หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการ และกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำอันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยก่อนหน้านี้ในปี ค.ศ. 1965 Bloom ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของคน ว่าประกอบด้วยความรู้ตามระดับต่างๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป และได้แจกแจงรายละเอียดของแต่ละระดับไว้ดังนี้

ระดับ 1 ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่ายๆ ที่เป็นอิสระแยกกันไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

ระดับ 2 ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ระดับ 3 การนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจหรือความถี่ถ้วน (Comprehension) ในเรื่องใดๆ ที่มีอยู่เดิม ไปแก้ไข ปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความถี่ถ้วน ขอบมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

ระดับ 4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ และการนำไปใช้ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อย ที่มีความสัมพันธ์ กัน รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้า กันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

ระดับ 5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวม ส่วนประกอบ ย่อยๆ หรือส่วนใหญ่ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การ สังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือ โครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิด สร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

ระดับ 6 การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับ ความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการ และเนื้อหาสาระ เพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีการ กำหนดเกณฑ์ (Criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสินใจ การประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่ สูงสุดของพุทธิลักษณะ (Characteristics of Cognitive Domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การ นำไปปรับใช้ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่ง หนึ่งสิ่งใด

ความรู้ คือ สิ่งที่มนุษย์สร้าง ผลิต ความคิด ความเชื่อ ความจริง ความหมาย โดยใช้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ตรรกะ แสดงผ่านภาษา เครื่องหมาย และสื่อต่างๆ โดยมีเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เป็นไปตามผู้สร้างหรือผู้ผลิตจะให้ความหมาย

ความรู้ตามลักษณะมี 2 ประเภท คือ 1) ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคล เช่น ทักษะในการ ทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ 2) ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็น ความรู้ที่สามารถ ถ่ายทอดได้โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่น การบันทึก

ความรู้มีโครงสร้างอยู่ 2 ระดับ คือ โครงสร้างส่วนบนของความรู้ ได้แก่ Idea ปรัชญา หลักการ อุดมการณ์ โครงสร้างส่วนล่างของความรู้ ได้แก่ ภาวปฏิบัติการณ์ของความรู้ ได้แก่ องค์ความรู้ที่แสดงในรูปของ ข้อเขียน สัญญา การแสดงออกในรูปแบบต่างๆ เช่น ศิลปะ การ

เดินขบวนทางการเมือง โครงสร้างส่วนล่างของความรู้ มีโครงสร้างระดับลึก คือ ความหมาย (Significant)

ความรู้และอำนาจ เป็นสิ่งเดียว เพราะถูกผลิตและเคลื่อนไ้วภายใต้รูปแบบ 2 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบที่แสดงออกถึงความรุนแรง ได้แก่ ความรู้ทางด้านการปราบปราม การทหาร การควบคุมนักโทษ อาชญวิทยา การสงคราม จิตเวชศาสตร์ 2) รูปแบบที่แสดงออกถึงความไม่รุนแรงแต่แฝงไว้ด้วยความรุนแรง ได้แก่ ความรู้ทางด้านสื่อสารมวลชน การโฆษณา การตลาด ทฤษฎีบริหารธุรกิจ ทฤษฎีทางการเมือง ความรู้ทางการศึกษา การพัฒนาและทุกสิ่งที่ใช้การครอบงำ ความคิด ผ่านการปฏิบัติการทางการเมืองสร้างความรู้เพื่อกีดกัน/เบียดขับ/ควบคุม มนุษย์

Bloom, 1971 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 14) ได้อธิบายความหมายของ ความรู้ ไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมและสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเน้นการจำ ไม่ว่าจะเป็นการระลึกถึงหรือระลึกได้ก็ตาม เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นจากการรวบรวมสาระต่างๆ เหล่านั้น จนกระทั่งพัฒนาไปสู่ขั้นที่มีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้นไป โดยความรู้นี้อาจแยกออกเป็น ความรู้เฉพาะสิ่ง ความรู้ในเรื่องระเบียบการ และความรู้เรื่องสากล เป็นต้น

Hosper, n.d. (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 14) ได้ชี้ให้เห็นว่าความรู้ (Knowledge) นับเป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำ ซึ่งอาจจะโดยการนึกได้ มองเห็น ได้ยิน หรือได้ฟังความรู้นี้เป็นหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้โดยประกอบไปด้วยคำจำกัดความหรือความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหา และมาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องของการจำอะไรได้ ระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนหรือใช้ความสามารถของสมองมากนัก ด้วยเหตุนี้ การจำได้จึงถือว่าเป็น กระบวนการที่สำคัญในทางจิตวิทยา และเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ใช้ความคิดและความสามารถทางสมองมากขึ้นเป็นลำดับ

2.2.2 ความหมายของความเข้าใจ

อนันต์ ศรีโสภณ, 2552 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 14) ให้ความหมายของความเข้าใจ ว่า ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง การเข้าใจความหมายของสิ่งนั้น ประกอบด้วย 1) การแปล (การแปลจากแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่ง โดยการรักษาไว้อย่างถูกต้อง) 2) การตีความหมาย (การอธิบายหรือเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ให้เข้าใจง่าย) 3) การขยายความ (ขยายความหมายของข้อมูลที่มีอยู่ใกล้ไกลไปจากเดิม)

กิริติ บุญเจือ, 2525 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 14) ได้ให้ความหมายทางปรัชญาของ “ความเข้าใจ” ไว้ว่า “ความเข้าใจ” หมายถึง ความรู้สึกซึ่งสามารถเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่าง วิทยาการต่างๆ

ธนพล สมักรการ, 2550 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 15) ได้สรุปความหมายของความเข้าใจว่า ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ความจำ ไปคิดแปลงปรับปรุง เพื่อให้สามารถจับใจความ ตีความ อธิบาย จัดกลุ่ม จัดลำดับ จัดระบบ หรือทำการเปรียบเทียบ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้

Bloom, 1971 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 15) ได้อธิบายความหมายของ “ความเข้าใจ” ไว้ว่า “ความเข้าใจ” หมายถึง ความสามารถทางปัญญาและทักษะ อันได้แก่ 1) ความสามารถที่จะให้ความหมายของคำ (การแปล) 2) ความสามารถในการเข้าใจความหมายของการคิด (การตีความ) 3) ความสามารถในการคาดคะเนถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้จากการกระทำ (การประเมินค่า)

Hosper, n.d. (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 15) ชี้ให้เห็นว่า ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นขั้นตอนต่อมาจากความรู้ โดยเป็นขั้นตอนที่จะต้องใช้ความสามารถของสมองและทักษะในขั้นที่สูงขึ้น จนถึงระดับของการสื่อความหมาย ซึ่งอาจเป็นไปได้โดยการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ โดยมักเกิดขึ้นหลังจากบุคคลได้รับข่าวสารต่างๆ แล้ว อาจจะโดยการฟัง การเห็น การได้ยิน หรือเขียน แล้วแสดงออกมาในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่างๆ เช่น การบรรยายข่าวสารที่ได้ยินมาโดยคำพูดของตนเอง หรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมายเดิมเอาไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนก็ได้

2.2.3 ความหมายของความรู้ความเข้าใจ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 15) ได้กล่าวถึง ความรู้ความเข้าใจว่า คือ ข้อเท็จจริงต่างๆ รวมทั้งการศึกษาการพัฒนาความสามารถ ทักษะทางสติปัญญาและการใช้วิจารณญาณของมนุษย์เริ่มต้นจากระดับง่ายๆ ก่อนแล้วค่อยเพิ่มความสามารถในการใช้ความคิดและพัฒนาสติปัญญาเพิ่มขึ้นตามลำดับ

2.2.4 ระดับความรู้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวิง สุวรรณ, 2536 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 15) ได้กล่าวถึง ความรู้ ในพฤติกรรมการเรียนรู้กลุ่มพุทธิสัย (Cognitive Domain) ว่าเป็นความสามารถและทักษะทางด้านสมองในการคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ซึ่งแบ่งย่อยเป็น 6 ชั้น ดังนี้

2.2.4.1 ความรู้ (Knowledge) เป็นความสามารถในการจำหรือระลึกได้ ซึ่งรวมถึงประสบการณ์ต่างๆ ที่เคยได้รับรู้มา คือ

1) ความรู้เฉพาะเรื่อง เฉพาะอย่าง เป็นการระลึกข้อสนเทศในส่วนย่อยเฉพาะอย่างที่แตกต่างกัน

2) ความรู้เกี่ยวกับศัพท์ เกี่ยวกับความหมายของคำ

3) ความรู้เกี่ยวกับความจริงเฉพาะอย่าง เช่น ฐาน เดือน ปี เหตุการณ์ สถานที่ เป็นต้น

4) ความรู้เกี่ยวกับวิถีทาง วิธีดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

5) ความรู้ในเรื่องระเบียบ แบบแผน ประเพณี

6) ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้ม และระดับก่อนหลัง

7) ความรู้ในการแยกประเภทและจัดหมวดหมู่

8) ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์

9) ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและกระบวนการ

10) ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวคิดและโครงสร้าง

11) ความรู้เกี่ยวกับหลักการและข้อสรุปทั่วไป

12) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง

2.2.4.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการแปลความตีความหมาย ขยายความในเรื่องราว และเหตุการณ์ต่างๆ แยกได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

1) การแปลความ เป็นการจับใจความให้ถูกต้อง เกี่ยวกับสิ่งที่สื่อความหมายหรือจากภาษาหนึ่งของการสื่อสารไปสู่อีกรูปแบบหนึ่ง

2) การตีความหมาย เป็นการอธิบายความหมายหรือสรุปเรื่องราวโดยการจัดระเบียบใหม่รวบรวมเรียบเรียงเนื้อหาใหม่

3) การขยายความ เป็นการขยายเนื้อหาที่เหนือกว่าขอบเขตที่รู้ เป็นการขยายผลการอ้างอิง

2.2.4.3 การนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำสาระต่างๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริง หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่ง เป็นการใช้ความเป็นนามธรรมในสถานการณ์รูปธรรม

2.2.4.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกสื่อความหมายไปสู่หน่วยย่อยเป็นองค์ประกอบสำคัญหรือเป็นส่วนๆ เพื่อให้ได้ลำดับชั้นความคิด ความสัมพันธ์ การวิเคราะห์เช่นนี้ก็เพื่อมุ่งจะให้สื่อความหมายมีความชัดเจนยิ่งขึ้น จำแนกได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นการชี้ให้เห็นหน่วยต่างๆ ที่เป็นส่วนประกอบที่อยู่ในสิ่งที่สื่อความหมาย

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการแยกการประสานหรือความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ในสิ่งที่สื่อความหมาย

3) การวิเคราะห์หลักการในเชิงการจัดดำเนินงาน เป็นการชี้ให้เห็นถึงระบบการจัดการและวิธีการรวบรวมองค์ประกอบต่างๆ เข้าด้วยกัน

2.2.4.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการนำหน่วยต่างๆ หรือส่วนต่างๆ เข้าเป็นเรื่องเดียวกัน จัดเรียบเรียงและรวบรวมเพื่อสร้างแบบแผนหรือโครงสร้างที่ไม่เคยมีมาก่อน อาจจำแนกได้ 3 ลักษณะ

1) การสังเคราะห์ข้อความ เป็นการผูกข้อความขึ้นโดยการพูดหรือเขียนเพื่อสื่อความคิด ความรู้สึก หรือประสบการณ์ไปยังผู้อื่น

2) การสังเคราะห์แผนงาน เป็นการพัฒนาหรือเสนอแผนการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของงานที่ได้รับมอบหมาย หรือที่คิดทำขึ้นเอง

3) การสังเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการพัฒนาหรือสร้างชุดของความสัมพันธ์ เชิงนามธรรมขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องจำแนกหรืออธิบายข้อมูล หรือปรากฏการณ์บางอย่างจากข้อความเบื้องต้น

2.2.4.6 การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินคุณค่าของเนื้อหาวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งอาจจะกำหนดเกณฑ์ขึ้นเองหรือผู้อื่นกำหนด จำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ

1) การประเมินตามเกณฑ์ภายใน เป็นการประเมินค่าความถูกต้องของวัสดุ อุปกรณ์ ข้อความ เหตุการณ์ ตามคุณสมบัติประจำตัวของอุปกรณ์ ข้อความ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2) การประเมินค่าตามกฎเกณฑ์ภายนอก เป็นการประเมินค่าโดยอ้างอิงกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.2.5 การวัดความรู้

เป็นการวัดสมรรถภาพสมองด้านการระลึกออกของความจำหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เป็นการวัดเกี่ยวกับเรื่องราวที่เคยมีประสบการณ์ หรือเคยรู้เห็นและที่ทำมาก่อนแล้วทั้งสิ้น ซึ่งผู้ทำการวัดสามารถใช้เครื่องมือที่มีลักษณะเป็นคำถามได้ ลักษณะคำถามอาจจะแตกต่างกันไปตามชนิดของความรู้หรือความจำ แต่จะมีลักษณะร่วมประการหนึ่ง คือ เป็นคำถามที่ไ้ระลึกถึงเรื่องราวและประสบการณ์ที่ผ่านมา ที่จำได้ไว้ก่อนแล้ว ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของคำศัพท์ นิยาม ทฤษฎี ระเบียบ แบบแผน หรือหลักการต่างๆ

ชาวล แพรัตนกุล, 2526 (อ้างถึงใน ศีลวัต ศรีสวัสดิ์, 2552: 18) ได้กล่าวถึง การวัดความรู้ไว้ว่า การวัดความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และนิยาม คือ การวัดว่า “คำ” หรือ “กลุ่มคำ” หรือ ความหมายหรือคำแปลของเครื่องหมาย รูปภาพ ตัวย่อ และสัญลักษณ์ต่างๆ นั้น คืออะไรมีความหมายทั่วไปหรือความหมายเฉพาะว่าอย่างไร มีคุณสมบัติอะไร

การวัดความรู้กับกฎและความจริง คือ การวัดว่า สูตร กฎเกณฑ์ ความจริงข้อเท็จจริง เรื่องราว ใจความ หรือเนื้อความสำคัญๆ ได้มีการพิสูจน์หรือการยอมรับแล้ว เป็นอย่างไร

การวัดความรู้ในวิธีการดำเนินการ คือ การวัดความจำ หรือกระบวนการและแบบแผนวิธีทำงานของเรื่องราวต่างๆ เหตุการณ์ ว่ามีที่มาอย่างไร ใช้วิธีการใด มีการดำเนินการเป็นขั้นๆ อย่างไร มิได้มุ่งที่วัดถึงการนำไปปฏิบัติกันมาอย่างไร เข้าใจอย่างไร

การวัดความรู้เกี่ยวกับระเบียบแบบแผน คือ การวัดค่า แบบแผน แบบฟอร์มตามจารีตธรรมเนียม ประเพณี ที่เคยปฏิบัติกันมาอย่างไร

การวัดความรู้เกี่ยวกับลำดับชั้นและแนวโน้ม คือ การวัดความรู้ ในเหตุการณ์ต่างๆ มีความเคลื่อนไหว ไน้มแข็งในทางใด ตามลำดับเวลาอย่างไร และเรื่องต่างๆ นั้นเกิดขึ้นก่อนหลังและดำเนินเป็นขั้นๆ เรียงติดต่อกันมาอย่างไร

การวัดความรู้เกี่ยวกับการจำแนกประเภท คือ การวัดที่เกี่ยวกับการจัดประเภทสิ่งของเรื่องราว เหตุการณ์ต่างๆ ตามประเภท ตามชนิด ตามลำดับก่อนหลังเป็นอย่างไร

การวัดความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ คือ การวัดความจำในกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวินิจฉัย และตรวจสอบข้อเท็จจริงต่างๆ ว่าจำได้หรือไม่ และควรใช้กฎเกณฑ์หรือหลักการใด

การวัดความรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินงาน คือ การวัดค่า การได้ผลลัพธ์ต่างๆ นั้นต้องใช้เทคนิคอะไร มีวิธีปฏิบัติอย่างไร มีกระบวนการและกรรมวิธีการต่างๆ ที่ใช้พิสูจน์หรือหาความจริงนั้นๆ ว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร

การวัดความรู้เกี่ยวกับความรู้รวมยอดในเนื้อเรื่อง คือ การวัดความจำของข้อสรุปหรือหลักการใหญ่ๆ ของเนื้อหาได้หรือไม่

ศีลวัต ศรีสวัสดิ์ (2552: 18) สรุปไว้ว่า ความรู้ความเข้าใจ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นที่บุคลากรจะต้องทำการศึกษาให้มีความรู้และความเข้าใจในสิ่งนั้นๆ ให้ลึกซึ้ง ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติเพราะการรับรู้สิ่งที่ผิดพลาด และการเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง สามารถทำให้การปฏิบัติงานเกิดความล้มเหลว

ดังนั้น สรุปได้ว่า ความรู้และความเข้าใจ คือ ข้อมูล แนวคิด หลักการ ที่บุคคลรวบรวมได้จากประสบการณ์ในวิถีชีวิต การศึกษา อบรม การรับรู้ การคิด จนสามารถสรุปเป็นสาระความรู้และ

นำไปใช้ประโยชน์ได้ และหากมีการนำสาระความรู้นั้นๆ ไปศึกษาอย่างลึกซึ้ง จนสามารถแปลความ ตีความ หรือขยายความจากเดิมได้นั้นจะเรียกว่า ความเข้าใจ

2.3 แนวความคิด ทฤษฎีความรู้และความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ให้ความหมายของคำว่า ความรู้ความสามารถ ในมาตรฐานทางวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 ไว้ว่า ความรู้ความสามารถ หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติ วิชาชีพบัญชีด้วยความเอาใจใส่ อย่างเต็มความสามารถ ความเพียรพยายาม และความระมัดระวังรอบคอบ เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมั่นใจได้ว่ามีผลงานทางวิชาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน และมาตรฐานวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ชัยรินทร์ วีระสถาวณิษฐ์, 2548 (อ้างถึงใน สัตตา หิรัญญา, 2555: 12-16) แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของนักบัญชีได้ยึดแนวทางปฏิบัติของ IASC (International Accounting Standards Committee) และ IFAC (International Federation of Accountants) ที่ได้กล่าวไว้เป็นแนวทางการศึกษา (วิชาชีพบัญชี) ระหว่างประเทศ (International Education Standards : IES) กำหนดว่าความรู้ความสามารถของนักบัญชีต้องประกอบด้วย

2.3.1 ความรู้ (Knowledge)

2.3.1.1 ความรู้ของนักบัญชีสามารถ จำแนกได้ 4 ประเภท ดังนี้

1) ความรู้ทั่วไป ประกอบด้วย

- ความรู้เกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง ทั้งในอดีต และปัจจุบัน ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และความสามารถที่จะ วิเคราะห์ถึงผลกระทบที่มีต่อธุรกิจและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ นำไปใช้ในการทำความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ และการวิเคราะห์ความเสี่ยง เป็นต้น

- ความสำนึกในความเป็นไทย

- ความรู้ ในศิลปะ วรรณกรรมและวัฒนธรรมของโลก ของภูมิภาค และของประเทศ ตลอดจนคุณค่าของศิลปะ วรรณกรรม และวัฒนธรรม

- ความสามารถในการคิด ถาม เขียน โดยใช้ภาษาที่ง่าย กระชับ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความเข้าใจในความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นที่ตนติดต่อกับ เพื่อการสื่อสารความหมายกับผู้ที่ยอยู่นอกวิชาชีพบัญชี

2) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ ในยุคการค้าเสรีที่มีการแข่งขันสูง นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงการดำเนินธุรกิจ ประกอบกับธุรกิจจะมีความเป็นนานาชาติที่ต้องดำเนินการตามมาตรฐานระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น การรวมตัวกันระหว่างธุรกิจในรูปแบบใหม่ๆ ที่พัฒนาเพิ่มขึ้นทุกที ซึ่งการดำเนินการของธุรกิจแบบนี้ จำเป็นต้องใช้มาตรฐานการบัญชีที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ด้านธุรกิจเพื่อสามารถนำไปปฏิบัติควบคู่กับการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ได้อย่างถ่องแท้

3) ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ คือเทคโนโลยีทุกประเภทที่มีส่วนในการสร้าง จัดเก็บ และรับส่งสารสนเทศต่างๆ ตามความต้องการของผู้ใช้ รวมถึงเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ทั้งส่วนที่เป็นฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่ทำให้สามารถจัดเก็บ บำรุงรักษาและค้นคืนข้อมูล ทำการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทอย่างมากในการปฏิบัติงานด้านบัญชี เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศได้ช่วยให้การทำงานบัญชีมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น จากการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์แทนระบบการลงบัญชีด้วยมือทำให้นักบัญชีสามารถที่จะจัดทำและนำเสนอรายงานได้สะดวก

4) ความรู้เกี่ยวกับการบัญชีและเรื่องที่เกี่ยวข้อง จากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ได้นำมาซึ่งกติกาใหม่ในการดำเนินธุรกิจที่จะต้องเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศ และกฎเกณฑ์ที่กำหนดภายในประเทศทำให้มาตรฐานในเรื่องต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ซึ่งนักบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการบัญชีอันเป็นพื้นฐานเดิมเพื่อเป็นรากฐานที่จะศึกษาแนวทางด้านบัญชีสมัยใหม่ต่อไป นอกจากนี้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีควรที่จะศึกษาความรู้ด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อวิชาชีพบัญชี เช่น เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เป็นต้น ทั้งนี้โดยหลักการแล้วควรจะมีการกำหนดเป็นมาตรฐานในการวางโครงสร้างการศึกษาวิชาชีพบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดหลักสูตร การเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาที่ต้องสร้างบุคลากรทางการบัญชี ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

2.3.1.2 การปรับปรุงความรู้ ในการปรับปรุงความรู้ด้านการศึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วยความรู้ 4 ประเภท ดังนี้

1) การประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันการศึกษาชั้นอุดมศึกษาทั้งที่อยู่ในระบบและออกนอกระบบงบประมาณควรต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนว่า สถาบันที่ตนศึกษาอยู่นั้นอยู่ในระบบการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานการเข้าสู่วิชาชีพบัญชีได้

2) มาตรฐานการศึกษา สถาบันการศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้มีหลักสูตรที่สามารถใช้ต่อเนื่องกับการเข้าสู่วิชาชีพได้แล้วนั้นควรจะต้องสร้างมาตรฐานเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชน ไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่หรือเล็กก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันที่มีหลายวิทยาเขตควรสามารถแสดงให้เห็นได้ว่ามีมาตรฐานเดียวกันในนามของสถาบัน มิใช่แตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละวิทยาเขต ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารของแต่ละสถาบันนั้นๆ ที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงสถาบันของตนเองและการกำกับดูแลในส่วนของมาตรฐานการศึกษานี้ต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และจริงจังทั้งก่อนและหลังการปรับปรุง และต้องดำเนินงานต่อเนื่องเพื่อเป็นพื้นฐานที่มั่นคงของวิชาชีพ

3) การเข้าสู่ระบบการเป็นนักบัญชีวิชาชีพแต่เดิมกำหนดให้จบสาขาวิชาบัญชีโดยตรง ซึ่งมีวิชาที่บังคับทำให้ไม่มีการยืดหยุ่น ซึ่งในปัจจุบันนักเรียนต้องเลือกแผนการศึกษาตั้งแต่ในชั้นระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งไม่มีประสบการณ์เพียงพอที่จะตัดสินใจได้ว่าตนเหมาะกับอาชีพ หรือวิชาชีพใด ผลที่ปรากฏเมื่อเรียนในชั้นอุดมศึกษาจนเป็นบัณฑิตก็คือ มีความรู้และมุมมองที่ไม่กว้างพอ มองภาพรวมของธุรกิจ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการต่างประเทศ ไม่ครบถ้วน หรือไม่สนใจ ทำให้มีการพัฒนาตัวเองได้ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น อย่างจากเหตุผลนี้ จึงควรพิจารณาเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ให้สามารถรับบัณฑิตในสาขาวิชาอื่นมาสู่กระบวนการเตรียมตัวเป็นนักบัญชีวิชาชีพได้

4) การเป็นผู้ให้การฝึกหัดงานในระหว่างการฝึกหัดงานของผู้ที่ทำการศึกษาเพื่อเข้าสู่วิชาชีพบัญชี ควรจะได้รับการฝึกหัดงานจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเฉพาะด้านอย่างผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฝึกงานมากยิ่งขึ้น

2.3.2 จรรยาบรรณของนักบัญชี

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้กำหนดตามพระราชบัญญัติการบัญชี หมวดที่ 7 มาตราที่ 46-48 ประกอบด้วยข้อกำหนดดังต่อไปนี้

2.3.2.1 ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

2.3.2.2 ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

2.3.2.3 ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ

2.3.2.4 ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือนุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้

ประกอบวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ให้

2.3.3 ทักษะความเป็นมืออาชีพ

จากแนวทางการศึกษา (วิชาชีพบัญชี) ระหว่างประเทศ (International Education Standards : IES) ได้กำหนดทักษะความเป็นมืออาชีพไว้ 5 ด้าน ดังนี้

2.3.3.1 ด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด (Intellectual skills) ประกอบด้วย

- 1) ความสามารถที่จะระบุได้มาจัดระบบ และเข้าใจสารสนเทศจากผู้คน สิ่งพิมพ์ และแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
- 2) ความสามารถในการซักถาม การทำวิจัย การคิดอย่างมีเหตุผลและเชิงวิเคราะห์ การให้เหตุผลและการวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบ
- 3) ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เป็นระบบในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย

2.3.3.2 ด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ (Technical and Functional Skills) ประกอบด้วย ทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะสำหรับศาสตร์การบัญชี ทักษะเหล่านี้ รวมถึง

- 1) ศาสตร์การคำนวณ (การประยุกต์เชิงคณิตศาสตร์ และเชิงสถิติ) และความสามารถระดับสูงในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2) การจำลองการตัดสินใจ และการวิเคราะห์ความเสี่ยง
- 3) การวัดมูลค่าและการรายงาน
- 4) การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับอื่นๆ ที่ระบุไว้

2.3.3.3 ด้านบุคคล (Personal Skills) เกี่ยวข้องกับทัศนคติ และพฤติกรรมของนักบัญชีมืออาชีพ การพัฒนาทักษะเหล่านี้ ทำให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะตัวและการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ทักษะเหล่านี้ประกอบด้วย

- 1) การบริหารจัดการตนเอง
- 2) การคิดริเริ่ม การมีอิทธิพล และการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 3) ความสามารถที่จะเลือกและจัดลำดับทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด และสามารถจะจัดระบบการทำงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา
- 4) ความสามารถที่คาดคะเนและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง
- 5) การพิจารณาคูณค่าแห่งวิชาชีพ จริยธรรม และทัศนคติในการตัดสินใจ
- 6) การสงสัยเชิงมืออาชีพ

2.3.3.4 ด้านทักษะสัมพันธ์และการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills) นักบัญชีมืออาชีพสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นในองค์กรได้ รับและถ่ายทอดสารสนเทศ สร้างดุลยพินิจที่มีเหตุผล และการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบของทักษะด้านทักษะสัมพันธ์และทักษะด้านการสื่อสาร ความสามารถเหล่านี้ ประกอบด้วย

1) ทำงานร่วมกับผู้อื่นในขบวนการรับและให้คำปรึกษา มีความอดทนและสามารถแก้ไขความขัดแย้งได้

2) ทำงานเป็นหมู่คณะ

3) มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายในวัฒนธรรมและความสามารถที่จะเรียนรู้อย่างชาญฉลาด

4) ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

5) นำเสนอ อภิปราย รายงาน และป้องกันความคิดอย่างมีประสิทธิภาพในรูปแบบของการสื่อสารทางวาจาหรือลายลักษณ์อักษร ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นการ

6) รับฟังและเข้าใจอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงความอ่อนไหวต่อความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรม

2.3.3.5 ทักษะด้านองค์การ และทักษะผู้บริหารจัดการธุรกิจ (Organizational and Business Management Skills) เป็นสิ่งสำคัญที่นักบัญชีต้องเข้าใจแง่มุมต่างๆ ในการทำให้องค์กรสามารถดำเนินไปได้ นักบัญชีมืออาชีพต้องพัฒนาวิสัยทัศน์ทางธุรกิจตลอดจนการรับรู้เข้าใจ ทางการเมือง และการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ประกอบด้วย

1) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารโครงการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และแหล่งทรัพยากรและการตัดสินใจ

2) ความสามารถที่จะจัดระบบ และมอบหมายงาน จูงใจและพัฒนาบุคลากร

3) ความเป็นผู้นำ

2.3.4 ประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงานที่ได้กล่าวไว้ในแนวทางการศึกษา (วิชาชีพบัญชี) ระหว่างประเทศ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชะนั้นจะนับรวมถึงตั้งแต่การปฏิบัติงานเป็นผู้ฝึกหัดงานตามหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งการปฏิบัติงานดังกล่าวอาจจะทำไปพร้อมกับการเรียนได้ดังนี้

2.3.4.1 การฝึกปฏิบัติงานนี้ จะมุ่งเน้นประสบการณ์ด้านวิชาชีพ และสภาพแวดล้อมของวิชาชีพ

2.3.4.2 การควบคุมดูแลประกอบด้วย

1) ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพ (Mentor) จากองค์กรหรือหน่วยงานที่เป็นสมาชิก IFAC (International Federation of Accountants)

2) ผู้จ้างงาน

3) ผู้ฝึกงาน

ในระหว่างการฝึกงานต้องมีการจัดทำรายงานเพื่อให้ที่ปรึกษา ด้านวิชาชีพ ตรวจสอบเป็นระยะ และเมื่อครบตามกำหนดเวลาแล้ว ผู้ฝึกงานจะต้องจัดทำรายงานเพื่อให้ที่ปรึกษาด้านวิชาชีพตรวจสอบ หรือบางครั้งอาจมีการสอบสัมภาษณ์เพิ่มเติม

2.3.4.3 จัดทำระบบที่มีการจัดทำรายงานเป็นระยะ ในกรณีที่ไม่สามารถไปตรวจเยี่ยมสถานที่ทำการของผู้จ้างงานที่ผ่านการพิจารณาแล้วว่าการเปลี่ยนแปลงอะไร

2.3.4.4 มีการศึกษาถึงความเหมาะสมของการฝึกปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับความต้องการของวิชาชีพบัญชีเป็นระยะ

2.4 สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายใหม่ที่ประกาศใช้ทดแทนพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505 มีทั้งหมด 78 มาตรา จัดแบ่งเป็น 9 หมวดและบทเฉพาะกาล สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

2.4.1 คำนิยามของ “วิชาชีพบัญชี”

“วิชาชีพบัญชี” หมายถึง วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี ทั้งนี้ ในพยานหลักฐานเห็นว่าให้บริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านใดที่มีความสำคัญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อาจออกกฎกระทรวงกำหนดบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านนั้นเพิ่มเติมขึ้นในคำนิยามวิชาชีพบัญชีก็ได้ เช่น การตรวจสอบภายใน เป็นต้น

2.4.2 สภาวิชาชีพบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชีมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.4.2.1 ส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัยเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี

2.4.2.2 ส่งเสริมความสามัคคีและผดุงเกียรติของสมาชิก จัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ระหว่างสมาชิก

2.4.2.3 กำหนดมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี และมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี

2.4.2.4 กำหนดจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2.4.2.5 รับขึ้นทะเบียนการประกอบวิชาชีพบัญชี ออกใบอนุญาต พักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2.4.2.6 รับรองปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาการบัญชีของสถาบันการศึกษา
ต่างๆเพื่อประโยชน์ในการรับสมัครเป็นสมาชิก

2.4.2.7 รับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพบัญชี

2.4.2.8 รับรองหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการและการศึกษาต่อเนื่องใน
ด้านต่างๆของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2.4.2.9 ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของสมาชิกและผู้ขึ้นทะเบียนอัน
เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพบัญชีให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี

2.4.2.10 ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้บริการวิชาการแก่ประชาชนเกี่ยวกับ
วิชาชีพบัญชี

2.4.2.11 ออกข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

2.4.2.12 เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

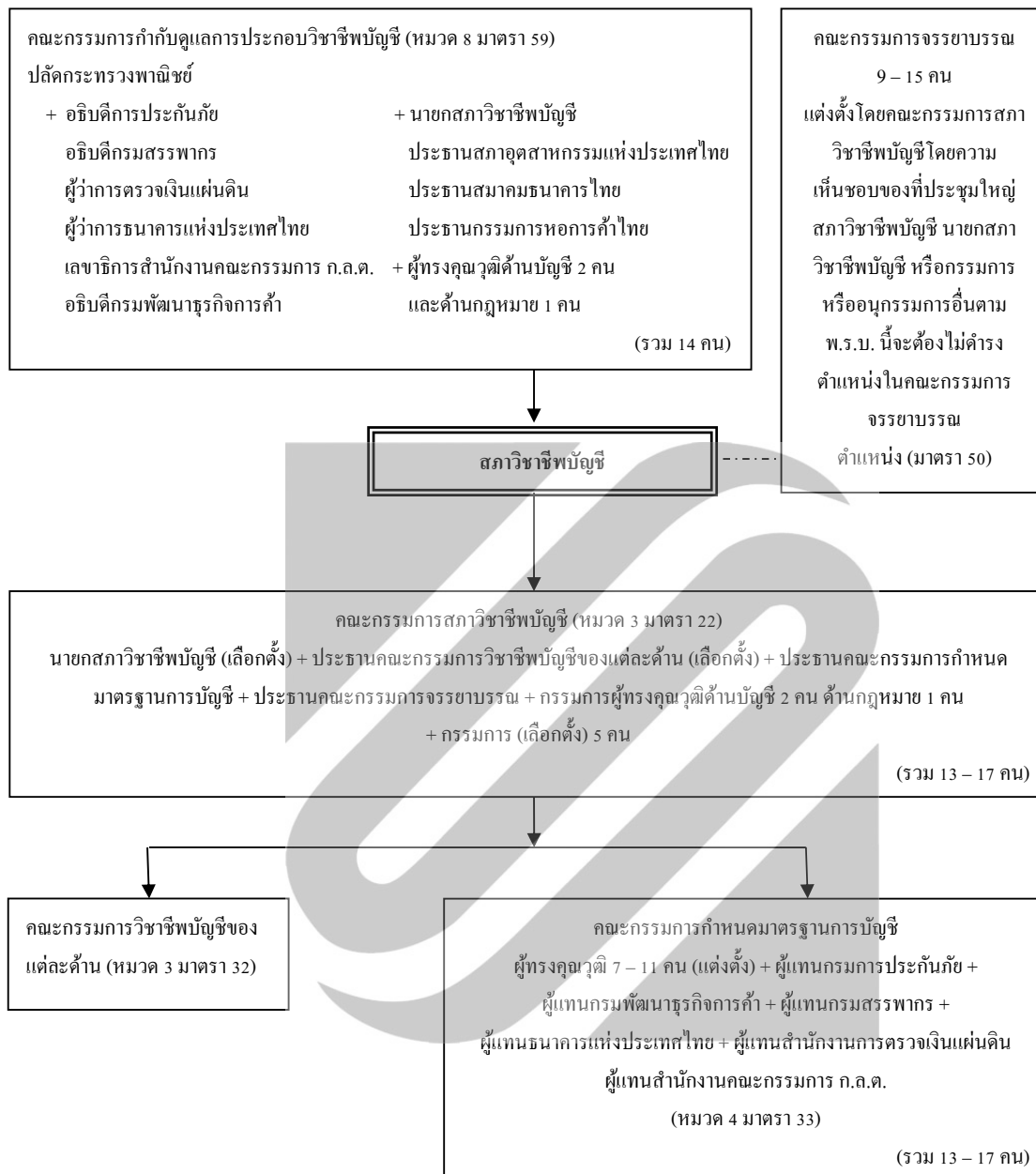
2.4.2.13 ให้คำปรึกษาและเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและปัญหาของ
วิชาชีพบัญชี

2.4.2.14 ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภา
วิชาชีพ บัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

2.4.3 โครงสร้างองค์กรตาม พ.ร.บ. วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้มีคณะกรรมการต่างๆ เพื่อประโยชน์ใน
การกำกับดูแล การพัฒนาความรู้ ส่งเสริมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพบัญชีให้มีคุณภาพ และ
ควบคุมจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งคณะกรรมการต่างๆ ได้แก่ คณะกรรมการกำกับ
ดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการ
บัญชี คณะกรรมการจรรยาบรรณ คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีแต่ละด้าน และคณะกรรมการอื่นๆ ซึ่ง
มีโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการแต่ละชุด ดังนี้

โครงสร้างองค์กรตาม พ.ร.บ. วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

ภาพที่ 2.1 แสดงโครงสร้างองค์กรตาม พ.ร.บ. วิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547

ที่มา : สภาวิชาชีพบัญชีในพระราชูปถัมภ์

2.4.4 สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี

สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี แบ่ง 4 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 สมาชิกสามัญ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางการบัญชี หรือสาขาอื่นตามที่สภาวิชาชีพกำหนด

ประเภทที่ 2 สมาชิกวิสามัญ

1) กรณีเป็นผู้มีสัญชาติไทย ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หรือสาขาอื่นที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีพิจารณาเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพบัญชี

2) กรณีเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย ต้องเป็นบุคคลซึ่งมีสัญชาติของประเทศที่ยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยประกอบอาชีพสอบบัญชีในประเทศนั้นได้ อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

ประเภทที่ 3 สมาชิกสมทบ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี แต่ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี

ประเภทที่ 4 สมาชิกกิตติมศักดิ์ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเชิญเป็นสมาชิกตามมติของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสามัญมีดังต่อไปนี้

- 1) แสดงความคิดเห็นในการประชุมใหญ่
- 2) ออกเสียงลงคะแนนในการประชุมใหญ่
- 3) เลือกตั้ง รับเลือกตั้ง หรือรับแต่งตั้ง เป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพบัญชี
- 4) สมาชิกสามัญไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนเข้าชื่อเสนอร่างข้อบังคับต่อสภาวิชาชีพบัญชีได้
- 5) สมาชิกสามัญไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนเข้าชื่อกันทำหนังสือร้องขอให้นายกสภาวิชาชีพบัญชีเรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้
- 6) ชำระค่าบำรุงสมาชิกหรือค่าธรรมเนียม
- 7) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชีและปฏิบัติตนตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
- 8) สิทธิและหน้าที่อื่นตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

สมาชิกสามัญ สมาชิกสมทบ และสมาชิกกิตติมศักดิ์ มีสิทธิและหน้าที่ตาม (1) (6) (7) และ (8)

2.4.5 มาตรฐานการบัญชี

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบัญชี มีจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน แต่ไม่เกิน 11 คน และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีก 6 หน่วยงานทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานการบัญชี

แนวทางในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของคณะกรรมการฯ มีดังนี้

- 1) มาตรฐานการบัญชีต้องจัดทำเป็นภาษาไทย
- 2) มาตรฐานการบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีกำหนดและปรับปรุง จะใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
- 3) หากคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี ได้รับแจ้งจากผู้ทำบัญชี ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน หรือหน่วยงานอื่นใด ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว ทำให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศหรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจการ คณะกรรมการฯ ต้องดำเนินการตรวจสอบและรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องและกำหนด ปรับปรุง หรือพัฒนามาตรฐานการบัญชีโดยเร็วที่สุด

2.4.6 วิชาชีพบัญชีควบคุม

ในเบื้องต้นพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้มีการควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชี 2 ด้านก่อน คือ ด้านการสอบบัญชีและด้านการทำบัญชี แต่ในภายหน้าหากมีความจำเป็นอาจมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบวิชาชีพด้านอื่นๆ ต้องมีการควบคุมเพิ่มขึ้นได้

2.4.6.1 วิชาชีพด้านการสอบบัญชี

ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพสอบบัญชีจะต้องเป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพบัญชี และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดและต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี ใบอนุญาตผู้สอบบัญชีไม่มีอายุแต่ต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นรายปี ละ 1,000 บาท ทั้งนี้ใบอนุญาตผู้สอบบัญชีอาจสิ้นผลได้ในหลายกรณี เช่น ขาดจากสมาชิกสภาฯ ขาดคุณสมบัติ ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ไม่ชำระค่าธรรมเนียม ไม่เข้ารับการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่สภาฯ กำหนด เป็นต้น

2.4.6.2 วิชาชีพด้านการทำบัญชี

ผู้ที่ประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชีจะต้องเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีอย่างใดอย่างหนึ่งก่อนจึงจะสามารถประกอบวิชาชีพได้ และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนผู้ทำบัญชีปีละ 500 หรือ 300 บาท แล้วแต่คุณวุฒิการศึกษาเช่นเดียวกับการเป็นสมาชิก สำหรับผู้ทำบัญชีที่ไม่มีคุณวุฒิด้านบัญชีโดยตรงแต่เป็นผู้ทำบัญชีตามมาตรา 42 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ที่แจ้งการทำบัญชีต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งจะสามารถทำบัญชีให้แก่ธุรกิจได้ จนถึงวันที่ 9 สิงหาคม 2551 ก็ต้องไปขอขึ้นทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชี และกรณีผู้ทำบัญชีกลุ่มนี้มีคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกวิสามัญได้ก็สามารถเลือกการเป็นสมาชิกแทนการขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีก็ได้ แต่หากไม่ศึกษาต่อเพื่อให้มีคุณวุฒิทางบัญชีโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกวิสามัญหรือขึ้นทะเบียนก็จะทำบัญชีได้จนถึงวันที่ 9 สิงหาคม 2551 เท่านั้น ทั้งนี้ ผู้ทำบัญชีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามทั้งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยเมื่อจะเริ่มทำบัญชีต้องไปเป็นสมาชิกหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีก่อน แล้วภายใน 60 วัน นับแต่วันเริ่มทำบัญชีต้องไปแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการทำบัญชีที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งจะได้รับหมายเลขรหัสผู้ทำบัญชีต่อไป

2.4.7 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2.4.7.1 ข้อกำหนดในเรื่องจรรยาบรรณ

1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี หรือมาตรฐานอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

2) สภาวิชาชีพบัญชี เป็นผู้จัดทำจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีขึ้นเป็นภาษาไทย และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อกำหนดในเรื่อง

- ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์

สุจริต

- ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

- ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ

- ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือนิติ

บุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

3) การกระทำได้ต่อไปนี้ ถือว่าเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณ

- ไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
- ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนตามมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี หรือมาตรฐานอื่นใดที่เกี่ยวข้องที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้
- ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรายงานผลการสอบบัญชีโดยระบุข้อความใดอันแสดงว่าตนไม่รับผิดชอบในผลการตรวจสอบ หรือแสดงความไม่ชัดเจนในผลการตรวจสอบ เพราะเหตุที่ตนมิได้ปฏิบัติหน้าที่โดยครบถ้วนที่พึงคาดหวังได้หรือโดยครบถ้วนตามมาตรฐานการสอบบัญชี

2.4.7.2 โทษของการประพฤติดจรรยาบรรณ ได้กำหนดตามลำดับชั้นจากโทษเบาถึงโทษหนัก ดังต่อไปนี้

- 1) ตักเตือนเป็นหนังสือ
- 2) ภาคทัณฑ์
- 3) พักใช้ใบอนุญาต พักการขึ้นทะเบียน หรือห้ามการประกอบวิชาชีพบัญชีด้านที่ประพฤติดจรรยาบรรณ โดยมีกำหนดเวลาแต่ไม่เกิน 3 ปี
- 4) เพิกถอนใบอนุญาต เพิกถอนการขึ้นทะเบียนหรือสั่งให้พ้นจากการเป็นสมาชิก

2.4.7.3 การพิจารณาและการลงโทษ เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีประพฤติดจรรยาบรรณ คณะกรรมการจรรยาบรรณจะดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว หากผลการสอบสวนปรากฏว่าผู้นั้นประพฤติดจรรยาบรรณ คณะกรรมการจรรยาบรรณ จะมีคำสั่งลงโทษตามข้อ 2.4.7.2 ทั้งนี้การออกคำสั่งลงโทษหรือออกคำสั่งยกเลิกคำกล่าวหาต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้กล่าวหาทราบเป็นหนังสือโดยเร็วด้วย

2.4.7.4 ผู้กล่าวหาหรือผู้ซึ่งถูกคณะกรรมการจรรยาบรรณสั่งลงโทษมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีผ่านทางกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีกำหนด และการอุทธรณ์คำสั่งไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งลงโทษ เว้นแต่คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีจะสั่งเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีให้ถือเป็นที่สุด

2.4.8 การกำกับดูแลโดยภาครัฐ

ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติจะกำหนดให้มีสภาวิชาชีพบัญชีเป็นศูนย์รวมในการกำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีแล้ว แต่ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมีภาครัฐเข้าไปกำกับดูแลองค์กรวิชาชีพอีกชั้นหนึ่งเพื่อรักษาความเป็นธรรมให้แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพ โดยมีคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีทำหน้าที่กำกับด้านนโยบายจำนวน 14 คน ประกอบด้วยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านบัญชีและกฎหมาย ทำหน้าที่กำกับดูแลการทำงานของสภาวิชาชีพบัญชีเฉพาะเรื่องที่สำคัญและมีผลกระทบต่อสาธารณชน โดยเรื่องที่ต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี คือ

2.4.8.1 ให้ความเห็นชอบข้อบังคับเกี่ยวกับ ค่าธรรมเนียม/ค่าบำรุงสมาชิก, หลักเกณฑ์การฝึกอบรม, คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของนายกสภาฯ กรรมการสภาฯ เป็นต้น

2.4.8.2 พิจารณาคำขออุทธรณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณสั่งลงโทษ

2.4.8.3 พิจารณาคำขออุทธรณ์กรณีสภาวิชาชีพบัญชีไม่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอ

2.4.8.4 ให้ความเห็นชอบมาตรฐานการบัญชีที่เสนอโดยสภาวิชาชีพบัญชี

2.4.9 นิติบุคคลที่ประกอบกิจการให้บริการด้านวิชาชีพควบคุม

นิติบุคคลซึ่งประกอบกิจการให้บริการด้านการสอบบัญชีหรือด้านการทำบัญชีต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

2.4.9.1 นิติบุคคลต้องจดทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชีตามเงื่อนไข ดังนี้

1) นิติบุคคลที่ให้บริการการสอบบัญชี หรือการทำบัญชีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ใช้บังคับ ให้ยื่นจดทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชี ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คือ ภายในวันที่ 22 ตุลาคม 2548 แต่หากให้บริการภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นขอจดทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชีภายใน 30 วัน หลังจากการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์แล้วเสร็จ โดยสภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดค่าจดทะเบียนนิติบุคคลไว้รายละ 2,000 บาท และต้องยื่นขอต่ออายุทุก 3 ปี นับจากวันจดทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี โดยดำเนินการต่ออายุภายใน 3 เดือนก่อนใบทะเบียนหมดอายุ

2) นิติบุคคลนั้นต้องจัดให้มีหลักประกันเพื่อประกันความรับผิดชอบต่อบุคคลที่สามตามประเภท จำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

3) ในกรณีนิติบุคคลนั้นประกอบกิจการให้บริการสอบบัญชี บุคคลซึ่งมีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลในการให้บริการสอบบัญชีต้องเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ทั้งนี้ ในกรณีที่นิติบุคคลนั้นให้บริการการสอบบัญชีหรือการทำบัญชีอยู่ก่อนวันที่ 23 ตุลาคม 2547 ซึ่งเป็นวันที่กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับ นอกจากกำหนดให้จดทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชีแล้ว

- นิติบุคคลนั้นต้องจัดให้มีหลักประกันเพื่อประกันความรับผิดชอบต่อบุคคลที่สามให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งต้องไม่เกินกว่าสามปี

- กรณีที่เป็นนิติบุคคลที่ให้บริการสอบบัญชี ก็ต้องดำเนินการให้บุคคลซึ่งมีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลในการให้บริการสอบบัญชีต้องเป็นผู้สอบบัญชีภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับนั้น ก็คือภายในวันที่ 22 ตุลาคม 2550 นั้นเอง

2.4.9.2 ในกรณีผู้สอบบัญชีต้องรับผิดชอบต่อบุคคลที่สาม นิติบุคคลซึ่งผู้สอบบัญชีนั้นสังกัดอยู่ ต้องร่วมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม และหากยังไม่สามารถชำระค่าเสียหายได้ครบจำนวนให้หุ้นส่วนหรือกรรมการผู้มีอำนาจผูกพันนิติบุคคลนั้น ต้องร่วมรับผิดชอบจนครบจำนวนวันแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำผิดที่ต้องรับผิดชอบ

2.5 ความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.5.1 ความเป็นมาของอาเซียน

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) เป็นองค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีจุดเริ่มต้นโดยประเทศไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ได้ร่วมกันจัดตั้ง สมาคมอาสา (Association of South East Asia) ขึ้น เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2504 เพื่อการร่วมมือกันทาง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม แต่ดำเนินการได้เพียง 2 ปี ก็ต้องหยุดชะงักลง เนื่องจากความผกผันทางการเมืองระหว่างประเทศอินโดนีเซียและประเทศมาเลเซีย จนเมื่อมีการฟื้นฟูสัมพันธภาพระหว่างประเทศขึ้น จึงได้มีการแสวงหาลู่ทางจัดตั้งองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจขึ้นในภูมิภาค

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 หลังจากการลงนามในปฏิญญาสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Declaration of ASEAN Concord) หรือเป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่า ปฏิญญากรุงเทพ (The Bangkok Declaration) โดยสมาชิกผู้ก่อตั้งมี 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ซึ่งผู้แทนทั้ง 5 ประเทศ ที่ร่วมลงนามในปฏิญญากรุงเทพ ประกอบด้วย

นายอาดัม มาลิก	รัฐมนตรีต่างประเทศอินโดนีเซีย
คุณ อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน	รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกลาโหมและรัฐมนตรี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติมาเลเซีย
นายนาซิโซ รามอส	รัฐมนตรีต่างประเทศฟิลิปปินส์
นายเอส ราชารัตน์	รัฐมนตรีต่างประเทศสิงคโปร์
พันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ จากประเทศไทย

หลังจากจัดตั้งอาเซียนเมื่อ 8 สิงหาคม 2510 แล้ว อาเซียนได้เปิดรับสมาชิกใหม่จากประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มเติมเป็นระยะ ตามลำดับได้แก่

บรูไนดารุสซาลาม	เข้าเป็นสมาชิกเมื่อ 8 มกราคม 2527
สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	เข้าเป็นสมาชิกเมื่อ 28 กรกฎาคม 2538
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	เข้าเป็นสมาชิกเมื่อ 23 กรกฎาคม 2540
สหภาพพม่า	เข้าเป็นสมาชิกเมื่อ 23 กรกฎาคม 2540
ราชอาณาจักรกัมพูชา	เข้าเป็นสมาชิกเมื่อ 30 เมษายน 2542

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนของประเทศสมาชิกใหม่เหล่านี้ ทำให้อาเซียนมีสมาชิกรวม 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สอดคล้องกับปฏิญญาอาเซียน ซึ่งระบุว่าอาเซียน พร้อมรับทุกประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่พร้อมที่จะรับเป้าหมายหลักการและวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นสมาชิก

ภูมิภาคอาเซียนในปัจจุบัน (สถิติในปี 2550) นั้น ประกอบด้วยประชากรประมาณ 567 ล้านคน มีพื้นที่โดยรวม 4.5 ล้านตารางกิโลเมตร ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติประมาณ 1,100 พันล้านดอลลาร์ และรายได้โดยรวมจากการค้าประมาณ 1.4 ล้านล้านดอลลาร์ และมีสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) เป็นหน่วยประสานงานและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการตามนโยบายของผู้นำอาเซียนในด้านต่าง ๆ อำนวยความสะดวกในการประชุมของอาเซียนทุกระดับ เป็นฝ่ายเลขานุการในการประชุมอาเซียน และเสนอแนะโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของอาเซียน มีที่ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

ภาพที่ 2.2 แผนที่แสดงประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียน
ที่มา: กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2552 : 2

2.5.2 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งอาเซียน

อาเซียน ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เริ่มแรกเพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และเมื่อการค้าระหว่างประเทศในโลกมีแนวโน้มกีดกันการค้ารุนแรงขึ้น ทำให้อาเซียนได้ หันมามุ่งเน้นกระชับและขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่างกันมากขึ้น วัตถุประสงค์หลักที่กำหนดไว้ในปฏิญญาอาเซียน (The ASEAN Declaration) มี 7 ประการ ดังนี้

2.5.2.1 ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคมและวัฒนธรรม

2.5.2.2 ส่งเสริมการมีเสถียรภาพ สันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

2.5.2.3 ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ และด้านการบริหาร

2.5.2.4 ส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกันในการฝึกอบรมและการวิจัย

2.5.2.5 ส่งเสริมความร่วมมือในด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การค้า การคมนาคม การสื่อสาร และปรับปรุงมาตรฐานการดำรงชีวิต

2.5.2.6 ส่งเสริมการมีหลักสูตรการศึกษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2.5.2.7 ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรระดับภูมิภาคและองค์กรระหว่างประเทศ

2.5.3 เป้าหมายสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในยุคที่สถานการณ์โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การรวมตัวกันของประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ให้เข้มแข็ง จะทำให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและปัญหาได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพราะการที่มีสมาชิกถึง 10 ประเทศ มีท่าทีเป็นหนึ่งเดียวในเวทีระหว่างประเทศ จะทำให้ประเทศในกลุ่มความร่วมมืออื่นๆ ให้ความเชื่อถือในอาเซียนมากขึ้น และทำให้อาเซียนมีอำนาจต่อรองในเวทีระหว่างประเทศมากขึ้นด้วย

ในการประชุมผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 9 ในเดือนตุลาคม 2546 ที่บาหลี ผู้นำอาเซียนต่างเห็นพ้องกันว่า อาเซียนควรร่วมมือกันให้เหนียวแน่น เข้มแข็ง และมั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อกำหนดให้มีการสร้าง ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ขึ้นภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ซึ่งได้มีการเลื่อนกำหนดเวลาสำหรับการรวมตัวให้เร็วขึ้นเป็นปี พ.ศ. 2558 โดยประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 เสาหลัก อันได้แก่

2.5.3.1 ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community หรือ APSC) ความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมืองเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนา ด้านอื่นๆ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนจึงเป็นเสาหลักความร่วมมือหนึ่งในสามเสาหลัก ที่เน้นการรวมตัวของอาเซียนเพื่อสร้างความมั่นใจ เสถียรภาพ และสันติภาพ ในภูมิภาค เพื่อให้ประชาชนในอาเซียนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และปราศจากภัยคุกคามด้านการทหาร และภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น ปัญหายาเสพติด และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน มีเป้าหมาย 3 ประการ ได้แก่

1) สร้างประชาคมให้มีความร่วมมือกันในเรื่องของการเคารพความหลากหลายของแนวคิด และส่งเสริมให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของนโยบายและกิจกรรมภายใต้เสาการเมืองและความมั่นคง

2) ให้อาเซียนสามารถเผชิญกับภัยคุกคามความมั่นคงในรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ และส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์

3) ให้อาเซียนมีปฏิสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและสร้างสรรค์กับประชาคมโลก โดยอาเซียนมีบทบาทเป็นผู้นำในภูมิภาค และจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค

นอกจากการมีเสถียรภาพทางการเมืองของภูมิภาคแล้ว ผลลัพธ์ประการสำคัญที่จะเกิดขึ้นจากการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ก็คือ การที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจะมีกลไกและเครื่องมือที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับความมั่นคง

ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความขัดแย้งด้านการเมืองระหว่างรัฐสมาชิกกับรัฐสมาชิกด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องแก้ไขโดยสันติวิธี หรือปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งประเทศใดประเทศหนึ่งไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง เช่น การก่อการร้าย การลักลอบค้ายาเสพติด ปัญหาโจรสลัด และอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น

2.5.3.2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC)

ท่ามกลางบริบททางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่มีการแข่งขันสูง อันส่งผลให้ประเทศต่างๆ ต้องปรับตัวเองเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจโลก รวมถึงการรวมกลุ่มการค้ากันของประเทศต่างๆ อาทิ สหภาพยุโรป และเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้เห็นชอบ ให้จัดตั้ง “ประชาคมเศรษฐกิจของอาเซียน” ภายในปี 2558 มีจุดประสงค์ที่จะให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ โดย

- 1) มุ่งที่จะจัดตั้งให้อาเซียนเป็นตลาดเดียวและเป็นฐานการผลิตร่วมกัน
- 2) มุ่งให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า การบริการ การลงทุน แรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิกโดยเสรี
- 3) ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม หรือ CLMV) เพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิกอาเซียน และช่วยให้ประเทศสมาชิกเหล่านี้ เข้าร่วมในกระบวนการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน ส่งเสริมให้อาเซียนสามารถรวมตัวเข้ากับประชาคมโลกได้อย่างไม่อยู่ในภาวะที่เสียเปรียบ และส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน
- 4) ส่งเสริมความร่วมมือในนโยบายการเงินและเศรษฐกิจมหภาค การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม กรอบความร่วมมือด้านกฎหมาย การพัฒนาความร่วมมือด้านการเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการยกระดับการศึกษาและการพัฒนาฝีมือ

ประชาคมเศรษฐกิจของอาเซียน จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยขยายปริมาณการค้าและการลงทุนภายในภูมิภาค ลดการพึ่งพาตลาดในประเทศที่สาม สร้างอำนาจการต่อรองและศักยภาพในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีเศรษฐกิจโลก เพิ่มสวัสดิการและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียน

2.5.3.3 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC)

มีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อ

ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยมีแผนปฏิบัติการด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ระบุอยู่ในแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่

- 1) การพัฒนามนุษย์ (Human Development)
- 2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection)
- 3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights)
- 4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)
- 5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building and ASEAN Identity)
- 6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

2.5.4 พิมพ์เขียวเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint)

เป็นแผนบูรณาการงานด้านเศรษฐกิจให้เห็นภาพรวมในการมุ่งไปสู่ AEC ซึ่งประกอบด้วยแผนงานเศรษฐกิจในด้านต่างๆ พร้อมกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนในการดำเนินการต่างๆ จนบรรลุเป้าหมายในปี 2558 รวมทั้งการให้ความยืดหยุ่นตามที่ประเทศสมาชิกได้ตกลงกันล่วงหน้า เพื่อสร้างพันธมิตรระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน อาเซียนได้กำหนดยุทธศาสตร์การก้าวไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่สำคัญดังนี้

2.5.4.1 การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน

การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน เป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะทำให้อาเซียนมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โดยอาเซียนได้กำหนดกลไกและมาตรการใหม่ๆ ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการด้านเศรษฐกิจที่มีอยู่แล้ว เร่งรัดการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในสาขาที่มีความสำคัญลำดับแรก อำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายบุคคล แรงงานฝีมือ และผู้เชี่ยวชาญ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกสถาบันในอาเซียน การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันของอาเซียน มี 5 องค์ประกอบหลัก คือ

- 1) การเคลื่อนย้ายสินค้าเสรี
- 2) การเคลื่อนย้ายบริการเสรี
- 3) การเคลื่อนย้ายการลงทุนเสรี
- 4) การเคลื่อนย้ายเงินทุนเสรีขึ้น
- 5) การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

2.5.4.2 การเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมายสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน คือ การสร้างภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง มีความเจริญรุ่งเรือง และมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันมี 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

- 1) นโยบายการแข่งขัน
- 2) การคุ้มครองผู้บริโภค
- 3) สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (IPR)
- 4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 5) มาตรการด้านภาษี
- 6) พาณิชนัยอิเล็กทรอนิกส์

ประเทศสมาชิกอาเซียนมีข้อผูกพันที่จะนำกฎหมายและนโยบายการแข่งขันมาบังคับใช้ภายในประเทศ เพื่อทำให้เกิดการแข่งขันที่เท่าเทียมกันและสร้างวัฒนธรรมการแข่งขันของภาคธุรกิจที่เป็นธรรม นำไปสู่การเสริมสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคในระยะยาว

2.5.4.3 การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน

การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน มี 2 องค์ประกอบ คือ

- 1) การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)
- 2) ความริเริ่มในการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiatives for ASEAN Integration:

IAI) ความริเริ่มดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดช่องว่างการพัฒนา ทั้งในระดับ SME และเสริมสร้างการรวมกลุ่มของกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม ให้สามารถดำเนินการตามพันธกรณีและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

2.5.4.4 การเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

อาเซียนอยู่ในท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มีการเชื่อมต่อระหว่างกันและมีเครือข่ายกับโลกสูง โดยมีตลาดที่พึ่งพากันและอุตสาหกรรมระดับโลก ดังนั้น เพื่อให้ภาคธุรกิจของอาเซียนสามารถแข่งขันได้ในตลาดระหว่างประเทศ ทำให้อาเซียนมีพลวัตเพิ่มขึ้นและเป็นผู้ผลิตของโลก รวมทั้งทำให้ตลาดภายในยังคงรักษาความน่าดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ อาเซียนจึงต้องมองออกไปนอกภูมิภาค อาเซียนบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก โดยดำเนิน 2 มาตรการคือ

- 1) การจัดทำเขตการค้าเสรี (FTA) และความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด (CEP) กับประเทศนอกอาเซียน
- 2) การมีส่วนร่วมในเครือข่ายห่วงโซ่อุปทานโลก

งานวิจัยฉบับนี้จะมุ่งเน้นการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเฉพาะยุทธศาสตร์การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันที่มุ่งให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนโดยเสรี ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ซึ่งถือเป็น 1 ใน 7

วิชาชีพที่ได้รับผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือโดยเสรี ได้แก่ วิชาชีพวิศวกรรม สถาปัตยกรรม แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล บัญชี และนักสำรวจ (วิชาชีพบัญชีได้มีข้อตกลงยอมรับร่วม ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2552)

2.6 การเคลื่อนย้ายแรงงานสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีใน 5 ภาค ได้แก่ สินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมือ ซึ่งการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานจะเกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบในปี พ.ศ. 2558 โดยการเคลื่อนย้ายแรงงานได้อย่างเสรี ถือเป็นการขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคอาเซียน โดยกลุ่มสมาชิกอาเซียนได้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วม ในเรื่องคุณสมบัติของนักวิชาชีพอาเซียน หรือ Mutual Recognition Arrangements: MRAs เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพในอาเซียน โดยการสร้างและยอมรับมาตรฐานวิชาชีพร่วมกันเพื่อเป็นการลดกฎเกณฑ์ด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน ปัจจุบันมีข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติวิชาชีพของอาเซียน (MRAs) ทั้งหมด 7 สาขา ได้แก่ สาขาวิศวกรรม สาขาวิชาชีพการพยาบาล สาขาสถาปัตยกรรม สาขาด้านการสำรวจ สาขาวิชาชีพแพทย์ สาขาวิชาชีพทันตแพทย์ และสาขาวิชาชีพบัญชี และอีก 1 สาขา คือ สาขาวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน ซึ่งยังอยู่ระหว่างการพิจารณา ซึ่งหมายความว่า หากแรงงานในประเทศใดที่มีคุณสมบัติทั้งด้านหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี และประสบการณ์การทำงานตามที่มีการตกลงไว้ใน MRAs ก็จะได้รับ การยอมรับจากทุกประเทศสมาชิก และสามารถไปทำงานในประเทศสมาชิกใดก็ได้ได้ง่ายขึ้น แต่ ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของประเทศนั้นๆ ด้วย

การเปิดให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานได้อย่างเสรีภายใต้ประชาคมอาเซียน จะก่อให้เกิดผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ กล่าวคือ ผลกระทบด้านบวก คือจะสามารถแก้ไขปัญหาคขาดแคลนแรงงานฝีมือได้ เนื่องจากจะมีแรงงานต่างชาติที่มีฝีมือเข้ามาทำงานในประเทศได้สะดวกยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาศักยภาพของแรงงานไทย เนื่องจากมีการแข่งขันกันมากขึ้น ส่วนผลกระทบด้านลบที่จะตามมาคือ แรงงานฝีมือไทยในสาขาวิชาชีพที่สำคัญและมีความขาดแคลน รวมถึงทั้ง 7 สาขาวิชาชีพที่ได้ทำข้อตกลง MRAs ร่วมกันแล้ว อาจจะถูกแย่งงานหรือลดบทบาทในการทำงานลง รวมทั้งการเข้ามาทดแทนของแรงงานที่มีค่าตอบแทนที่ต่ำกว่าไทย เพราะข้อจำกัดทางด้านภาษา และค่าตอบแทนที่ไม่เท่ากันของแต่ละประเทศจะก่อให้เกิดการขาดแคลนบุคลากร และบุคลากรวิชาชีพบางส่วนของไทยอาจจะมีการเคลื่อนย้ายออกไปทำงานในต่างประเทศจำนวนมากขึ้น

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นสำหรับคนไทยในทุกสาขาอาชีพที่ต้องการขึ้นทะเบียนเป็นนักวิชาชีพอาเซียน ซึ่งนอกจากจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตาม MRAs กำหนดแล้ว ยังต้องมีการพัฒนาขีดความรู้ความสามารถในการทำงานด้านอื่นๆ เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านภาษาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้รวมถึงความสามารถในการปรับตัวท่ามกลางวัฒนธรรมที่หลากหลายก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของนักวิชาชีพอาเซียน ซึ่งทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับแรงงานไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีดังนี้

2.6.1 ทักษะภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ทำข้อตกลงว่าจะใช้เป็นภาษาในการประสานงาน ดังนั้น แรงงานที่มีความสามารถในการใช้ภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ จะทำให้สามารถสื่อสารและแข่งขันกับคู่แข่งได้ ได้รับประโยชน์จากการแข่งขันมากกว่า ส่วนภาษาอาเซียนใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารและการปฏิบัติงานให้เป็นไปได้สะดวกขึ้น เพื่อสร้างโอกาสในการทำงานกับประชาชนของประเทศสมาชิกอื่นๆ ของอาเซียน

2.6.2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากการปฏิบัติงานในปัจจุบัน เป็นการแข่งขันกันด้วยข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศจะทำให้แรงงานเข้าถึงข่าวสารที่มีอยู่เป็นจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จะช่วยให้การปฏิบัติงานของแรงงานมีความสะดวก เป็นไปอย่างรวดเร็ว คล่องตัว และต่อเนื่อง ไม่มีข้อจำกัดทั้งในด้านเวลาและสถานที่ ถึงแม้จะเกิดปัญหาในการติดต่อสื่อสารและการคมนาคม

2.6.3 ความสามารถในการทำงานในกลุ่มคุณลักษณะที่จำเป็น (Attribute) โดยเฉพาะการทำงานกับกลุ่มคนที่มีความแตกต่างและหลากหลาย (Diversity at work) ทั้งในด้านวัฒนธรรมของชาติอาเซียน ช่วงวัย บุคลิกภาพ วิธีคิดและพฤติกรรมของประชาชนชาติต่างๆ รวมถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ เปิดกว้าง และความยืดหยุ่นในการปรับตัว การใฝ่เรียนรู้ การคิดวิเคราะห์และตัดสินใจในการแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม การฝึกนิสัย เช่น การตรงต่อเวลา การมีระเบียบวินัย การมีความอดทน มุ่งมั่น ทุ่มเทกับงาน ตลอดจนการมีเทคนิคการสอนงานถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างรุ่น เป็นต้น ทักษะเหล่านี้มีความจำเป็นต่อแรงงานที่ทำงานและการดำรงชีวิตในยุคที่มีการแข่งขันที่สูงและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

2.7 การเปิดเสรีการค้าบริการด้านบัญชี

2.7.1 วิชาชีพบัญชีภายใต้กรอบการตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน

บัญชีเป็นบริการประเภทหนึ่งของบริการธุรกิจ (Business Services) ที่อยู่ในข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการตามกรอบ AFAS (ASEAN Framework Agreement on Services) แต่ถึงกระนั้นการเข้าไปให้บริการวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบการกำกับ

ดูแลภายในของแต่ละประเทศเช่น ประเทศในกลุ่มอาเซียนที่จะเข้ามาให้บริการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยจะต้องศึกษากฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับบริการด้านบัญชี อาทิ พ.ร.บ.วิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547, พ.ร.บ.การบัญชี พ.ศ.2543, ข้อบังคับของสภาวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 6 เรื่องผู้ทำบัญชี พ.ศ.2547 เป็นต้น

นอกจากนี้ตามกรอบข้อตกลงการยอมรับร่วมสาขาบริการวิชาชีพบัญชี(ASEAN Mutual Recognition Arrangement Framework On Accountancy Services : MRAs) ที่ลงนามโดยผู้นำอาเซียนในแถลงการณ์บาห์ลี (Bali Concord II) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพ/แรงงานเชี่ยวชาญ/ผู้มีความสามารถพิเศษของอาเซียนได้อย่างเสรี ซึ่งหลักการสำคัญของ MRAs คือ กำหนดแนวทางเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจา MRAs ด้านบัญชีในอนาคตของอาเซียนไม่ว่าจะเป็นการเจรจาสองฝ่ายหรือหลายฝ่ายโดยวางหลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการยอมรับซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์เรื่องการศึกษา การสอบ ประสิทธิภาพ กระบวนการให้การยอมรับ ระบบข้อมูลเอกสาร ระเบียบวินัยและหลักจริยธรรม มาตรฐานและแนวปฏิบัติสากล ทั้งนี้ MRAs ที่จะจัดทำขึ้นในอนาคตจะต้องไม่ลดทอนสิทธิอำนาจหน้าที่ของสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศในการกำกับดูแลและออกกฎระเบียบ หรือกฎหมายภายในแต่ต้องไม่สร้างอุปสรรคที่เกินจำเป็น และการออกใบอนุญาตและการขึ้นทะเบียนของวิชาชีพบัญชีอาเซียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของแต่ละประเทศด้วย นอกจากนี้กรอบข้อตกลงได้กำหนดกรอบการดำเนินการ และขอบเขตความรับผิดชอบของหน่วยงานที่รับผิดชอบสาขาบัญชี

2.7.2 หลักเกณฑ์การยอมรับบริการวิชาชีพบัญชีภายใต้กรอบข้อตกลง MRAs

2.7.2.1 การศึกษา

ประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงว่า นักบัญชีอาชีพ (Practising Professional Accountant : PPA) ของประเทศสมาชิกซึ่งขอให้มีการยอมรับในอีกประเทศสมาชิกต้องได้รับการศึกษาตามที่มีผลบังคับใช้อยู่ในประเทศแหล่งกำเนิด ซึ่งหนังสือรับรองการศึกษาของบุคคลและยอมรับโดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (National Accountancy Body : NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (Professional Regulatory Authority : PRA) ของประเทศผู้รับว่าผ่านเกณฑ์เงื่อนไขทางการศึกษาในประเทศผู้รับ

2.7.2.2 ใบอนุญาต

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่นนอกเหนือจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) กำหนดให้ต้องมีใบอนุญาตอื่นๆ ในการประกอบวิชาชีพ ประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้กฎระเบียบภายใน จะต้อง

พยายามอย่างเต็มความสามารถในการอำนวยความสะดวกให้นักบัญชีอาชีพ (PPA) ของประเทศสมาชิกอื่นได้รับการอนุมัติที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพบัญชี

2.7.2.3 การแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถ

ประเทศสมาชิกอาเซียนยอมรับถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดให้นักบัญชีอาชีพ (PPA) ซึ่งขอให้มีการยอมรับในประเทศนั้น แสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการประกอบวิชาชีพ เพื่อสร้างความมั่นใจว่านักบัญชีอาชีพ (PPA) มีความรู้ความสามารถครบถ้วนตามกฎระเบียบภายในของประเทศผู้รับ

2.7.2.4 ประสพการณ์

นักบัญชีอาชีพ (PPA) ที่ต้องการให้มีการยอมรับจะต้องมีประสบการณ์ครบถ้วนตามความต้องการที่ระบุไว้โดยประเทศผู้รับ

2.7.2.5 มาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (IFAC)

ประเทศสมาชิกอาเซียนควรที่จะนำเอามาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (International Federation of Accountants IFAC) มาใช้ในการกำหนดความสามารถด้านวิชาชีพและคุณสมบัติต่างๆ สำหรับการประกอบวิชาชีพบัญชีของประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้กฎระเบียบภายในของประเทศสมาชิกนั้นๆ (สำนักบัญชีธุรกิจ, 2555)

2.8 การเตรียมความพร้อมของนักบัญชีไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.8.1 ความพร้อมด้านมาตรฐานบัญชีและการสอบบัญชีที่เป็นสากล เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจที่มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น ทำให้ทั่วโลกต่างเรียกร้องให้วิชาชีพบัญชีอิงกับมาตรฐานสากล เพื่อความเข้าใจของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน ทำให้ประเทศไทยเองก็ได้มีการนำมาตรฐานสากลมาแปลและมีผลบังคับใช้ไปแล้วซึ่งจากการสำรวจประเทศต่างๆ ในอาเซียนก็ได้ประกาศยอมรับที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้วยเช่นกัน ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยจึงต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานบัญชีสากลเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.8.2 ความพร้อมในการศึกษากฎหมาย ข้อบังคับภาษีอากร การจะบันทึกบัญชีให้ถูกต้องนั้น ต้องมีความเข้าใจในธุรกิจ ประเภทของรายการและการเลือกใช้มาตรฐานบัญชีที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นผลให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องไปศึกษากฎหมาย ข้อบังคับ รวมถึงภาษีอากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง นอกจากนี้หากลูกค้าหรือผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเองจะไปลงทุนหรือทำงานที่ประเทศอื่นๆ ก็จำเป็นต้องทำตามกฎหมาย ข้อบังคับ รวมทั้งการอื่นภาษี

ของประเทศนั้นๆ ซึ่งจะทำให้การดูแลและให้บริการกับลูกค้าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเองสามารถทำธุรกรรมทางธุรกิจได้อย่างราบรื่น ไม่โดนการตรวจสอบการกระทำที่ผิดกฎหมาย

2.8.3 ความพร้อมด้านการสื่อสารและการปรับตัว ผู้ประกอบวิชาชีพในทุกวันนี้คงไม่สามารถทำงานคนเดียวได้อีกต่อไป จำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสารประสานงานขอข้อมูลสรุปข้อมูลทางการเงินเป็นรายงานเพื่อส่งให้แก่ผู้บริหาร ซึ่งล้วนต้องใช้การสื่อสารทั้งสิ้น และเมื่อมีการรวมกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การติดต่อสื่อสารคงไม่เพียงแค่นั้นในประเทศไทยเท่านั้น แต่จะมีคนจากประเทศต่างๆ ที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด หรืออาจจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเองที่ต้องเดินทางไปทำงานยังประเทศต่างๆ ในอาเซียน ดังนั้นภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดให้เป็นภาษากลางของอาเซียนจึงมีความสำคัญมาก ซึ่งทักษะการสื่อสารได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในการทำงานและการติดต่อสื่อสาร รวมถึงการมีทักษะในการพูดคุยเจรจาแลกเปลี่ยนกัน (Small Talks) นอกจากนี้ เมื่อมีการทำงานข้ามวัฒนธรรมกัน ก็ควรมีความเข้าใจยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้

2.8.4 ความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลต่อการจัดการและการใช้ข้อมูลทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นช่วยในการประมวลผลข้อมูลจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว การจัดทำรายงานทางการเงินให้สะดวกยิ่งขึ้น รวมทั้งการมีระบบอินเทอร์เน็ตที่ช่วยให้เข้าถึงข้อมูลธุรกิจของนักลงทุนทำได้สะดวกและรวดเร็ว ดังนั้นการเพิ่มขีดความสามารถในด้านการทำงานร่วมกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นการเพิ่มโอกาสสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการให้บริการด้านบัญชีรูปแบบใหม่ได้

2.8.5 ความพร้อมด้านทัศนคติ จริยธรรม ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องเปลี่ยนท่าทีจากความไม่ยืดหยุ่น มองเฉพาะหลักเกณฑ์เพียงอย่างเดียวและจัดทำข้อมูลตามกำหนดเวลา มาเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กระตือรือร้น พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและชัดเจน มีความสามารถที่จะพัฒนาและปรับบทบาทของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเริ่มต้นจากการเปลี่ยนบทบาทของผู้จัดทำข้อมูลในอดีตมาเป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนภาพของการเป็นที่ปรึกษาแก่ผู้บริหาร นอกจากนี้ในการปฏิบัติงานวิชาชีพในประเทศไทย เพิ่งเริ่มต้นในการที่จะเคร่งครัดเรื่องจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติงานซึ่งตรงข้ามกับประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย ที่ให้ความสำคัญเรื่องนี้มานานแล้ว จึงเป็นเรื่องที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี

2.9 การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน

2.9.1 ประเทศไทย สำหรับการประกอบบริการสาขาวิชาชีพในประเทศไทย มีกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการที่บริการวิชาชีพถือเป็นอาชีพสงวนของคนไทย โดยในบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 ดังนั้นการที่กำหนดให้เป็นอาชีพสงวนจึงเปรียบได้กับเป็นอุปสรรคต่อต่างชาติที่จะเข้ามาประกอบอาชีพ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้กับธุรกิจบริการทุกสาขา สำหรับการประกอบบริการวิชาชีพรวมถึงบัญชี จัดอยู่ในบัญชี 3 แนบท้าย พ.ร.บ.ฯ ซึ่งเป็นการที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการ โดยจะห้ามไม่ให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจนี้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งมีปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน ยกเว้นสหรัฐสามารถเข้ามาลงทุนดำเนินธุรกิจวิชาชีพข้างต้น ได้ 100 % เท่าคนไทยตามสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา

อีกทั้ง วิชาชีพบัญชีของไทยยังมีกฎหมายเฉพาะของตัวเอง ซึ่งมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะสามารถประกอบวิชาชีพ ได้แก่

2.9.1.1 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (Account Act B.E. 2543) กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องลงทะเบียนและกำหนดคุณสมบัติผู้ทำบัญชี (เช่น มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย)

2.9.1.2 พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 (ใช้แทนพ.ร.บ. ผู้สอบบัญชี 2505) กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องได้รับใบอนุญาตหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี ผู้ทำบัญชีที่จะขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี ต้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และมีความรู้ภาษาไทยดีพอที่จะทำบัญชีเป็นภาษาไทยได้ ในกรณีที่ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย ต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายภาษีอากรของไทย เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายภาษีอากรที่เกี่ยวข้องได้ ส่วนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องเป็นสมาชิกสามัญหรือวิสามัญและต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่ในกรณีเป็นสมาชิกวิสามัญซึ่งเป็นคนต่างด้าวต้องเป็นผู้มีความรู้ภาษาไทยดีพอที่จะสามารถสอบบัญชีและจัดทำรายงานเป็นภาษาไทยได้และมีภูมิลำเนาในประเทศไทย (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2555)

2.9.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล มีประชากรประมาณ 6 ล้านคน มี Certified Public Accountants (CPA) ทั้งหมด 192 คน ขึ้นทะเบียนกับ Ministry of Finance (MOF) แบ่งเป็นสมาชิกประเภท Public Practice 165 คน และ Non-Public

Practice 27 คน และมีสำนักงานสอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตดำเนินงาน ประมาณ 60 แห่งเท่านั้น เมื่อดูจำนวนตัวเลขเทียบกับประชากร ก็น่าจะเป็นโอกาสที่ดีในการขยายธุรกิจทางวิชาชีพได้

MOF มีหน้าที่ในการออกใบอนุญาตและกำกับดูแลองค์กรวิชาชีพบัญชี ซึ่งได้แก่ Lao Institute of Certified Public Accountants (LICPA) ซึ่งมีหน้าที่ดูแลการประกอบวิชาชีพ โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.9.2.1 Honorary Members เป็นบุคคลที่มีความรู้และความชำนาญทางด้านบัญชีที่ได้รับการเชิญเข้ามาเป็นสมาชิก

2.9.2.2 Primary Members แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ Practicing Members คือ บุคคลหรือนิติบุคคลที่ให้บริการทางด้านบัญชีและการตรวจสอบบัญชีแก่องค์กรต่างๆ และ Non-Practicing members ประกอบด้วยครู เจ้าหน้าที่ที่ตรวจพิสูจน์ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดและเป็นพลเมืองของประเทศลาว

2.9.2.3 Associate Members สำหรับบุคคลหรือนิติบุคคลที่ลงทุนโดยชาวต่างชาติ เข้ามาให้บริการด้านบัญชีและการตรวจสอบบัญชีในประเทศลาวต้องขึ้นทะเบียนกับ LICPA ตามเงื่อนไขดังนี้ ชาวต่างชาติต้องเป็นพลเมืองของประเทศที่เป็นสมาชิก International Accounting Standard Committee มีการศึกษาทางด้านบัญชี มีตัวแทนที่เป็นคนลาวไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของพนักงานทั้งหมด โดยอย่างน้อย 1 คนต้องเป็นสมาชิกกับ LICPA ปฏิบัติตามจรรยาบรรณและต้องจัดอบรมในต่างประเทศสำหรับพนักงานคนลาวไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อปี และจัดอบรมภายในประเทศ 120 ชั่วโมงต่อปี

คุณสมบัติของ CPA ที่ประเทศลาว

1) วุฒิปริญญาตรีด้านที่เกี่ยวข้อง พร้อมประสบการณ์ 2 ปี หรือการศึกษาระดับอาชีวะทางด้านที่เกี่ยวข้องพร้อมประสบการณ์ 6 ปี

2) อายุ 25 ปีขึ้นไป

3) ไม่มีประวัติเสื่อมเสีย หรือทุจริต

4) มีความสามารถในการพูดภาษาฝรั่งเศสหรือภาษาอังกฤษ

5) ผ่านการทดสอบ 10 วิชา และการอบรม 68 ชั่วโมง จัดเป็นภาษาลาว

ประเทศลาว วางแผนที่จะนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินสากล (IFRS) มาใช้ในปี ค.ศ. 2014 สำหรับธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และยังไม่มีการบังคับใช้มาตรฐานการสอบบัญชีสากล (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, FAP Newsletter No.18, 2557)

2.9.3 ประเทศมาเลเซีย เป็นประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราที่ใกล้เคียงกับประเทศไทยของเรา มีความเป็นพหุสังคม ประชากรมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษและภาษา

ภาษาหลายที่มีการใช้ในหลายประเทศในอาเซียน และรัฐบาลมาเลเซียประกาศในปี 2010 ว่าจะนำพาประเทศไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง (ตามคำนิยามของ World Bank) ภายในปี 2020

Malaysian Institute of Accountants (MIA) องค์การวิชาชีพบัญชีประเทศมาเลเซีย แบ่งสมาชิกเป็น 3 ประเภทคือ Chartered Accountants (CA) Licensed Accountants (LA) และ Associate Members จำนวนสมาชิกรวมประมาณ 30,500 คน โดยสมาชิกส่วนใหญ่เป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพบัญชีอื่นที่ MIA ยอมรับให้เข้าเป็นสมาชิกได้ และสมาชิกเกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกประเภท CA โดยตาม Accountants Act 1967 ระบุว่านักบัญชีต้องเป็นสมาชิกประเภท CA หรือ LA กับ MIA คุณสมบัติการเป็น CA ในประเทศมาเลเซีย มีดังนี้

2.9.3.1 สอบผ่านการทดสอบ Part I (การทดสอบระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศมาเลเซียตามที่กำหนด) และมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 3 ปีในงานบริการด้านบัญชี หรือ

2.9.3.2 เป็นสมาชิกกับองค์กรวิชาชีพบัญชีที่ยอมรับในประเทศหรือระดับสากล เช่น Malaysian Institute of Certified Public Accountants, Institute of Chartered Accountants in England and Wales, Association of Chartered Certified Accountants, CPA Australia และ Chartered Institute of Management Accountants เป็นต้น หรือ

2.9.3.3 ผ่านการทดสอบวัดคุณสมบัติของ MIA และมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 3 ปีในงานบริการด้านบัญชี

2.9.3.4 การเป็นสมาชิก CA และสามารถปฏิบัติงานอิสระได้จะต้องมีแหล่งพำนักในประเทศมาเลเซีย

เมื่อมีคุณสมบัติเป็น CA แล้ว สามารถปฏิบัติงานคนเดียวหรือปฏิบัติงานร่วมกับ CA คนอื่น รวมทั้งสามารถจัดตั้งสำนักงานทำบัญชีได้ โดยมาเลเซียกำหนดให้งานด้านการสอบบัญชี ด้านภาษีอากรและผู้ชำระบัญชี ต้องได้รับใบอนุญาตการทำงานกับ Ministry of Finance โดยมีคุณสมบัติและเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด

ประเทศมาเลเซียได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินสากล (IFRS) มาใช้อย่างเต็มรูปแบบกับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ยกเว้น IAS 41 เรื่องเกษตรกรรมและ IFRIC 15 เรื่องสัญญาก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ และมีการนำมาตรฐานการสอบบัญชีมาปรับใช้แล้ว

CA ของประเทศมาเลเซียต้องได้รับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างน้อย 120 ชั่วโมงภายในระยะเวลา 3 รอบปฏิทิน โดยแต่ละปีต้องมีอย่างน้อย 20 ชั่วโมง

มาเลเซียมีนโยบายให้นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นได้ 100% โดยบริษัทที่ตั้งใจจะเข้ามาประกอบธุรกิจในมาเลเซียต้องจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทกับ Company Commission ของประเทศ

มาเลเซีย ภายใต้ Company Acts, 1965 และการขอใบอนุญาตผลิตสินค้าและการยื่นขอสิทธิประโยชน์ทางการลงทุนและใบอนุญาตทำงาน ให้ยื่นขอต่อ Malaysian Industrial Development Authority (MIDA) (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, FAP Newsletter No.19, 2557)

2.9.4 ประเทศเวียดนาม นับตั้งแต่เวียดนามเปิดประเทศและประกาศกฎหมายว่าด้วยการลงทุนต่างชาติ ในรูปแบบของการร่วมทุนซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ โดยประเทศในอาเซียนต่างให้ความสนใจลงทุนในเวียดนามเนื่องจากตลาดขนาดใหญ่ มีความสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติ มีแรงงานที่มีศักยภาพและมีราคาถูก

The Vietnam Accounting Association (VAA) องค์การวิชาชีพบัญชีของประเทศเวียดนาม มีสมาชิกรวมประมาณ 8,000 คน และ The Vietnam Association of Certified Public Accountants (VACPA) เป็นองค์กรในการพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ประเทศเวียดนามมี Practicing Accountant ประมาณ 160 คน มีผู้ได้รับใบอนุญาตผู้สอบบัญชี 1,600 คน และสำนักงานสอบบัญชี 160 แห่ง

คุณสมบัติของการเป็นนักบัญชีที่ประเทศเวียดนาม โดยขอสมัครเป็น Accounting Practitioner Certificates มีข้อกำหนด ด้านวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าทางด้านการเงิน การบัญชีหรือการสอบบัญชี มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 60 เดือน และได้รับการทดสอบความรู้เชิงเทคนิคทางวิชาชีพ 6 วิชาและทักษะทางภาษา 1 วิชา และมีคุณสมบัติเหมาะสมตามจรรยาบรรณและกฎหมายกำหนด

ผู้ที่ เป็น Accounting Practitioner Certificates แล้วสามารถขอรับ ใบอนุญาต Audit Practitioner Certificates ได้ โดยผู้ขอรับใบอนุญาตทั้งสองประเภทนี้ต้องเป็นสมาชิกกับหน่วยงานวิชาชีพบัญชี และ Ministry of Finance (MOF) เป็นผู้พิจารณาให้ใบอนุญาต

MOF ของประเทศเวียดนามยอมรับการขึ้นทะเบียนของนักบัญชีต่างชาติที่ได้ไปประกอบวิชาชีพบัญชีจาก The Association of Chartered Certified Accountant (ACCA) หรือ Certified Practicing Accountants Australia (CPA Australia) โดยนักบัญชีต่างชาติต้องเข้ารับการทดสอบกฎหมายเวียดนามซึ่งจัดทดสอบเป็นภาษาเวียดนาม

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และบริษัทอื่นๆ ทั่วไปใช้มาตรฐานการบัญชีเวียดนาม (Vietnamese Accounting Standard: VAS) ที่มีพื้นฐานมาจากมาตรฐานการบัญชีสากลปี 2003 ในการจัดทำบัญชี ในขณะที่กลุ่มธนาคารใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสากล (IFRS) และเวียดนามยังไม่ได้นำมาตราฐานการสอบบัญชีสากลมาใช้

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของประเทศเวียดนามต้องได้รับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างน้อย 40 ชั่วโมงต่อปีโดยอย่างน้อย 20 ชั่วโมง ด้านบัญชีและการสอบบัญชี และ 4 ชั่วโมง ด้านจรรยาบรรณ

การจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจเวียดนามทำได้ 2 ช่องทาง คือ การจดทะเบียนด้วยตนเองที่สำนักงานจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจ และการยื่นจดทะเบียนออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ www.business.gov.vn ตามรูปแบบธุรกิจที่ต้องการจัดตั้ง โดยแบ่งเป็น 5 รูปแบบได้แก่ ธุรกิจครัวเรือน (Household Business) กิจการเจ้าของคนเดียว (Private Enterprise) ห้างหุ้นส่วน (Partnership) บริษัทจำกัด (Limited Liability Company) และ บริษัทถือหุ้น (Shareholding Company) (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, FAP Newsletter No.20, 2557)

2.9.5 ประเทศอินโดนีเซีย ปัจจุบันมีการดำเนินการตามแผนเร่งรัดการขยายตัวของการพัฒนาเศรษฐกิจปี (MP3EI) 2011-2025 ซึ่งเป้าหมายให้อินโดนีเซียเป็นเขตเศรษฐกิจที่ใหญ่ติดอันดับ 1 ใน 10 เขตเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลกภายในปี 2025 ประเทศอินโดนีเซียมีจุดเด่นที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน ทำให้เป็นตลาดสินค้าและบริการที่มีความสำคัญ รวมทั้งมีแรงงานจำนวนมากในอัตราค่าจ้างแรงงานที่ไม่สูง แต่มีสภาพภูมิศาสตร์ที่มีลักษณะเป็นเกาะ และมีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานที่อยู่ระหว่างการพัฒนา

Ministry of Finance (MOF) เป็นหน่วยงานที่ออกใบอนุญาต State Registry for Accountants ซึ่งมีประมาณ 55,000 คน ประเทศอินโดนีเซียมีองค์กรสมาชิกที่ดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี 2 แห่ง ได้แก่ the Indonesian Institute of Public Accountant (IAPI) และ the Indonesian Institute of Accountant (IAI)

สำหรับชาวต่างชาติที่ต้องการทำงานด้านบัญชีในประเทศอินโดนีเซีย (Foreign Public Accountant – FPA) ต้องมีคุณสมบัติและเงื่อนไขดังนี้

2.9.5.1 ส่งใบสมัครขอเป็น Certified Public Accountant (CPA) ต่อ MOF ภายใต้เงื่อนไขของ MRA ที่จัดทำขึ้นระหว่างรัฐบาลของประเทศอินโดนีเซียและรัฐบาลของประเทศ FPA

2.9.5.2 มีถิ่นพำนักในประเทศอินโดนีเซีย

2.9.5.3 ได้รับหมายเลขผู้เสียภาษีอากร (NPWP)

2.9.5.4 ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตในประเทศต้นทางและไม่เคยต้องโทษอาชญากรรม

2.9.5.5 มีความสามารถในการใช้ภาษาฮินดีอินโดนีเซียดี

2.9.5.6 มีความรู้ทางด้านภาษีอากรและกฎหมายธุรกิจของประเทศอินโดนีเซีย

2.9.5.7 มีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้อง

2.9.5.8 ปฏิบัติตามข้อกำหนดในเงื่อนไขของ MRA ที่จัดทำขึ้นตามที่กล่าวในข้อ

2.9.5.1

การจ้างนักวิชาชีพต่างชาตินั้น มีข้อกำหนดสัดส่วนของนักวิชาชีพต่างชาติต้องไม่เกิน 1 ใน 10 ของนักวิชาชีพที่ถูกจ้างทั้งหมดในแต่ละระดับขั้นของตำแหน่งงาน โดยตำแหน่งผู้บริหารผู้เชี่ยวชาญพิเศษสามารถเข้ามาปฏิบัติงานในประเทศอินโดนีเซียได้ครั้งละไม่เกิน 2 ปี และสามารถต่ออายุได้สูงสุด 2 ครั้ง ส่วนการเคลื่อนย้ายระหว่างสำนักงานสามารถทำได้ตามความต้องการเชิงเศรษฐกิจในประเทศ

ประเทศอินโดนีเซียใช้มาตรฐานการบัญชีอินโดนีเซีย (Indonesian Financial Accounting Standards (IFAS)) ที่มีการอ้างอิงจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินสากล (IFRS) และเริ่มบังคับใช้มาตรฐานการสอบบัญชีของประเทศตามมาตรฐานการสอบบัญชีสากล (ISA) แล้ว

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของประเทศอินโดนีเซียต้องได้รับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างน้อย 30 ชั่วโมงต่อปี และต้องได้จำนวนรวมทั้งหมด 120 ชั่วโมง ภายในระยะเวลา 3 ปี

การลงทุนจากต่างชาติในประเทศอินโดนีเซียจะต้องเป็นรูปแบบของบริษัทจำกัด ซึ่งประกอบด้วยผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 2 คน (ราย) และปฏิบัติตามกฎหมายฉบับต่างๆ โดยบริษัทจำกัด (limited Liability Company or 'PT') ต้องปฏิบัติตามนโยบายของ BKPM โดยมีเงินทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ 10 พันล้านรูเปียห์ (หรือประมาณ 1.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และต้องชำระขั้นต่ำร้อยละ 25 มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนไม่เกิน 3:1 ไม่อนุญาตให้จัดตั้งสาขาบริษัทต่างชาติ (Branch of Foreign Corporation) ยกเว้นกรณีสาขาของธนาคาร บริษัทน้ำมันและก๊าซต่างชาติ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, FAP Newsletter No.21, 2557)

2.9.6 ประเทศสาธารณรัฐเมียนมาร์ เป็นประเทศที่มีรายได้ต่อหัวของประชากรน้อยที่สุดในอาเซียน มีประชากรจำนวนกว่า 60 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน ทำให้มีค่าจ้างแรงงานต่ำกว่าประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกัน ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศและเปิดเสรีด้านการลงทุนเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต จึงทำให้เมียนมาร์เป็นประเทศที่ได้รับความสนใจในการลงทุนจากต่างชาติเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้รัฐบาลเมียนมาร์ให้ความสำคัญกับเขตนิคมอุตสาหกรรมชายแดนไทย – เมียนมาร์ ใน 3 เมืองใหญ่ ประกอบด้วย เมียวดีในรัฐกะเหรี่ยง อุตสาหกรรมเมืองพะอัน และเมะล่ายในรัฐมอญ โดยเมียวดีมีที่ตั้งอยู่ตรงข้ามกับอำเภอแม่สอด จังหวัดตากของไทยเป็นนิคมอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและพัฒนาได้อย่างรวดเร็วสอดคล้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดของฝั่งไทย

The Myanmar Accountancy Council (MAC) เป็นหน่วยงานที่ออกใบอนุญาต Practicing Accounting (PA) ซึ่งมี 448 คน (ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2556) โดย Myanmar Institute of

Certified Public Accountants (MICPA) ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของ MAC ทำหน้าที่ดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี และมีสมาชิก 3 ประเภท ได้แก่

2.9.6.1 Practicing Members สำหรับผู้ที่ถือ Practicing Accountant Certificate ที่ออกโดย MAC โดยสามารถลงนามรับรองในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งจำกัดให้แก่มีสัญชาติเมียนมาร์เท่านั้น

2.9.6.2 Non-Practicing Members สำหรับผู้ที่ผ่านการทดสอบ CPA (CPA Certificate) แต่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน เพื่อฝึกหัดงานสอบบัญชี

2.9.6.3 Student Members สำหรับนักเรียนและผู้ฝึกหัดงานที่อยู่ระหว่างการขอรับใบอนุญาต CPA เมียนมาร์ไม่มีข้อกำหนดบังคับการทำงานด้านบัญชี ในเรื่องของการขึ้นทะเบียนหรือการมีสัญชาติ จึงเป็นโอกาสที่นักบัญชีไทยสามารถเข้าไปให้บริการได้

กฎหมายฉบับที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดให้ MAC รับขึ้นทะเบียนสำนักงานทำบัญชีหรือสอบบัญชี อย่างไรก็ตามการจัดตั้งสำนักงานบัญชี ต้องจดทะเบียนในรูปแบบของบริษัทจำกัด โดยขึ้นทะเบียนที่ Company Administration Department of the Directorate of Investment and Company Administration แบ่งรูปแบบธุรกิจเป็น บริษัทเมียนมาร์ บริษัทต่างชาติและบริษัทร่วมค้า โดยบริษัทต่างชาติต้องได้รับการอนุญาตตามมาตรา 27A ใน Myanmar Companies Act ก่อนการขึ้นทะเบียน

เมียนมาร์ใช้มาตรฐานการบัญชีเมียนมาร์ (Myanmar Accounting Standards: MAS) และ Myanmar Financial Reporting Standards (MFRS) ที่อ้างอิงจาก IFRS ฉบับปี 2010 แต่ยังไม่มีการบังคับใช้มาตรฐานการสอบบัญชีสากล ทั้งนี้การเงินที่ต้องใช้ประกาศเสียภาษีต้องได้รับการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตจาก MAC

Non – Practicing Accountant และ Practicing Accountant ต้องได้รับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง (CPD) อย่างน้อย 90 ชั่วโมง และ 120 ชั่วโมง ตามลำดับ ต่อระยะเวลา 3 ปีต่อเนื่องกัน (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, FAP Newsletter No.22, 2557)

2.9.7 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นประเทศที่มีข้อได้เปรียบด้านทรัพยากรบุคคล ที่มีจำนวนมากถึง 93 ล้านคน และส่วนใหญ่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก จัดเป็นประเทศทางเลือกหนึ่งของนักลงทุนไทย

The Philippine Institute of Certified Accountants (PICPA) มีหน้าที่ยกระดับวิชาชีพบัญชีให้มีมาตรฐาน พัฒนาด้านการศึกษา และสนับสนุนการทำงานของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีโดย PICPA แบ่งประเภทของ CPA ตามประเภทของการเป็นสมาชิกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

2.9.7.1 Public Practices ทำงานเป็น Practicing CPAs

2.9.7.2 Commerce and Industry ทำงานกับธุรกิจ (Accountants of organizations)

2.9.7.3 Government ทำงานกับหน่วยงานภาครัฐ

2.9.7.4 Education/Academy ทำงานเกี่ยวข้องกับงานทางวิชาการ (Academic world)

การเป็นนักบัญชีที่ฟิลิปปินส์ ต้องมีสัญชาติฟิลิปปินส์ สำเร็จการศึกษาขั้นต่ำปริญญาตรี และไม่เคต้องโทษทางจรรยาบรรณ โดยขึ้นทะเบียนและเข้ารับการทดสอบ CPA 7 วิชา ส่วนนักบัญชีที่มีสัญชาติอื่นๆ สามารถปฏิบัติงานด้านบัญชีได้โดยให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อตกลงร่วมกันระหว่างรัฐบาลฟิลิปปินส์กับประเทศนั้นๆ เท่านั้น อย่างไรก็ตาม นักบัญชีต่างชาติที่ถือใบอนุญาตเป็น Public accountant ของต่างประเทศสามารถให้บริการที่ปรึกษาในด้านที่ขาดแคลนและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ โดยในกรณีนั้นต้องยังไม่มียกบัญชีสัญชาติฟิลิปปินส์มีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการทำงานนั้นๆ รวมถึงการเป็นอาจารย์ วิทยากร ในด้านที่มีความจำเป็นเฉพาะทาง

กฎหมายการลงทุนของฟิลิปปินส์ (Foreign Investment Act of 1991) ยอมรับการลงทุนในธุรกิจของคนต่างชาติ โดยสามารถถือหุ้น 100% ได้ตามเงื่อนไขที่ว่า ต้องไม่เป็นการลงทุนที่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดและข้อห้าม ประเทศของนักลงทุนต่างชาตินั้นต้องอนุญาต ให้คนชาติฟิลิปปินส์ประกอบธุรกิจในลักษณะเดียวกันภายในประเทศนั้นได้ และต้องมีเงินทุนชำระแล้วเป็นสกุลเงินเปโซฟิลิปปินส์อย่างน้อย 200,000 เหรียญสหรัฐ หรือมีการจ้างแรงงานอย่างน้อย 50 คนขึ้นไป

มาตรฐานทางบัญชีของประเทศฟิลิปปินส์ แบ่งเป็น 3 ระดับได้แก่

1) กิจการขนาดใหญ่หรือกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะโดยมีขนาดสินทรัพย์รวม มากกว่า 350 ล้านเปโซ หรือ หนี้สินรวม มากกว่า 250 ล้านเปโซ ใช้ Philippine Financial Reporting Standards (PFRS) อ้างอิงมาจาก IFRS

2) กิจการขนาดกลางและเล็ก โดยมีขนาดสินทรัพย์รวมระหว่าง 3 -350 ล้านเปโซ หรือหนี้สินระหว่าง 3 – 250 ล้านเปโซ ใช้ PFRS for SMEs อ้างอิงมาจาก IFRS for SMEs มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2010

3) กิจการขนาดย่อม โดยมีขนาดสินทรัพย์และหนี้สินรวมน้อยกว่า 3 ล้านเปโซ สามารถเลือกใช้ income tax basis หรือ PFRS for SMEs

นักบัญชีฟิลิปปินส์ประเภท Public Practice และ accounting education ต้องได้รับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง (CPD) อย่างน้อย 60 หน่วยต่อ 3 ปี โดยขั้นต่ำ 15 หน่วยต่อปี (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, FAP Newsletter No.23, 2557)

2.9.8 ประเทศสิงคโปร์ เป็นประเทศที่มีประชากรประมาณ 5 ล้านคน แต่มีขนาดของการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงที่สุดใน 10 ประเทศอาเซียน ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ซึ่งทำให้ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศมีทักษะทางการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ค่อนข้างดีมาก

Institute of Singapore Chartered Accountants (ISCA) เป็นองค์กรวิชาชีพบัญชีของประเทศสิงคโปร์ ทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐบาลและองค์กรธุรกิจเอกชนในการพัฒนาวิชาชีพบัญชีของประเทศสิงคโปร์ โดยมีเป้าหมายที่จะให้องค์กรวิชาชีพบัญชีได้รับการยอมรับในระดับสากล และสร้างคุณค่าแก่สมาชิกวิชาชีพ

คุณสมบัติของนักบัญชีที่ประเทศสิงคโปร์

Public Accountant (PA) หมายถึง บุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายนักบัญชี (Accountants Acts 2004) และ ได้รับอนุญาตให้บริการทางด้านตรวจสอบบัญชีและแสดงความเห็นต่องบการเงินหรือดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด PA กำกับดูแลโดย The Accounting and Corporate Regulatory Authority (ACRA) ปัจจุบันมี PA ที่ขึ้นทะเบียนประมาณหนึ่งพันคน โดยการเป็น PA ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

2.9.8.1 วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าตามที่กฎหมายกำหนด หรือได้ผ่านการทดสอบขององค์กรวิชาชีพบัญชีสากลให้มีวุฒิทางการศึกษาเทียบเท่า เช่น CPA Australia, AICPA, ACCA เป็นต้น

2.9.8.2 การมีประสบการณ์ทำงาน อย่างน้อย 3 ปี ซึ่งถือว่าสำคัญมาก

2.9.8.3 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง อย่างน้อย 40 ชั่วโมงในรอบระยะเวลา 12 เดือน ก่อนการสมัครขึ้นทะเบียน

2.9.8.4 การสำเร็จโปรแกรมศึกษาทางด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพที่จัดโดย ISCA

2.9.8.5 ความเชี่ยวชาญในกฎหมายท้องถิ่น โดยผ่านการทดสอบวิชากฎหมายองค์กร ภาษีอากรและการจัดการภาษีของสิงคโปร์

2.9.8.6 การเป็นสมาชิก ISCA ประเภท CA หรือ Fellow Member เท่านั้น (ปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ 27,000 คน)

2.9.8.7 ผู้ขึ้นทะเบียน PA ต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 21 ปี

ทั้งนี้ สิงคโปร์มีการจัดโปรแกรมเส้นทางสู่การเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (Pathway to be Chartered Accountant of Singapore) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบได้แก่ พื้นฐานด้านความรู้ เป็นการเปิดโอกาสในการเข้าสู่วิชาชีพบัญชีสำหรับผู้ไม่มีวุฒิปริญญาตรีทางด้านบัญชี, โปรแกรมทาง

วิชาชีพ เป็นความรู้เฉพาะด้านแบ่งเป็น 6 หมวด และ ประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 3 ปีภายใต้การกำกับดูแลของผู้ให้การฝึกหัดงาน

ประเทศสิงคโปร์มีการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินสากล IFRS มาใช้เกือบครบทุกฉบับ สำหรับบริษัทที่มีส่วนได้เสียสาธารณะและมีการบังคับใช้มาตรฐานการสอบบัญชีสากล (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, FAP Newsletter No.17, 2557)

2.9.9 ประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งวัตถุดิบสำหรับการผลิตสินค้ารวมทั้งมีอัตราค่าจ้างแรงงานต่ำและมีแรงงานจำนวนมาก นอกจากนี้รัฐบาลของกัมพูชายังมีนโยบายทางด้านภาษีเพื่อสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ

The National Accounting Council (NAC) จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย Corporate Accounts อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ Ministry of Economy and Finance มีหน้าที่กำหนดมาตรฐานการบัญชี The Kampuchea Institute of Certificate Public Accountants and Auditors (KICPAA) เป็นองค์กรวิชาชีพบัญชีของประเทศ ดำเนินการจัดการฝึกอบรมและพัฒนาผู้ที่ต้องการเป็น Profession of CPA หรือผู้สอบบัญชี โดยแบ่งประเภทสมาชิกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

2.9.9.1 Affiliated Member เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาในด้านบัญชีหรือการเงินตามที่ KICPAA รับรอง

2.9.9.2 Active member เป็น Affiliated member ที่มีคุณสมบัติในการขึ้นทะเบียนตาม Article 9 ของ Anukret ว่ามีความสามารถตามที่รับรองและความถนัดในการประกอบวิชาชีพชาวต่างชาติที่มีคุณสมบัติสามารถเป็นสมาชิกประเภทนี้ได้

2.9.9.3 Trainee or student member เป็นบุคคลซึ่งมีความรู้ทางบัญชีและการเงินที่ Registration Committee เห็นว่าเหมาะสมในการเข้ารับการอบรมเพื่อเข้าสู่โปรแกรมการเป็น Profession of CPA

ณ มีนาคม 2557 KICPAA มีสมาชิกประเภท Affiliated member 20 คน Active member 155 คน student member 34 คน และสำนักงานบัญชี 49 สำนักงาน และปัจจุบัน KICPAA อยู่ระหว่างการปรับปรุงนโยบายในการเป็นสมาชิกและกฎระเบียบการเป็นสมาชิก

คุณสมบัติการเป็นนักบัญชีที่กัมพูชา ต้องมีสัญชาติกัมพูชา มีอายุมากกว่า 25 ปี ไม่เคยต้องโทษทางอาญากรรมหรือเคยถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด และได้รับประกาศนียบัตร CPA หรือ ประกาศนียบัตรอื่นที่ Registration Committee ขอมรับว่าเทียบเท่าโดยผู้ที่มิคุณสมบัติต้องขึ้นทะเบียนกับ KICPAA นักบัญชีต่างชาติสามารถขึ้นทะเบียนเป็นนักบัญชีกัมพูชาได้ตามข้อยกเว้นที่กำหนด

กัมพูชาใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสากลแบบเต็มรูปแบบ (Fully adopted IFRS และ IFRS for SMEs) สำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสีย ธนาคารพาณิชย์ กิจการขนาดใหญ่ โดยบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2012 ส่วนสถาบันการเงินขนาดย่อมให้เริ่มใช้ในปี 2016 และมาตรฐานการรายงานทางการเงินสากลสำหรับกิจการขนาดกลางและเล็ก บังคับใช้กับงบการเงินที่ต้องได้รับการตรวจสอบโดยมีเงื่อนไขว่าเป็นงบการเงินที่มีรายได้เกิน 23 ล้านบาทหรือสินทรัพย์มากกว่า 15 ล้านบาท หรือมีพนักงานมากกว่า 100 คน โดยต้องเข้าเกณฑ์ 2 ใน 3

กัมพูชามีนโยบายในการเปิดเสรีด้านการลงทุนจากต่างชาติ โดยโครงการลงทุนที่ผ่านการรับรองแล้วจะได้รับสิทธิพิเศษ เช่น สิทธิพิเศษทางด้านภาษีและการตัดค่าเสื่อมราคาพิเศษ เป็นต้น นักลงทุนสามารถติดต่อ Council for the development of Cambodia (CDC) ซึ่งเป็นศูนย์ One-stop service มีหน้าที่ในการประเมินและอนุมัติกิจกรรมการลงทุน ทั้งนี้ นักลงทุนต้องจดทะเบียนโครงการลงทุนกับ CDC เพื่อรับรองโครงการและได้รับสิทธิพิเศษต่างๆ ตามที่กล่าวข้างต้น (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, FAP Newsletter No.24, 2557)

2.9.10 ประเทศบรูไนดารุสซาลาม เป็นประเทศที่มีประชากรมากกว่า 0.4 ล้านคน มีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ระบบเศรษฐกิจของบรูไนดารุสซาลามเป็นแบบตลาดเสรี โดยอนุญาตให้ชาวต่างชาติสามารถเข้ามาลงทุนได้อย่างเสรี และยังเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่อันดับสามในภูมิภาคอาเซียน

การบัญชีของประเทศบรูไนดารุสซาลาม มีสถาบันวิชาชีพบัญชีแห่งประเทศบรูไนดารุสซาลาม (BICIA) มีหน้าที่รับผิดชอบในการจดทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีและจดทะเบียนจัดตั้งสำนักงานบัญชี และมีสภามาตรฐานบัญชีแห่งบรูไนดารุสซาลาม (BDASC) มีความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีที่นำมาบังคับใช้ในประเทศ และการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีไปใช้ซึ่งปรับเปลี่ยนมาตรฐานการบัญชีให้สอดคล้องตามรูปแบบ IFRS

กฎหมายการบัญชี กำหนดให้บริษัทต้องมีผู้สอบบัญชีรับรองงบการเงินและต้องส่งงบการเงินบัญชีประจำปีให้กับหน่วยวางแผนเศรษฐกิจทางสถิติ ซึ่งมีกระทรวงการคลังควบคุมการปฏิบัติของวิชาชีพบัญชี และมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลนักบัญชีอิสระ โดยมีอำนาจในการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้ทำบัญชี และได้มีการประกาศให้มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IFRS) ทุกฉบับให้มีผลบังคับใช้กับธุรกิจที่มีผลกระทบต่อสาธารณะ

การเตรียมความพร้อมของประเทศบรูไนดารุสซาลาม สถาบันวิชาชีพบัญชีแห่งประเทศบรูไนดารุสซาลาม (BICIA) ได้มีการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เช่น การอบรมและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศบรูไนดารุสซาลามให้สามารถก้าวทันมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ 2010 (ชูศรี เทียศิริเพชร, 2557)

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.10.1 รายงานวิจัย เรื่อง ความพร้อมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้จัดทำบัญชีไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ข้อมูลการสำรวจจากผู้จัดทำบัญชีในจังหวัดสงขลา (มัทนชัย สุทธิพันธุ์ , 2556)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพผู้จัดทำบัญชีไทยต่อการเตรียมตัวรับการเข้ามาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนารวมทั้งความพร้อมของผู้จัดทำบัญชีไทย และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานและความพร้อมของผู้จัดทำบัญชีไทยต่อการเข้ามาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยประชากรในการศึกษาคือผู้จัดทำบัญชีไทยที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้จัดทำบัญชีในประเทศไทยตามเงื่อนไขของสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ การเก็บตัวอย่างใช้วิธีตามความสะดวกเก็บจากผู้จัดทำบัญชีที่เข้าอบรมเรื่อง การอบรมและพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้จัดทำบัญชี ที่จัดขึ้นที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 410 คน

ผลการศึกษาพบว่าทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีและทักษะการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาผู้จัดทำบัญชีไทย ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยต่อการพัฒนาผู้จัดทำบัญชีไทย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของแต่ละประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ความรู้และทักษะภาษาอื่นๆ และข่าวสารของแต่ละประเทศเกี่ยวกับ กฎระเบียบ ข้อบังคับของอาเซียน ส่วนความพร้อมสูงสุดของผู้จัดทำบัญชีไทยต่อการเข้ามาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทักษะการทำงานเป็นทีมและทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร ในทางกลับกัน หัวข้อทักษะภาษาอื่นๆ ความรู้เกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของแต่ละประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี และข่าวสารของแต่ละประเทศเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของอาเซียนเป็นหัวข้อที่ผู้จัดทำบัญชีไทยมีความพร้อมน้อยที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลกับผู้จัดทำบัญชีไทยกับการเข้ามาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วยหัวข้อ ดังนี้คือ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ทักษะการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษและความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานและความพร้อมของผู้จัดทำบัญชีไทยต่อการเข้ามาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนพบว่า อายุ และความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้ามาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผลต่อความพร้อมของผู้จัดทำบัญชีไทย

2.10.2 รายงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา สถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี (นฤมล สุมรรคา , 2554)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ ระดับความพร้อมและปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอหนองแคและอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Independent Sample t-test, One-Way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า เพศและอายุที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ระดับการศึกษามีผลต่อความพร้อมทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาชีพ ด้านภาษา ด้านกฎหมายและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนประสบการณ์ทำงานบัญชีมีผลต่อความพร้อมด้านภาษาและด้านกฎหมาย ระดับความรู้ความเข้าใจในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านวิชาชีพบัญชีและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.10.3 รายงานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการเศรษฐกิจอาเซียน (วิระยุทธ สุขมาก และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ , 2556)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ความสามารถในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถในภาษีอากร ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ปัจจัยด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ปัจจัยด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี ปัจจัยด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคม และวัฒนธรรม ของกลุ่มประเทศอาเซียน ที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจาก 5 สายงาน ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้สอบบัญชีภาษีอากร หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี และผู้ทำบัญชี ในประเทศไทย ใช้การวิจัยเชิงปริมาณและใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 397 ตัวอย่าง และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและใช้วิธีการทางสถิติแบบพรรณนา ในการแปลผล และนำเสนอ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 45-55 ปี มีอาชีพเป็นผู้ทำบัญชี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี และมีรายได้มากกว่า 20,000 บาท โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านความรู้ความสามารถในภาษีอากร ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี ด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ด้านความรู้ความสามารถในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และด้านความรู้ความสามารถในการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศอาเซียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ยังพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.10.4 รายงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทยเมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ
(ณัฐชา วัฒนวิไล และจุฑามาน สิริพิพัฒน์กุล , 2555)

ได้นำเสนอการพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทยซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ดำเนินการมาตรการต่างๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) การกำหนดมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี และมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีในทุกๆ ด้าน รวมถึงการกำหนดจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยประสานความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2) การเพิ่มบทบาทของสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในฐานะผู้นำองค์กรวิชาชีพระหว่างประเทศ โดยการเข้าร่วมเป็นกรรมการในองค์กรวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศต่างๆ และเข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสถาบันและองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ อาทิเช่น การจัดทำโครงการประเมินบรรษัทภิบาลของตลาดทุนไทย ด้านการบัญชีและการสอบบัญชีกับธนาคารโลก ได้จัดทำผลการศึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานในการพัฒนาวิชาชีพบัญชีด้านต่างๆ ของประเทศไทย, การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ APEC Accounting Services Initiative การประชุมมีวัตถุประสงค์หลักในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการทางบัญชี เพื่อสร้างแนวทางของกฎระเบียบภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับนักบัญชีต่างชาติ ตลอดจนการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของการเปิดเสรีของวิชาชีพบัญชี แนวทางในการเสริมสร้างขีดความสามารถทางการ

แข่งขันในระดับนานาชาติ ทั้งนี้การประชุมดังกล่าวเป็นประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมของนักบัญชีไทยสำหรับการเปิดเสรีด้านการให้บริการทางการบัญชีที่จะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2558 และการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหาร สหพันธ์นักบัญชีอาเซียน (ASEAN Federation of Accountants Council Meeting) การประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ในการเปิดเสรีของวิชาชีพบัญชีภายใต้กฎบัตรอาเซียน การปรับตัวเข้าหากัน การเปลี่ยนแปลง และความยั่งยืน เพื่อความเป็นเลิศในระดับโลก

3) การจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพบัญชี และการจัดทำฐานข้อมูลด้านวิชาการ เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาชีพบัญชีให้มีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกันสู่สาธารณชน โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ และความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการบัญชีให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

4) การเพิ่มบทบาทในการให้คำแนะนำกับธุรกิจ SMEs ซึ่งเป็นฐานธุรกิจที่สำคัญของไทย ให้มีประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี การเสนองบการเงิน การจัดการ และการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้งาน

5) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาด้านวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษา โดยจัดทำโครงการมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศทางการบัญชี (IES) ทำให้สถาบันการศึกษาจะต้องจัดการศึกษาวิชาการบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพบัญชีของสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ (International Federation of Accountants : IFAC) ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักบัญชีของไทยมีศักยภาพพร้อมในการรับมือรวมไปถึงเพิ่มโอกาสในการก้าวออกไปสู่การเปิดเสรี และการเคลื่อนย้ายฝีมือแรงงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้กล่าวถึงศักยภาพของนักบัญชีตามกรอบแนวคิดของ IES ประกอบด้วยคุณสมบัติของความสามารถของบุคคลที่เป็นเกณฑ์ที่เหมาะสมในการเป็นนักบัญชีมืออาชีพ ได้แก่ คุณสมบัติด้านความรู้ทางวิชาชีพ, ด้านทักษะทางวิชาชีพ, ด้านคุณค่า จริยธรรม และทัศนคติทางวิชาชีพ และด้านประสบการณ์ในเชิงปฏิบัติ โดยผลการวิจัยพบว่าศักยภาพที่สำคัญของนักบัญชีมืออาชีพ คุณสมบัติที่มีอันดับสูงสุด คือ คุณค่าแห่งวิชาชีพ จริยธรรม และมีทัศนคติทางวิชาชีพ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่วิชาชีพบัญชีให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

2.10.5 รายงานวิจัยเรื่อง นักการบัญชีไทยกับความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน (ลัดดา หิรัญญา , 2555)

การศึกษครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนของนักการบัญชีไทยในด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะและด้านมาตรฐานการบัญชี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบัญชีและข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีบ่อยแค่ไหนภายใน 1 ปี กลุ่ม

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 213 คน โดยกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์จำนวน 12 คน และจากการตอบแบบสอบถามจำนวน 201 คน ได้แก่ ผู้ทำบัญชี ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ธุรกิจการจัดทำบัญชี และอาจารย์ผู้สอนบัญชี และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 200 ชุด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าที (t-test) และสถิติ f-test

ผลการวิจัยพบว่า นักการบัญชีไทยที่มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีโดยรวมในด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ และด้านมาตรฐานการบัญชี อยู่ในระดับมาก นักการบัญชีไทยเพศชายมีความพร้อมในการใช้มาตรฐานบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนมากกว่าเพศหญิง นักการบัญชีไทยที่มีอายุ 20-25 ปี, 26-30 ปี และ 31-35 ปี มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มอายุ 36-40 ปี และ 41 ปีขึ้นไป จะมีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีในด้านทักษะ และด้านมาตรฐานทางการบัญชีในระดับมาก นักการบัญชีไทยที่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก จะมีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ และด้านมาตรฐานทางการบัญชีอยู่ในระดับมาก นักการบัญชีไทยที่มีอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจการจัดทำบัญชี และอาจารย์ผู้สอนบัญชี จะมีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ความสามารถในระดับมาก และสำหรับอาจารย์ผู้สอนบัญชี จะมีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีด้านทักษะ และด้านมาตรฐานทางการบัญชีในระดับมาก นักการบัญชีไทยที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จะมีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ และด้านมาตรฐานทางการบัญชีอยู่ในระดับมาก และนักการบัญชีไทยที่มีความถี่ในการรับข้อมูลมากกว่า 10 ครั้ง จะมีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ และด้านมาตรฐานทางการบัญชีอยู่ในระดับมาก

2.10.6 รายงานวิจัย เรื่อง ความคาดหวังและความพร้อมของวิชาชีพสอบบัญชีไทยในการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (วลัยลักษณ์ สุวรรณวลัยกร และมนวิภา ผดุงสิทธิ์ , 2556)

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับความคาดหวังและระดับความพร้อมในด้านต่างๆ ในการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีไทยต่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในมุมมองของผู้บังคับบัญชาของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี และเปรียบเทียบช่องว่างระหว่างระดับความคาดหวังและความพร้อม รวมทั้งศึกษาระดับความสำคัญของความรู้

ความสามารถและทักษะด้านต่างๆ ในวิชาชีพสอบบัญชีไทยต่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือผู้ประกอบการวิชาชีพสอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จำนวน 387 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า คุณสมบัติที่ผู้บังคับบัญชาคาดหวังจากผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีมากที่สุด คือ ความมีคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ การมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ โดย 3 ใน 5 คุณสมบัติที่ได้รับการคาดหวังมากที่สุดจัดเป็นทักษะประเภท soft skill ส่วนในด้านความพร้อมนั้น พบว่า 3 ใน 5 คุณสมบัติที่ผู้ประกอบการวิชาชีพสอบบัญชีมีความพร้อมมากที่สุดจัดเป็นทักษะประเภท soft skill ด้วยเช่นกัน ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะการทำงานเป็นทีม ความมีคุณธรรมจริยธรรม และความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน สำหรับคุณสมบัติด้านความรู้ความสามารถในเรื่องทักษะการทำงานและทักษะอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชาของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีเห็นว่าสำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านภาษา ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ส่วนช่องว่างระหว่างระดับความคาดหวังของผู้บังคับบัญชากับระดับความพร้อมของผู้ได้บังคับบัญชานั้น พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้ว ผู้บังคับบัญชาที่เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพสอบบัญชีมีความพร้อมในคุณสมบัติด้านต่างๆ สำหรับการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อยกว่าระดับผู้บังคับบัญชาคาดหวัง เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีระหว่างประเทศ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปภายใต้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และความรู้ความเข้าใจธุรกิจที่ตรวจสอบ เป็นต้น

2.10.7 รายงานวิจัยเรื่อง การตระหนักถึงผลกระทบของประชาคมอาเซียนต่อผู้จัดทำบัญชีในจังหวัดเลย (ทัศนีย์วรรณ ภูผ่าน , 2555)

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความพร้อมและการตระหนักถึงผลกระทบของประชาคมอาเซียนต่อผู้จัดทำบัญชีในจังหวัดเลย โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการทำวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้จัดทำบัญชีในจังหวัดเลย จำนวน 307 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Independent Samples t-test, One-way ANOVA (F-test), Least Significant Difference : LSD และ Pearson Product Moment Correlation Coefficient

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุต่ำกว่า 30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชี 6-10 ปี ตำแหน่งงานในปัจจุบัน คือ พนักงานทำบัญชี จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งงาน ไม่มีผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในส่วนของการตระหนักถึงผลกระทบในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า อายุมีผลต่อการ

ตระหนักถึงผลกระทบทุกด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านแรงงาน และด้านกฎหมายทางบัญชี ส่วน ประสพการณ์ทำงานทางด้านบัญชีมีผลต่อการตระหนักถึงผลกระทบในด้านภาษา และแรงงาน ส่วนความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการตระหนัก ถึงผลกระทบของประชาคมอาเซียนในด้านภาษา และแรงงาน

2.10.8 รายงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขต การค้าเสรีอาเซียน (AEC) กรณีศึกษาสำนักงานบัญชีที่ผ่านการรับรองคุณภาพจากสำนักงานบัญชี ตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร (นงลักษณ์ ศิริพิศ, สุขญา มานวกุล และปฐมภรณ์ คำชื่น , 2555)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนัก บัญชีไทย ศึกษาถึงความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน และเปรียบเทียบ ความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ คือ นักบัญชีไทยจำนวน 29 ราย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าความถี่ ร้อย ละ และค่าเฉลี่ย และสถิติอนุมาน ประกอบด้วย การทดสอบ t-test และ F-test

ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนในการเตรียมความพร้อมนักบัญชีไทยมีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องของการ เตรียมความพร้อมในความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านกฎหมาย และความรู้ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ และเห็นด้วยกับการเตรียมความพร้อมในความรู้ด้านภาษา การเตรียมความพร้อมของ นักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียนในเชิงด้รับ คือ ความรู้และศักยภาพที่มีอยู่ เชิงรุก คือ การพัฒนาเพื่อเพิ่มสมรรถนะในตนเองให้ก้าวทันโลกในยุคโลกาภิวัตน์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านกฎหมาย และความรู้ด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ นักบัญชีที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสพการณ์การทำงาน ที่ แตกต่างกันมีความเห็นเรื่องการเตรียมความพร้อมในความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านกฎหมาย และความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่แตกต่างกัน

2.10.9 รายงานวิจัยเรื่อง กระทรวงแรงงานกับการเตรียมความพร้อมการเคลื่อนย้ายแรงงาน ฝีมือเสรี (สฤทธิเดช ขำปัญญา , 2555)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมของกระทรวงแรงงานใน การดำเนินการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการดำเนินการ ของกระทรวงแรงงานในการเตรียมความพร้อมรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และมีข้อเสนอแนะ สำหรับกระทรวงแรงงานในการดำเนินการเพื่อเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

ผลการศึกษาพบว่า กระทรวงแรงงานได้ดำเนินการโดยการจัดทำแผนรองรับการเตรียมความพร้อมสำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ 7 สาขา ซึ่งแผนนี้เป็นแผนของกระทรวงแรงงาน และในขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภายนอกด้วย อย่างไรก็ตาม แผนนี้ไม่มีการแปลงไปสู่การปฏิบัติจึงทำให้ไม่มีการดำเนินการ (implementation) ตามแผน นอกจากนี้กระทรวงแรงงานยังได้จัดทำแผนแก้ไขกฎหมาย ซึ่งทั้งแผนการเตรียมความพร้อมและแผนแก้ไขกฎหมาย เป็นการบังคับให้ดำเนินงานตามตัวชี้วัดการรับรองปฏิบัติราชการปี 2554-2555 ความมุ่งมั่นที่จะให้บรรลุผลจึงเพียงแต่ให้มีแผน ในส่วนของการแก้ไขกฎหมายก็มีการดำเนินการก่อนหน้าที่จะมีการร่างแผน ในส่วนของสำนักเลขาธิการอาเซียนก็ยังไม่มีการดำเนินการตามพิมพ์เขียว (AEC Blueprint) นอกจากนี้การจัดทำคำของบประมาณของกระทรวงแรงงาน ก็ได้รับการจัดสรรเพียง 2 ล้านบาท นอกจากนี้อาจเกิดจากความไม่ชัดเจนของการปฏิบัติ (โครงการจึงไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ) ในขณะที่แผนการดำเนินการ (roadmap) ของอาเซียนที่กำหนดไว้ ประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศก็ไม่มีความพร้อมที่จะให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีอย่างเต็มรูปแบบ เช่น เกรงว่าจะกระทบกับภาคแรงงานในประเทศ ทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในภาพรวมของภูมิภาคอาเซียนยังไม่คืบหน้าเท่าที่ควร ในส่วนของข้อเสนอแนะของผู้รับการประเมินได้แก่ กระทรวงแรงงานควรร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร พัฒนาความพร้อมและขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs จัดทำฐานข้อมูลแรงงานฝีมือของไทยที่ประสงค์จะไปทำงานกับนายจ้างในอาเซียน และของผู้ประกอบการไทยที่ประสงค์จะรับแรงงานฝีมือจากประเทศอาเซียน ควรมี website เป็นการเฉพาะเพื่อให้ข้อมูลแก่แรงงานฝีมือของไทยและของอาเซียน และมีการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานไทยเพื่อให้พร้อมรองรับการแข่งขันในระดับประเทศ กระทรวงแรงงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องกำหนดกลยุทธ์และทิศทางการดำเนินงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในระดับอาเซียนควรผลักดันผ่านการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสหรือรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนให้มีการดำเนินการตาม AEC Blueprint อย่างจริงจัง

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการที่ใช้ในการศึกษาวิจัยโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ซึ่งหมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางแผนบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่น เช่น การตรวจสอบภายใน เป็นต้น (ข้อมูล ณ วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ.2556) สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ พบว่า มีผู้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำนวน 58,000 คน ผู้วิจัยจึงทำการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยให้

n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ โดยการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้เท่ากับ 0.05

แทนค่าตามสูตรได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{58,000}{1 + 58,000 (0.05)^2} \\ &= 397 \end{aligned}$$

จากการคำนวณได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 397 คน เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจึงมีการเพิ่มแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ และเพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ผลผู้วิจัยจึงเลือกใช้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 400 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Online Questionnaire)

แบบสอบถามที่ใช้นี้เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-Ended Questions) เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Online Questionnaire) ผ่านทาง Google Document ขึ้นตามวัตถุประสงค์ และจากการศึกษาค้นคว้าและดัดแปลงจากเอกสาร บทความทางวิชาการและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Online Questionnaire) ประกอบด้วยข้อคำถามที่มาจากตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ได้มาจากรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย โดยข้อคำถามจะพิจารณาจากวัตถุประสงค์และสมมติฐานเป็นหลัก โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และหน่วยงาน ซึ่งมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Check list)ดังนี้

1. เพศ (Nominal scale)
 - 1.1 ชาย
 - 1.2 หญิง
2. อายุ (Ordinal scale)
 - 2.1 น้อยกว่า 25 ปี
 - 2.2 25 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 35 ปี
 - 2.3 35 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 45 ปี
 - 2.4 45 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา (Ordinal scale)
 - 3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - 3.2 ปริญญาตรี
 - 3.3 สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชี (Ordinal scale)
 - 4.1 ต่ำกว่า 5 ปี
 - 4.2 5 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี
 - 4.3 10 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 15 ปี
 - 4.4 15 ปีขึ้นไป
5. หน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงานบัญชี (Nominal scale)
 - 5.1 ราชการ
 - 5.2 เอกชน
 - 5.3 รัฐวิสาหกิจ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้านความรู้ความสามารถทางกฎหมาย ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และด้านความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คำถามให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เกี่ยวกับระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นการวัดแบบจัดอันดับ ดังนี้

คะแนน	ระดับความสำคัญ	
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5	หมายถึง	มากที่สุด
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4	หมายถึง	มาก
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3	หมายถึง	ปานกลาง
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2	หมายถึง	น้อย
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแปลผลและอภิปรายผลการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถามชุดนี้ จากการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่านั้นสามารถนำมาอภิปรายผลโดยระดับอันตรภาคชั้น มีดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร} \quad \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ซึ่งจะได้ค่าเฉลี่ยแต่ละระดับห่างกัน 0.8 และกำหนดความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 ถึง 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 ถึง 4.20	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 ถึง 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 ถึง 2.60	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาชีพบัญชี ด้านภาษา ด้านกฎหมาย ด้านความรู้ (ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก) และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

คำถามให้เลือกรับตอบเพียงคำตอบเดียวแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เกี่ยวกับระดับความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นการวัดแบบจัดอันดับ ดังนี้

คะแนน		ระดับความพร้อม
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5	หมายถึง	มากที่สุด
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4	หมายถึง	มาก
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3	หมายถึง	ปานกลาง
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2	หมายถึง	น้อย
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแปลผลและอภิปรายผลการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถามชุดนี้ จากการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่านี้สามารถนำมาอภิปรายผลโดยระดับอันตรภาคชั้น มีดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร} \quad \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ซึ่งจะได้ค่าเฉลี่ยแต่ละระดับห่างกัน 0.8 และกำหนดความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 ถึง 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 ถึง 4.20	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 ถึง 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 ถึง 2.60	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

3.2.2 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) ทำโดยวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการพิจารณาเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ และนำคำแนะนำนั้นมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความถูกต้องชัดเจนให้มากที่สุด จนได้แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความเที่ยงตรงยอมรับได้ เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้เก็บข้อมูลจริง

(2) การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทำโดยนำแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Pre-Test) จำนวน 40 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งจะคำนวณด้วยการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ และได้กำหนดค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไปเพื่อแสดงว่าแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์นี้มีความเชื่อมั่น และสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ (ชาตินทร์ ศิลป์จารุ , 2557 : 419) โดยได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ทั้งฉบับนี้ เท่ากับ 0.9348 ทำให้ได้แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นเพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการจัดทำงานวิจัยฉบับนี้ ทำการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Method) เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยแบ่งลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.3.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งได้รับข้อมูลจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3.3.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากที่ผู้จัดทำวิจัยศึกษาค้นคว้าจากตำราที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย ตลอดจนเอกสารเผยแพร่ และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อศึกษาถึงทฤษฎี แนวความคิดและหลักการทางวิชาการ ซึ่งมีความสำคัญในการนำมาประกอบการวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในแบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว ได้นำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย ทั้งนี้ได้มีการนำค่าสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังนี้

3.4.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าความถี่ (Frequencies) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการบรรยาย

3.4.2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้

(1) การคำนวณหาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความพร้อม ใช้การหาค่า t-test (สำหรับตัวแปร 2 ตัว) และ F-test (สำหรับตัวแปร ที่มีมากกว่า 2 ตัวแปร)

(2) การเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธี Least – Significant Different (LSD) ซึ่งนิยมใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสิ่งทดลองทีละคู่ ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายในการคำนวณและมีความถูกต้องในการทดสอบมาก ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้แยกเป็นรายคู่หากพบว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 (ค่า Sig.)

(3) การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ หากค่าที่ได้ แสดงผลลัพธ์น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ และพิจารณาเครื่องหมายหน้าค่า r เพื่ออธิบาย ประกอบว่าเป็นไปในทิศทางใด เป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ หากค่าที่ได้มีเครื่องหมายติดลบ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้าม หากค่าที่ได้มีเครื่องหมายบวก แสดงว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และหากค่าที่ได้ r ยิ่งมาก แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ค่า r)	แสดงระดับความสัมพันธ์
+ หรือ - ระหว่าง 0.00 – 0.20	สัมพันธ์ในระดับต่ำมาก
+ หรือ - ระหว่าง 0.21 – 0.40	สัมพันธ์ในระดับต่ำ
+ หรือ - ระหว่าง 0.41 – 0.60	สัมพันธ์ในระดับปานกลาง
+ หรือ - ระหว่าง 0.61 – 0.80	สัมพันธ์ในระดับสูง
+ หรือ - ระหว่าง 0.81 – 1.00	สัมพันธ์ในระดับสูงมาก

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย และ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยจำนวน 400 คน การวิเคราะห์แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ตอนที่ 3 ข้อมูลความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	141	35.30
หญิง	259	64.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 259 คน คิดเป็น ร้อยละ 64.80 และเพศชาย จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 25 ปี	59	14.80
25 ปี ขึ้นไปแต่ไม่ถึง 35 ปี	128	32.00
35 ปี ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 45 ปี	140	35.00
45 ปี ขึ้นไป	73	18.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 45 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาอายุ 25 ปี ขึ้นไปแต่ไม่ถึง 35 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 ต่อมาคือ อายุ 45 ปี ขึ้นไป จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 รองลงมาตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.80

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	3.00
ปริญญาตรี	249	62.30
สูงกว่าปริญญาตรี	139	34.80

รวม	400	100.00
-----	-----	--------

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30 รองลงมา สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี

ประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	144	36.00
5 ปี ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี	114	28.50
10 ปี ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 15 ปี	103	25.80
15 ปี ขึ้นไป	39	9.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชีต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมา 5 ปี ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 ต่อมาคือ 10 ปี ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 15 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 รองลงมาตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหน่วยงานที่ปฏิบัติงานบัญชี

หน่วยงานที่ทํานปฏิบัติงานบัญชี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ราชการ	100	25.00
เอกชน	200	50.00
รัฐวิสาหกิจ	100	25.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติงานบัญชีที่หน่วยงานเอกชน จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา ราชการ และ รัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีจำนวนเท่ากันคือ มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ประเด็น	$\bar{X}$	SD	ลำดับ	ความหมาย
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี	4.11	0.84	3	มาก
จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	4.18	0.74	2	มาก
ทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน	4.20	0.82	1	มาก
ความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมาย	4.01	0.83	5	มาก
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	3.93	0.84	6	มาก
ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี	4.02	0.83	4	มาก
รวม	4.07	0.82		มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษา ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($S.D. = 0.82$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{x} = 4.20$) รองลงมาคือ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.18$) ต่อมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.11$) ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ($\bar{x} = 4.02$) ความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมาย ($\bar{x} = 4.01$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($\bar{x} = 3.93$)

ตอนที่ 3 ข้อมูลความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประเด็น	$\bar{X}$	SD	ลำดับ	ความหมาย
ด้านวิชาชีพบัญชี	4.23	0.43	1	มากที่สุด
ด้านภาษา	3.22	0.75	5	ปานกลาง
ด้านกฎหมาย	3.82	0.58	3	มาก
ด้านความรู้ (ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก)	3.44	0.72	4	มาก
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.98	0.54	2	มาก
รวม	3.74	0.45		มาก

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษา ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.45) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาชีพบัญชี โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.98$) ต่อมาคือ ด้านกฎหมาย ($\bar{x} = 3.82$) ด้านความรู้ (ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก) ($\bar{x} = 3.44$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านภาษา ($\bar{x} = 3.22$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านวิชาชีพบัญชี

ประเด็น	$\bar{X}$	SD	ลำดับ	ความหมาย
การปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชีด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	4.41	0.60	1	มากที่สุด
ข้อตรงต่อวิชาชีพ				
การปฏิบัติวิชาชีพบัญชีอย่างไม่ปกปิด หรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ	4.28	0.70	3	มากที่สุด
ความซื่อตรงต่อวิชาชีพและไม่มีส่วนได้เสียใดๆ ของงาน	4.21	0.71	6	มากที่สุด

ที่ตนให้บริการทางวิชาชีพ				
ความเที่ยงธรรมในการใช้ดุลยพินิจซึ่งอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานที่เชื่อถือได้	4.26	0.75	4	มากที่สุด

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพร้อมในการรองรับ
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านวิชาชีพบัญชี (ต่อ)

ประเด็น	$\bar{X}$	SD	ลำดับ	ความหมาย
การใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยความมีสติ และความระมัดระวังรอบคอบ	4.20	0.72	7	มาก
การมีทักษะความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพ	4.09	0.73	10	มาก
การศึกษาหาความรู้และความชำนาญทางวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง	4.11	0.78	9	มาก
การไม่นำความลับของกิจการที่ตนเองได้มาระหว่างปฏิบัติงานไปใช้	4.17	0.73	8	มาก
การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	4.35	0.66	2	มากที่สุด
การให้บริการทางวิชาชีพบัญชีสอดคล้องตรงตามมาตรฐานของวิชาชีพบัญชี	4.23	0.72	5	มากที่สุด
รวม	4.23	0.43		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 ผลการศึกษา ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านวิชาชีพบัญชีโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.43) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชีด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อวิชาชีพโดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.41$) รองลงมาคือ การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 4.35$) ต่อมาคือ การปฏิบัติวิชาชีพบัญชีอย่างไม่ปกปิด หรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ ($\bar{x} = 4.28$) ความเที่ยงธรรมในการใช้ดุลยพินิจซึ่งอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานที่เชื่อถือได้ ($\bar{x} = 4.26$) การให้บริการทางวิชาชีพบัญชีสอดคล้องตรงตามมาตรฐานของวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.23$) ความซื่อตรงต่อวิชาชีพและไม่มีส่วนได้เสียใดๆ ของงานที่ตนให้บริการทางวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.21$) การใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยความมีสติ และความระมัดระวังรอบคอบ ($\bar{x} = 4.20$) การไม่นำความลับของกิจการที่ตนเองได้มาระหว่างปฏิบัติงานไปใช้ ($\bar{x} = 4.17$) การศึกษาหาความรู้และความชำนาญ

ทางวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.11$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีทักษะความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.09$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพร้อมในการรองรับ
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านภาษา

ประเด็น	$\bar{X}$	SD	ลำดับ	ความหมาย
ความสามารถในการพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้ใหม่และทักษะด้านภาษาต่างประเทศ	3.83	0.76	1	มาก
ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศด้วยตนเอง	3.76	0.78	2	มาก
ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	3.66	0.84	3	มาก
ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษด้วยวาจาเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	3.54	0.94	5	มาก
ความสามารถในการสรุปสาระสำคัญในการอ่านภาษาอังกฤษที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.56	0.87	4	มาก
ความสามารถในการจัดทำรายงานทางการเงินด้วยภาษาอังกฤษ	3.34	1.00	6	ปานกลาง
ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศอื่นๆ (ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน)	2.77	1.19	7	ปานกลาง
ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศอื่นๆ (ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน) ในการเขียน	2.60	1.13	9	ปานกลาง
ความสามารถในการสรุปสาระสำคัญในการอ่านภาษาต่างประเทศอื่นๆ	2.61	1.14	8	ปานกลาง
ความสามารถในการจัดทำรายงานทางการเงินด้วยภาษาต่างประเทศอื่นๆ	2.58	1.11	10	ปานกลาง
รวม	3.22	0.75		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 ผลการศึกษา ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านภาษาโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($S.D. = 0.75$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสามารถในการพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้ใหม่และทักษะด้านภาษาต่างประเทศ โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.83$) รองลงมาคือ ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศด้วยตนเอง ($\bar{x} = 3.76$) ต่อมาคือ ความสามารถในการ

ใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.66$) ความสามารถในการสรุปสาระสำคัญในการอ่านภาษาอังกฤษที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.56$) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษด้วยวาจาเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.54$) ความสามารถในการจัดทำรายงานทางการเงินด้วยภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 3.34$) ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศอื่นๆ (ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน) ($\bar{x} = 2.77$) ความสามารถในการสรุปสาระสำคัญในการอ่านภาษาต่างประเทศอื่นๆ ($\bar{x} = 2.61$) ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศอื่นๆ (ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน) ในการเขียน ($\bar{x} = 2.60$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการจัดทำรายงานทางการเงินด้วยภาษาต่างประเทศอื่นๆ ($\bar{x} = 2.58$)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพร้อมในการรองรับ
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านกฎหมาย

ประเด็น	$\bar{X}$	SD	ลำดับ	ความหมาย
ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการบัญชี	4.14	0.75	1	มาก
ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี	4.11	0.71	2	มาก
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร	3.87	0.80	6	มาก
ความสามารถในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการบัญชี	3.97	0.75	4	มาก
ความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชี	3.98	0.74	3	มาก
การปฏิบัติงานตามกฎหมายภาษีอากร	3.86	0.89	7	มาก
ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี	3.96	0.81	5	มาก
ความรู้เกี่ยวกับทักษะวิชาชีพระหว่างประเทศ	3.55	0.95	8	มาก
ความรู้เกี่ยวกับข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) ระหว่างประเทศ	3.43	0.95	10	มาก
ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	3.44	0.98	9	มาก
รวม	3.82	0.58		มาก

จากตารางที่ 4.10 ผลการศึกษา ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านกฎหมายโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($S.D. = 0.58$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการบัญชี โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.14$) รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ($\bar{x} = 4.11$) ต่อมาคือ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชี ($\bar{x} = 3.98$) ความสามารถในการ

ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการบัญชี ($\bar{x} = 3.97$) ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 3.96$) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร ($\bar{x} = 3.87$) การปฏิบัติงานตามกฎหมายภาษีอากร ($\bar{x} = 3.86$) ความรู้เกี่ยวกับทักษะวิชาชีพระหว่างประเทศ ($\bar{x} = 3.55$) ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 3.44$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความรู้เกี่ยวกับข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) ระหว่างประเทศ ($\bar{x} = 3.43$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพร้อมในการรองรับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ (ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก)

ประเด็น	$\bar{X}$	SD	ลำดับ	ความหมาย
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดพื้นฐานของ ประเทศสมาชิก	3.97	0.86	1	มาก
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประวัติที่มาของการรวมกลุ่ม อาเซียน	3.44	0.76	2	มาก
ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารของคนในประเทศสมาชิก	3.39	0.88	3	ปานกลาง
ความเคลื่อนไหวต่างๆ ของประเทศสมาชิก	3.22	0.93	5	ปานกลาง
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอื่นๆ	3.23	0.95	4	ปานกลาง
รวม	3.44	0.72		มาก

จากตารางที่ 4.11 ผลการศึกษา ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ (ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก) โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.44$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.72) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดพื้นฐานของประเทศสมาชิก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.97$) รองลงมาคือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประวัติที่มาของการรวมกลุ่มอาเซียน ($\bar{x} = 3.44$) ต่อมาคือ ภาษาที่ ใช้ในการสื่อสารของคนในประเทศสมาชิก ($\bar{x} = 3.39$) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอื่นๆ ($\bar{x} = 3.23$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนน เฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความเคลื่อนไหวต่างๆ ของประเทศสมาชิก ($\bar{x} = 3.22$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพร้อมในการรองรับ
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ประเด็น	$\bar{X}$	SD	ลำดับ	ความหมาย
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.27	0.67	2	มากที่สุด
ความรู้ในการสื่อสารด้วยระบบเครือข่าย Social Network	4.39	0.70	1	มากที่สุด
ความสามารถในการทำงานด้วยระบบเครือข่าย Social Network	3.59	0.94	10	มาก
การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น	3.86	0.78	7	มาก
ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไป	4.14	0.80	4	มาก
ความสามารถในการใช้โปรแกรม Excel	4.24	0.85	3	มากที่สุด
การประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานบัญชี	3.92	0.84	5	มาก
การมีทักษะในการทำงานด้านบัญชีด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.80	0.81	8	มาก
การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.76	0.87	9	มาก
ความมีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่องานบัญชี	3.87	0.83	6	มาก
รวม	3.98	0.54		มาก

จากตารางที่ 4.12 ผลการศึกษา ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.54) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความรู้ในการสื่อสารด้วยระบบเครือข่าย Social Network โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาคือ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.27$) ต่อมาคือ ความสามารถในการใช้โปรแกรม Excel ($\bar{x} = 4.24$) ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไป ($\bar{x} = 4.14$) การประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานบัญชี ($\bar{x} = 3.92$) ความมีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่องานบัญชี ($\bar{x} = 3.87$) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น ($\bar{x} = 3.86$) การมีทักษะในการทำงานด้านบัญชีด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.80$) การถ่ายทอดความรู้

เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.76$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการทำงานด้วยระบบเครือข่าย Social Network ($\bar{x} = 3.59$)

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 4.13 แสดงผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(n = 400)

ความพร้อมในการรองรับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	เพศ	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t-Value	P-Value
รวมด้าน	ชาย	141	3.78	0.47	1.285	.199
	หญิง	259	3.72	0.45		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าค่า T-Test เท่ากับ 1.285 และมีค่า Sig. เท่ากับ .199 ซึ่งมากกว่าค่า Sig. ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(n = 400)

ความพร้อมในการ รองรับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน	อายุ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
รวมด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.845	3	.615	2.954	.032
	ภายในกลุ่ม	82.441	396	.208		
	รวม	84.286	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า F-Test เท่ากับ 2.954 และมีค่า Sig. เท่ากับ .032 ซึ่งน้อยกว่าค่า Sig. ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษามีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(n = 400)

ความพร้อมในการ รองรับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน	ระดับการศึกษา	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
รวมด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2.288	2	1.144	5.539	.004
	ภายในกลุ่ม	81.998	397	.207		
	รวม	84.286	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษามีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า F-Test เท่ากับ 5.539 และมีค่า Sig. เท่ากับ .004 ซึ่งน้อยกว่าค่า Sig. ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชีมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(n = 400)

ความพร้อมในการ รองรับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน	ประสบการณ์ ทำงานทางด้าน บัญชี	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
รวมด้าน	ระหว่างกลุ่ม	5.401	3	1.800	9.037	.000

ภายในกลุ่ม	78.885	396	.199
รวม	84.286	399	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชีมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า F-Test เท่ากับ 9.037 และมีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่า Sig. ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชีที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านหน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงานบัญชีมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(n = 400)

ความพร้อมในการ รองรับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน	หน่วยงานที่ ท่านปฏิบัติงาน บัญชี	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
รวมด้าน	ระหว่างกลุ่ม	.876	2	.438	2.085	.126
	ภายในกลุ่ม	83.410	397	.210		
	รวม	84.286	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านหน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงานบัญชีมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า F-Test เท่ากับ 2.085 และมีค่า Sig. เท่ากับ .126 ซึ่งมากกว่าค่า Sig. ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า หน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงานบัญชีที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย

(n = 400)

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย	ความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย		
	สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (r)	Sig.	ระดับ
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี	.430**	.000	ปานกลาง
จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	.359**	.000	ต่ำ
ทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศ อาเซียน	.268**	.000	ต่ำ
ความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมาย	.493**	.000	ปานกลาง
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	.408**	.000	ต่ำ
ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี	.344**	.000	ต่ำ

จากตารางที่ 4.18 พบว่า การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยมากที่สุดโดยจัดในระดับปานกลาง ($r = .493^*$) รองลงมาคือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .430^*$) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r = .408^*$) ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r = .359^*$) ด้านความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r = .344^*$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยน้อยที่สุดคือด้านทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียนโดยค่าความสัมพันธ์จัดอยู่ในระดับต่ำ ($r = .268^*$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย และ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย

5.1 สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 259 คน คิดเป็น ร้อยละ 64.80 และเพศชาย จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30

อายุ พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 45 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาอายุ 25 ปี ขึ้นไปแต่ไม่ถึง 35 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 ต่อมาคือ อายุ 45 ปี ขึ้นไป จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 รองมาตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.80

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30 รองลงมา สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00

ประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชี พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชีต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมา 5 ปี ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 ต่อมาคือ 10 ปี ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 15 ปี

จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 รองมาตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80

หน่วยงานที่ทําปฏิบัติงานบัญชี พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติงานบัญชีที่หน่วยงานเอกชน จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา ราชการ และ รัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีจำนวนเท่ากันคือ มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พบว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.82) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียนโดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.20$) รองลงมาคือ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.18$) ต่อมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.11$) ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ($\bar{x} = 4.02$) ความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมาย ($\bar{x} = 4.01$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($\bar{x} = 3.93$)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.45) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาชีพบัญชี โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.98$) ต่อมาคือ ด้านกฎหมาย ($\bar{x} = 3.82$) ด้านความรู้ (ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก) ($\bar{x} = 3.44$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านภาษา ($\bar{x} = 3.22$)

ด้านวิชาชีพบัญชี พบว่า ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านวิชาชีพบัญชีโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.43) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชีด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อวิชาชีพโดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.41$) รองลงมาคือ การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 4.35$) ต่อมาคือ การปฏิบัติวิชาชีพบัญชีอย่างไม่ปกปิด หรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ ($\bar{x} = 4.28$) ความเที่ยงธรรมในการใช้ดุลยพินิจซึ่งอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานที่เชื่อถือได้ ($\bar{x} = 4.26$) การให้บริการทางวิชาชีพบัญชีสอดคล้องตรงตามมาตรฐานของวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.23$) ความซื่อตรงต่อวิชาชีพและไม่มีส่วนได้เสียใดๆ ของงานที่ตนให้บริการทางวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.21$) การใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ และกฎหมายที่

เกี่ยวข้องด้วยความมีสติ ($\bar{x} = 4.20$) การไม่นำความลับของกิจการที่ตนเองได้ระหว่างปฏิบัติงานไปใช้ ($\bar{x} = 4.17$) การศึกษาหาความรู้และความชำนาญทางวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.11$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีทักษะความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.09$)

ด้านภาษา พบว่า ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านภาษาโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.75) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสามารถในการพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้ใหม่และทักษะด้านภาษาต่างประเทศ โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.83$) รองลงมาคือ ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศด้วยตนเอง ($\bar{x} = 3.76$) ต่อมาคือ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.66$) ความสามารถในการสรุปสาระสำคัญในการอ่านภาษาอังกฤษที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.56$) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษด้วยวาจาเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.54$) ความสามารถในการจัดทำรายงานทางการเงินด้วยภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 3.34$) ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศอื่นๆ (ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน) ($\bar{x} = 2.77$) ความสามารถในการสรุปสาระสำคัญในการอ่านภาษาต่างประเทศอื่นๆ ($\bar{x} = 2.61$) ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศอื่นๆ (ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน) ในการเขียน ($\bar{x} = 2.60$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการจัดทำรายงานทางการเงินด้วยภาษาต่างประเทศอื่นๆ ($\bar{x} = 2.58$)

ด้านกฎหมาย พบว่า ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านกฎหมายโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.58) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการบัญชี โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.14$) รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ($\bar{x} = 4.11$) ต่อมาคือ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชี ($\bar{x} = 3.98$) ความสามารถในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการบัญชี ($\bar{x} = 3.97$) ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 3.96$) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร ($\bar{x} = 3.87$) การปฏิบัติงานตามกฎหมายภาษีอากร ($\bar{x} = 3.86$) ความรู้เกี่ยวกับทักษะวิชาชีพระหว่างประเทศ ($\bar{x} = 3.55$) ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 3.44$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความรู้เกี่ยวกับข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) ระหว่างประเทศ ($\bar{x} = 3.43$)

ด้านความรู้ (ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก) พบว่า ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ (ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก)โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.44$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.72) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้านพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดพื้นฐานของประเทศสมาชิก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.97$) รองลงมาคือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประวัติที่มาของการรวมกลุ่มอาเซียน ($\bar{x} = 3.44$) ต่อมาคือ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารของคนในประเทศสมาชิก ($\bar{x} = 3.39$) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอื่นๆ ($\bar{x} = 3.23$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความเคลื่อนไหวต่างๆ ($\bar{x} = 3.22$)

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.54) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความรู้ในการสื่อสารด้วยระบบเครือข่าย Social Network โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาคือ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.27$) ต่อมาคือ ความสามารถในการใช้โปรแกรม Excel ($\bar{x} = 4.24$) ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไป ($\bar{x} = 4.14$) การประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานบัญชี ($\bar{x} = 3.92$) ความมีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่องานบัญชี ($\bar{x} = 3.87$) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น ($\bar{x} = 3.86$) การมีทักษะในการทำงานด้านบัญชีด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.80$) การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.76$) รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการทำงานด้วยระบบเครือข่าย Social Network ($\bar{x} = 3.59$)

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

เพศ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าค่า T-Test เท่ากับ 1.285 และมีค่า Sig. เท่ากับ .199 ซึ่งมากกว่าค่า Sig. ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อายุ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าค่า F-Test เท่ากับ 2.954 และมีค่า Sig. เท่ากับ .032 ซึ่งน้อยกว่าค่า Sig. ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษามีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าค่า F-Test เท่ากับ 5.539 และมีค่า Sig. เท่ากับ .004 ซึ่งน้อยกว่าค่า Sig. ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า

ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชี พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชีมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า F -Test เท่ากับ 9.037 และมีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่า Sig. ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชีที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงานบัญชี พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านหน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงานบัญชีมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า F -Test เท่ากับ 2.085 และมีค่า Sig. เท่ากับ .126 ซึ่งมากกว่าค่า Sig. ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า หน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงานบัญชีที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย แยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยมากที่สุดโดยจัดในระดับปานกลาง ($r = .493^*$) รองลงมาคือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .430^*$) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r = .408^*$) ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r = .359^*$) ด้านความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r = .344^*$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยน้อยที่สุดคือด้านทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยค่าความสัมพันธ์จัดอยู่ในระดับต่ำ ($r = .268^*$)

5.2 อภิปรายผล

การศึกษครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีวัตถุประสงค์ดังนี้

5.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 35 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 45

ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และส่วนใหญ่ทำงาน หน่วยงานเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา หิรัญญา (2555) ศึกษาเรื่อง นักการบัญชีไทย กับความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัย พบว่า นักการบัญชีไทยที่มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีโดยรวมในด้านความรู้ ความสามารถ ด้านทักษะ และด้านมาตรฐานการบัญชี อยู่ในระดับมาก นักการบัญชีไทยเพศชายมี ความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนมากกว่าเพศหญิง นักการบัญชีไทยที่มีอายุ 20-25 ปี, 26-30 ปี และ 31-35 ปี มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชี ตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มอายุ 36-40 ปี และ 41 ปี ขึ้นไป จะมีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีในด้านทักษะ และด้าน มาตรฐานทางการบัญชีในระดับมาก นักการบัญชีไทยที่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท และ ปริญญาเอก จะมีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ และด้านมาตรฐานทางการบัญชีอยู่ในระดับมาก นักการบัญชี ไทยที่มีอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจการจัดทำบัญชี และอาจารย์ผู้สอนบัญชี จะมีความพร้อมในการใช้ มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ความสามารถในระดับ มาก และสำหรับอาจารย์ผู้สอนบัญชี จะมีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีด้านทักษะ และ ด้านมาตรฐานทางการบัญชีในระดับมาก นักการบัญชีไทยที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จะ มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ ความสามารถ ด้านทักษะ และด้านมาตรฐานทางการบัญชีอยู่ในระดับมาก และนักการบัญชีไทยที่มี ความถี่ในการรับข้อมูลมากกว่า 10 ครั้ง จะมีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบ มาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ และด้านมาตรฐานทางการ บัญชีอยู่ในระดับมาก

5.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อ รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2556) ศึกษาเรื่อง ความพร้อมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้จัดทำบัญชี ไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ข้อมูลการสำรวจจากผู้จัดทำบัญชีในจังหวัดสงขลา ผล การศึกษาพบว่าทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีและทักษะการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มี อิทธิพลต่อการพัฒนาผู้จัดทำบัญชีไทย ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยต่อการพัฒนาผู้จัดทำบัญชีไทย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของแต่ละประเทศในประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียน ความรู้และทักษะภาษาอื่นๆ และข่าวสารของแต่ละประเทศเกี่ยวกับ กฎระเบียบ ข้อบังคับของอาเซียน ส่วนความพร้อมสูงสุดของผู้จัดทำบัญชีไทยต่อการเข้ามาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทักษะการทำงานเป็นทีมและทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารในทางกลับกัน หัวข้อทักษะภาษาอื่นๆ ความรู้เกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของแต่ละประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี และข่าวสารของแต่ละประเทศเกี่ยวกับ กฎระเบียบ ข้อบังคับของอาเซียนเป็นหัวข้อที่ผู้จัดทำบัญชีไทยมีความพร้อมน้อยที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลกับผู้จัดทำบัญชีไทยกับการเข้ามาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนประกอบด้วยหัวข้อ ดังนี้คือ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ทักษะการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารทักษะการทำงานเป็นทีม ความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษและความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานและความพร้อมของผู้จัดทำบัญชีไทยต่อการเข้ามาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนพบว่า อายุ และความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้ามาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผลต่อความพร้อมของผู้จัดทำบัญชีไทย

5.2.3 เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย พบว่า ความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระยุทธ สุขมาก และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ (2556) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 45-55 ปี มีอาชีพเป็นผู้ทำบัญชี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี และมีรายได้มากกว่า 20,000 บาท โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านความรู้ความสามารถในภาษีอากร ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี ด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ด้านความรู้ความสามารถในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และด้านความรู้ความสามารถในการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศอาเซียน อยู่ในระดับมากทั้งนี้ยังพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

5.2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย กับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยที่แตกต่างกันส่งผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล สุมรรคา (2554) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา สถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า เพศและอายุที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ระดับการศึกษามีผลต่อความพร้อมทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาชีพ ด้านภาษา ด้านกฎหมายและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนประสบการณ์ทำงานบัญชีมีผลต่อความพร้อมด้านภาษาและด้านกฎหมาย ระดับความรู้ความเข้าใจในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านวิชาชีพบัญชีและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

นางลักษณ์ ศิริพิศ,สุชนา มานวกุล และปฐมาภรณ์ คำชื่น(2555) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน (AEC) กรณีศึกษาสำนักงานบัญชีที่ผ่านการรับรองคุณภาพจากสำนักงานบัญชีตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในการเตรียมความพร้อมนักบัญชีไทยมีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องของการเตรียมความพร้อมในความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านกฎหมาย และความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเห็นด้วยกับการเตรียมความพร้อมในความรู้ด้านภาษา การเตรียมความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียนในเชิงตั้งรับ คือ ความรู้และศักยภาพที่มีอยู่เชิงรุก คือการพัฒนาเพื่อเพิ่มสมรรถนะในตนเองให้ก้าวทันโลกในยุคโลกาภิวัตน์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านกฎหมาย และความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นักบัญชีที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน ที่แตกต่างกันมีความเห็นเรื่องการเตรียมความพร้อมในความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านกฎหมาย และความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่แตกต่างกัน

5.2.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยมี

ความสัมพันธ์กับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์วรรณ ภูผ่าน (2555) ศึกษาเรื่อง การตระหนักถึงผลกระทบของประชาคมอาเซียนต่อผู้จัดทำบัญชีในจังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุต่ำกว่า 30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชี 6-10 ปี ตำแหน่งงานในปัจจุบัน คือพนักงานทำบัญชี จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งงาน ไม่มีผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในส่วนของ การตระหนักถึงผลกระทบในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า อายุมีผลต่อการตระหนักถึงผลกระทบทุกด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านแรงงาน และด้านกฎหมายทางบัญชี ส่วนประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชีมีผลต่อการตระหนักถึงผลกระทบในด้านภาษา และแรงงาน ส่วนความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการตระหนักถึงผลกระทบของประชาคมอาเซียนในด้านภาษา และแรงงาน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

5.3.1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับสมรรถนะ เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ความรู้ความสามารถทางกฎหมาย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี เพื่อที่จะทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้สำเร็จลุล่วงตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนงาน และโครงการต่าง ๆ ขององค์กร

2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยควรมีการเพิ่มพูนเกี่ยวกับสมรรถนะเช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ความรู้ความสามารถทางกฎหมาย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ให้สูงขึ้น เพราะสามารถเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานและความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้มากยิ่งขึ้น

3) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับสมรรถนะเช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ความรู้ความสามารถทางกฎหมาย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้เป็นมาตรฐาน

4) ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับบัญชี ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพในด้านสมรรถนะเช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และ ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ที่มีผลต่อการสร้างประสิทธิภาพการทำงานและความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อนำไปสร้างข้อได้เปรียบในปฏิบัติงานด้านบัญชีต่อไป

5) องค์กรควรใช้เป็นข้อมูลในการประเมินความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยที่สามารถนำไปพัฒนาให้เหมาะสมกับคุณสมบัติอันดีและพึงประสงค์

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาผลกระทบของสมรรถนะ เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ความรู้ความสามารถทางกฎหมาย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานและความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกลุ่มอื่น เช่น นักวิชาการภาษี นักวิชาการสรรพสามิต เจ้าหน้าที่สรรพสามิต เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของสมรรถนะ เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ความรู้ความสามารถทางกฎหมาย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีต่อประสิทธิภาพการทำงานและความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

5.3.2.3 ควรศึกษาตัวแปรแทรกซ้อน ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานและความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่นความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบบัญชีภาครัฐ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ความละเอียดรอบคอบ ทักษะในการให้คำปรึกษา เป็นต้น

5.3.2.4 ควรมีการศึกษาวิจัย โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนมากยิ่งขึ้น

5.3.2.5 ควรมีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานและความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยของแต่ละจังหวัดเพื่อพัฒนาเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

บรรณานุกรม

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2551). *ASEAN Economic Community : AEC*. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2557, จาก dtn.go.th/vtl_upload_file/1219830012093/ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.pdf
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2555). *ธุรกิจบริการ : วิชาชีพบัญชี*. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2557, จาก www.dtn.go.th/filesupload/aec/images/aec29-05-55.pdf
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2552). *บันทึกการเดินทางอาเซียน*. กรุงเทพฯ : วิธิตา แอนิเมชั่น
- ชูศรี เทียศิริเพชร. *การบัญชีของกลุ่มประเทศเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)*. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2557, จาก www.ba.cmu.ac.th/.../701455_25570923134342.ppt
- ณัฐชา วัฒนวิไล และจุฑามาน สิทธิผลวนิชกุล. (2555). การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทยเมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ. *วารสารนักบริหาร*, 32(3), 16-25
- ทัศนีย์วรรณ ภูผ่าน. (2555). การตระหนักถึงผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อผู้จัดทำบัญชีในจังหวัดเลย. *บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ธานินทร์ สิลปจารุ. (2557). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญปิเศษเนสเตอร์แอนคี้.
- นงลักษณ์ ศิริพิศ, สุชนา มานวกุล และปฐมภรณ์ คำขึ้น. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน (AEC) กรณีศึกษาสำนักงานบัญชีที่ผ่านการรับรองคุณภาพจากสำนักงานบัญชีตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2557, จาก www.hu.ac.th/Symposium2014/proceedings/data/09_Human and social/09_Human and Social-28.pdf
- นฤมล สุมรรคา. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน* กรณีศึกษาสถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์, บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การบัญชี). มหาวิทยาลัยราชภัฏธัญบุรี
- เบญจมาศ วัชรโรภาส. (2545). *ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในการให้บริการอินเทอร์เน็ตในจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์, หลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชานโยบายสาธารณะ), มหาวิทยาลัยบูรพา

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มนูญ บุญมี. (2555). การเตรียมความพร้อมการบังคับใช้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2543 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. ปัญหาพิเศษ, หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิศวกรรมโยธา), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- มันชัย สุทธิพันธ์. (2556). ความพร้อมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้จัดทำบัญชีไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : ข้อมูลการสำรวจจากผู้จัดทำบัญชีในจังหวัดสงขลา. *วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 35(138), 66-91
- ลัดดา หิรัญวา. (2555). นักการบัญชีไทยกับความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน. *คณะวิทยาการจัดการ, ทุนอุดหนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*
- วลัยลักษณ์ สุวรรณวัลย์กร และมนวิภา ผดุงสิทธิ์. (2556). ความคาดหวังและความพร้อมของวิชาชีพบัญชีไทยในการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 9(25), 35-49
- วิรุทธ สุขมาก และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธุ์. (2556). ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC). *วิทยานิพนธ์, บัณฑิตมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม*
- ศิวัต ศรีสวัสดิ์. (2552). ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิปัญญาในเขตกรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์, ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*
- ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2555). *โครงการเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายของแรงงานสู่การเป็นประชาคมอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2557, จาก www.mol.go.th/site/default/files/downloads/pdf/14._bththii_10_srupalakhesnaena.pdf
- สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2554). *ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2557, จาก www.stabundamrong.go.th/web/book/54/b15_54.pdf
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2556). ความพร้อมสำหรับนักวิชาชีพบัญชี. *FAP Newsletter*, 1(9), 5

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน :
สิงคโปร์. *FAP Newsletter*, 1(17) , 8-9
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน
ตอนที่ 2 : ประเทศลาว. *FAP Newsletter*, 1(18) , 9
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน
ตอนที่ 3 : ประเทศมาเลเซีย. *FAP Newsletter*, 1(19) , 8
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน
ตอนที่ 4 : ประเทศเวียดนาม. *FAP Newsletter*, 1(20) , 14
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน
ตอนที่ 5 : ประเทศอินโดนีเซีย. *FAP Newsletter*, 1(21) , 12
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน
ตอนที่ 6 : ประเทศเมียนมาร์. *FAP Newsletter*, 1(22) , 12
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน
ตอนที่ 7 : ประเทศฟิลิปปินส์. *FAP Newsletter*, 1(23) , 12
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน
ตอนที่ 8 : ประเทศกัมพูชา. *FAP Newsletter*, 1(24) , 14
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2556). พ.ร.บ.สภาวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547. สืบค้นเมื่อ 2
มิถุนายน 2557, จาก www.fap.or.th/539609017.html
- อกนิษฐ์ ชุมนุช. (2556). แรงงานไทยในยุคประชาคมอาเซียน. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*, 50(2),
14-18
- องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ASEAN Economic Community. (2557). *ประวัติความเป็นมาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)*. สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2557 , จาก
<http://www.thai-aec.com/ประวัติความเป็นมาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน>
- อภิญา เลื่อนฉวี. (2552). *กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน
- Bloom, Benjamin S. 1971. *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. New York : McGraw-Hill

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับ

ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ส่วนที่ 3 ความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความจริง

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. อายุ

☐

1. น้อยกว่า 25 ปี

☐

2. 25 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 35 ปี

☐

3. 35 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 45 ปี

☐

4. 45 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐

2. ปริญญาตรี

☐

3. สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชี

☐

1. ต่ำกว่า 5 ปี

☐

2. 5 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี

☐

3. 10 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 15 ปี

☐

4. 15 ปี ขึ้นไป

5. หน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงานบัญชี

☐

1. ราชการ

☐

2. เอกชน

☐

3. รัฐวิสาหกิจ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คำชี้แจง ปัจจัยต่อไปนี้มีความสำคัญระดับใดต่อการเตรียมความพร้อมของท่านในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □
(5 = มากที่สุด , 4 = มาก , 3 = ปานกลาง , 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด)

ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน		ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
1	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี					
2	จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี					
3	ทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน					
4	ความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมาย					
5	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน					
6	ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี					

ส่วนที่ 3 ความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ที่ตรงกับระดับความพร้อมของท่านมากที่สุด
(5 = มากที่สุด , 4 = มาก , 3 = ปานกลาง , 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด)

รายการ		ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
ด้านวิชาชีพบัญชี						
1	การปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชีด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อวิชาชีพ					
2	การปฏิบัติวิชาชีพบัญชีอย่างไม่ปกปิด หรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ					
3	ความซื่อตรงต่อวิชาชีพและไม่มีส่วนได้เสียใดๆ ของงานที่ตนให้บริการทางวิชาชีพ					
4	ความเที่ยงธรรมในการใช้ดุลยพินิจซึ่งอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานที่เชื่อถือได้โดยปราศจากความลำเอียง					

รายการ		ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
ด้านวิชาชีพบัญชี (ต่อ)						
5	การใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยความมีสติ และความระมัดระวังรอบคอบ					
6	การมีทักษะความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพ					
7	การศึกษาค้นคว้าหาความรู้และความชำนาญทางวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ					
8	การไม่นำความลับของกิจการที่ตนเองได้มาระหว่างปฏิบัติงานไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง					
9	การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
10	การให้บริการทางวิชาชีพบัญชีสอดคล้องตรงตามมาตรฐานของวิชาชีพบัญชี					
ด้านภาษา						
1	ความสามารถในการพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้ใหม่และทักษะด้านภาษาต่างประเทศ					
2	ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศด้วยตนเอง					
3	ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ					
4	ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษด้วยวาจาเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ					
5	ความสามารถในการสรุปสาระสำคัญในการอ่านภาษาอังกฤษที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6	ความสามารถในการจัดทำรายงานทางการเงินด้วยภาษาอังกฤษ					
7	ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศอื่นๆ (ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน) ด้วยวาจาเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ					
8	ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศอื่นๆ (ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน) ในการเขียนเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ					
9	ความสามารถในการสรุปสาระสำคัญในการอ่านภาษาต่างประเทศอื่นๆ (ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน) ที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

รายการ		ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
ด้านภาษา (ต่อ)						
10	ความสามารถในการจัดทำรายงานทางการเงินด้วยภาษาต่างประเทศอื่นๆ (ซึ่งอยู่ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน)					
ด้านกฎหมาย						
1	ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการบัญชี					
2	ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี					
3	ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร					
4	ความสามารถในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการบัญชี					
5	ความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชี					
6	การปฏิบัติงานตามกฎหมายภาษีอากร					
7	ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี					
8	ความรู้เกี่ยวกับทักษะวิชาชีพระหว่างประเทศ					
9	ความรู้เกี่ยวกับข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) ระหว่างประเทศ					
10	ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี					
ด้านความรู้ (ข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิก)						
1	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดพื้นฐานของประเทศสมาชิก เช่น ประวัติศาสตร์ ความเป็นมา สภาพภูมิศาสตร์ ระบบการเมืองการปกครอง วัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ ระบบเศรษฐกิจ การศึกษา และภาษา					
2	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประวัติที่มาของการรวมกลุ่มอาเซียน กฎบัตร ปฏิญญา สนธิสัญญาฉบับต่างๆ ที่ประเทศสมาชิกทำร่วมกัน					
3	ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารของคนในประเทศสมาชิก					
4	ความเคลื่อนไหวต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ การเมือง การค้า การเปลี่ยนแปลง ความนิยมของคนในประเทศสมาชิก					
5	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอื่นๆ					

รายการ		ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
1	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ					
2	ความรู้ในการสื่อสารด้วยระบบเครือข่าย Social Network					
3	ความสามารถในการทำงานด้วยระบบเครือข่าย Social Network					
4	การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น					
5	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไป					
6	ความสามารถในการใช้โปรแกรมExcel					
7	การประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานบัญชี					
8	การมีทักษะในการทำงานด้านบัญชีด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ					
9	การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ					
10	ความมีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่องานบัญชี					

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 40.0 N of Items = 56

Alpha = .9348

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
SEX	195.3750	481.3686	-0.1857	0.9363
AGE	195.3000	457.3436	0.4872	0.9334
EDU	194.8750	472.9327	0.2926	0.9346
EXP	195.4000	455.2205	0.5300	0.9331
INSTITU	195.0750	473.2506	0.1898	0.9349
FACTOR1	192.9000	464.8103	0.3174	0.9346
FACTOR2	193.3000	466.5744	0.3093	0.9345
FACTOR3	192.5000	475.641	0.0446	0.936
FACTOR4	193.0500	469.3308	0.2121	0.9352
FACTOR5	192.7500	468.0897	0.2523	0.9349
FACTOR6	193.0750	466.4301	0.2768	0.9348
P1.1	193.0000	468.7179	0.2802	0.9346
P1.2	192.9000	471.3744	0.1953	0.9351
P1.3	192.8750	468.7788	0.2771	0.9346
P1.4	192.7250	475.7942	0.0513	0.9357
P1.5	192.8750	471.8558	0.2006	0.935

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
P1.6	193.3500	465.259	0.3984	0.934
P1.7	193.1750	464.6096	0.4420	0.9338
P1.8	192.5500	469.2795	0.2877	0.9346
P1.9	192.5750	468.1481	0.3090	0.9345
P1.10	192.6750	466.6865	0.3285	0.9344
P2.1	193.2000	460.6256	0.5723	0.9331
P2.2	193.3250	464.0199	0.4734	0.9336
P2.3	193.3000	458.8308	0.5976	0.9329
P2.4	193.1500	457.6692	0.5727	0.9329
P2.5	193.0000	449.2308	0.7579	0.9316
P2.6	192.9500	446.0487	0.7271	0.9315
P2.7	194.8250	447.3276	0.5680	0.9328
P2.8	194.8000	457.5487	0.4128	0.9341
P2.9	194.7500	450.4487	0.4878	0.9336
P2.10	194.9250	448.4301	0.5499	0.933
P3.1	193.2500	454.9103	0.7484	0.9321
P3.2	193.1500	456.2333	0.5908	0.9328
P3.3	193.4250	449.1224	0.7036	0.9318
P3.4	193.0750	458.3276	0.5852	0.9329
P3.5	193.1000	457.5795	0.4907	0.9334
P3.6	193.4000	447.7846	0.6789	0.9319
P3.7	193.1250	450.625	0.6441	0.9322
P3.8	194.0500	445.8436	0.7509	0.9314
P3.9	194.3250	439.5583	0.7564	0.931
P3.10	194.4250	436.4558	0.7547	0.931

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
P4.1	194.0750	464.1737	0.4218	0.9339
P4.2	194.1500	459.9769	0.5032	0.9333
P4.3	193.8500	458.6949	0.6403	0.9327
P4.4	194.4500	454.1513	0.4838	0.9335
P4.5	194.3000	451.7026	0.4817	0.9336
P5.1	193.0500	467.1256	0.3543	0.9342
P5.2	192.5500	470.3051	0.1809	0.9354
P5.3	192.4750	472.4609	0.1425	0.9355
P5.4	193.6250	468.9583	0.3268	0.9344
P5.5	192.9000	463.9385	0.5108	0.9335
P5.6	192.4000	471.7846	0.2012	0.935
P5.7	193.1250	463.8558	0.4358	0.9338
P5.8	193.0000	457.7436	0.5404	0.9331
P5.9	193.7000	472.2154	0.1550	0.9353
P5.10	192.8750	457.8558	0.5157	0.9332

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวกิตติภรณ์ อินธิปัก
วัน เดือน ปีเกิด	14 มีนาคม 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดสกลนคร
ประวัติการศึกษา	2557 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด วิทยาเขตกรุงเทพ 2555 บัณฑิตบริหาร สาขาวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	775/1 ซอยเรืองรอง ถนนสกลนคร-นาแก ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000
สถานที่ทำงาน	บริษัทสำนักงานอวิชัย 193/136-7 อาคารเลอรัชดา ชั้น 33 ถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร 10110
ตำแหน่งงาน	ผู้ช่วยผู้ตรวจสอบบัญชี